

Zmaga, a le ne tako izdatna

MILE SETINC

Delni rezultati hrvaških volitev potrjujejo napovedi o zmagi Tudmanove HDZ. Vladajoča stranka ni nicesar prepustila naključju: volitve je razpisala tik po svojih »meteoroloških« vojaskih zmagah, na vrat na nos spremenila volilni zakon, bliskovito »pokupila« kopico opozicijskih prvakov, v državnih medijih surovo krsila volilna pravila ipd. Skratka, če v takšnih okoliscinah ne bi zmagala, bi bil to pravi čudež. Kljub temu pa ni mogoče govoriti o kakšni veličastni zmagi, saj je HDZ po dobljenih glasovih v bistvu ponovila svoje rezultate iz prejšnjih volitev, razliko v številu osvojenih poslanskih sedežev pa bo tako kot doslej mogoče pripisati predvsem spremenjenemu volilnemu sistemu. To pot je namreč vladajoča stranka ob svetovnem izumu »glasovanja v diaspori« tudi močno povečala »delež« proporcionalnega volilnega sistema, v strahu, da se bo opozicija iz preživetvenega nagona končno le povezala v koalicijo in jo porazila. Strah je imel prevelike oči: opozicija je sicer nastopila bolj povezano, a kaže, da bi HDZ kljub temu dobila še več poslanskih mest, če bi ostala pri prejšnji, dvopolni kombinaciji proporcionalnega in večinskega sistema.

HDZ bo imel najbrž v novem saboru varno večino, ki pa bo vendarle daleč od dvotretjinske večine (ki bi ji omogočila poljubno spreminjanje ustave in morebiti celo institucionalno realizacijo »hrepenenja hrvaškega naroda«, da mu Tudman vlada do konca svojih dni), kot je bila doslej. To pa je za opozicijo le slaba tolažba. HDZ je dovolj tudi navadna večina, da neovirano nadaljuje s personalizacijo političnega vladanja, militarizacijo, mafijskim obvladovanjem gospodarstva, podrejanjem medijev, etnično-kulturno netoleranco...

Za naše postenjake, ki se tako zgražajo nad »partitokratsko« vladavino, ki naj bi jo prinašal proporcionalni volilni sistem, pa naj bo Hrvaška dobra izkušnja, kako lahko v postkomunističnih družbah prirojanje volilnega sistema v smeri večinskega sistema vodi v primitivno, dasiravno tudi tragikomično reprizo nekdanjega komunističnega političnega monopola!

Poslovilni sprejem Luigija Solarija

LJUBLJANA - Italijanski veleposlanik v Sloveniji Luigi Solari je sinoci priredil poslovilni sprejem ob iztrku svojega mandata. Sprejema so se udeležili številni predstavniki diplomatskega zbora ter oblasti Republike Slovenije. Prisotni so bili tudi člani odbora za mednarodne odnose pri državnem zboru in zunanjega ministrstva. Solari je bil v Sloveniji štiri leta, najprej kot generalni konzul v Kopru in nato kot veleposlanik, sedaj pa odhaja na novo službeno mesto v zunanjem ministrstvu, kjer bo sodeloval pri načrtu za zagotovitev pomoči državam nekdanje Jugoslavije.

Mihalič bo še vodil sekcijo TZ

Predsednik Kmetijske zadruge in bivši dolinski občinski upravitelj Boris Mihalič je bil včeraj potrjen za predsednika sekcije za kmetijstvo in ribolov pri Tržaski trgovinski zbornici. Za podpredsednika sta bila izvoljena Egidio Sardo in Ines Kostnapfel. Mihalič nam je v pogovoru izjavil, da se namerava se odločneje zavzemati za uveljavitev kmetijstva in ribolova v tržaskem gospodarstvu.

Na 7. strani

Lira prebrodila krizo in se okrepila

MILAN - Lira je prebrodila težave preteklega tedna in se včeraj vidno ovrednotila v razmerju do marke in ostalih evropskih bankovcev. Nemška valuta je v primerjavi s preteklim petkom izgubila kar 12 lir, in to kljub za lito neugodnemu gibanju dolarja, ki na mednarodnih trgih doživlja nove pritisk. Manj spodbuden je bil začetek tedna na milanski borzi, ki je bila dober del dneva v vzponu, na koncu pa je izgubila več kot odstotek zaslužka.

Na 12. strani

HRVAŠKA / DELNI IZIDI NEDELJSKIH PREDČASNIH VOLITEV NA HRVAŠKEM

Tudmanova HDZ zmagala, a ne kot si je želel hrvaški predsednik

HDZ ponovno »pogorela« v Istri in na Reki, Italijane bo spet zastopal Furio Radin

ZAGREB - Po doslej zbranih podatkih si je na nedeljskih volitvah največ poslanskih sedežev novega hrvaškega parlamenta priborila Hrvatska demokratska skupnost.

HDZ naj bi tako prek svoje državne kandidatne liste zbrala 44, 20 odstotka glasov. Na drugo mesto se je uvrstila koalicija petih opozicijskih strank - kmečke HSS, istrske IDS, narodne HNS, kršcan-

skodemokratske HKDU in slavonsko-baranjske SBHS, ki je prek državne liste dobila 18, 58 odstotka volilnih glasov.

Sledita liberalna HSLs na čelu z Drazenom Budišom in Račanova socialnodemokratska SDP. Ostalim desetim strankam - sodeč po dosedanjih izidih - ni uspelo preseči volilnega praga, določene pa so dobile mandate po proporcionalnem sistemu.

Za zdaj ni znano, kdo bo sedel na treh poslanskih sedežih, namenjenih predstavnikom srbske manjšine. Jasno pa je, da bo državljane italijanske narodnosti - tako kot doslej - zastopal Furio Radin, ki je zbral kar 85, 81 odstotka glasov.

Na posebni listi, namenjeni Hrvatoma, ki živijo v tujini, po pričakovanju zmaguje HDZ.

Na 3. strani

V Bakuju morda atentat

BAKU - Uradni podatki o številu mrtvih v podzemni železnici se se vedno precej razlikujejo od tistih, ki so jih objavili predstavniki zdravstvenih organizacij. Slednji namreč trdijo, da je v nesreči umrlo 337 ljudi, približno 270 pa je opečenih ali zastrupljenih s plinom, medtem ko minister za zdravstvo trdi, da je mrtvih manj kot 300. Medtem ko je notranji minister Usubov včeraj spet zanikal možnost sabotaže, čeprav preiskava pod vodstvom namestnika predsednika vlade Abasova še poteka, pa so na državni televiziji objavili, da gre pravzaprav za atentat.

Volil je tudi kanadski premier Jean Chretien. (AP)

OTTAWA - Prebivalci frankofonske kanadske province Quebec so včeraj na referendumu odločili o nadaljnjem obstanku druge največje države na svetu. Pet milijonov volilnih upravičencev je bilo pozvanih, da glasujejo za ali proti neodvisnosti od Kanade. Prvi neuradni izidi glasovanja bodo znani danes, opazovalci pričakujejo izredno tesen izid. Separatisti potrebujejo za svojo zmago 50 odstotkov vseh oddanih glasov. Kanadski premier Jean Chretien, ki tudi sam izhaja iz Quebeca, se je zavzel za obstanek kanadske federacije.

Na 16. strani

GLAVNI ODBOR SLOVENSKE KULTURNO GOSPODARSKE ZVEZE

Razprava posvečena težavam naše narodnostne skupnosti

TRST - V Gregorčičevi dvorani je sinoci zasedal glavni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je bil v celoti posvečen obravnavi aktualnih vprašanj in težav slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. O tem je uvodoma poročal predsednik Klavdij Palčić, ki je dejal, da je v naši skupnosti napočil čas odkritega političnega razčiscenja. SKGZ je navelicana nizkih udarcev in vsakodnevni napadov na organiziranost manjšine, ki prihajajo iz Slovenije, a žal tudi iz nekaterih manjinskih komponent in strank. Od Slovenije pričakuje Slovenska kul-

turno gospodarska zveza predvsem korekten državniski odnos do celotne manjšine.

Palčić je v svojem poročilu spregovoril tudi o težavnih odnosih s stranko Slovenske skupnosti in s Svetom slovenskih organizacij, ki močno hromijo politično delovanje manjšinskega predstavnstva. V svojem poročilu, kateremu je sledila obsirna in živahna razprava, je Palčić omenil tudi hudo krizo Primorskega dnevnika in perspektive za njegov obstoj in razvoj, ki pa ne more mimo petdesetletne zgodovine in tradicije edinega slovenskega dnevnika v Italiji.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Bo Liga podprla deželno vlado?

Severna liga bo morda le zagotovila zunanjo politično podporo morebitni levosredinski vladi v naši deželi.

Stran 5

Smolle buri duhove

Kandidatura koroskega Slovenca Karla Smolleja na državnoborskih volitvah na listi Liberalnega foruma je dvignila veliko prahu.

Stran 5

Pouk zgodovine v naših šolah

Včeraj so se profesorji zgodovine na naših nižjih in višjih srednjih šolah zbrali na seminarju o pouku zgodovine.

Stran 8

Gorica: kmalu konzulta na Pokrajini

Predsednica goriske Pokrajine Monica Marcolini je delegaciji SKGZ zagotovila, da bo v kratkem poskrbela za ustanovitev konzulte na slovensko manjšino.

Stran 11

SOS za zamejsko etnologijo

Na kongresu z naslovom »Razvoj slovenske etnologije: od Streklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj« je v Ljubljani tekla beseda tudi o težavah etnološkega raziskovanja v zamejstvu.

Stran 13

PRIMORSKI DNEVNIK /

Delo ZSŠDI težje brez ponedeljskove številke PD

Zveza slovenskih športnih društev ne poslala navedenim naslovnikom sledeče pismo:

Spøst.

Milan Kučan - Predsednik Republike Slovenije

dr. Janez Drnovšek - Predsednik vlade Republike Slovenije

Zoran Thaler - Minister za zunanje zadeve

dr. Slavko Gaber - Minister za šolstvo in šport

Jožef Skolc - Predsednik državnega zbora Republike Slovenije

Jadranka Sturm Kocjan - Vodja delovne skupine za manjšine državnega zbora

dr. Peter Vencelj - Sekretar za Slovence po svetu

mag. Janez Kocijančič - Predsednik OKS Slovenska kulturno gospodarska zveza

Svet slovenskih organizacij

Zaradi finančne krize so pri Primorskem dnevniku napovedali krčenje organikov novinarjev in grafičnih delavcev, krčenje števila strani in odpravo ponedeljske številke.

Vsi omenjeni ukrepi so izredno boleci, se posebno pa to velja za ukinitve ponedeljske številke, v večini s športno tematiko, ki je gotovo najbolj razširjeno čtivo med mladimi. Zato sta tudi njena vloga in pomembnost toliko večji, saj bi ukinitve lahko pomenila poglobitev odtujenosti mladine od manjšinskih institucij.

Manjšinsko športno gibanje je uspelo, s svojimi pobudami zadnjih let, globoko prodreti med mladino. Danes lahko ponosno ugotavljamo, da se velika večina naših mladih ukvarja, tekmovalno ali rekreacijsko s kaksno športno panogo. To je dalo našemu gibanju se večjo odgovornost. Nimamo namreč za skrbeti samo za tekmovalne uspehe, ampak moramo tudi na najboljši način realizirati vzgojno in socialno vlogo, ki jo šport dandanes odigrava prav med mladimi in to je toliko bolj važno, če gre za mladino neke ogrožene narodne skupnosti.

Mislimo, da smo na tej poti zabeležili marsikateri uspeh in delež tega moramo pripisati tudi Primorskemu dnevniku. Zato se bojimo, da bi napovedana ukinit

v ponedeljske številke imela zaviralne učinke pri tem našem delu in apeliramo tudi na Vas, da v okviru Vaših pristojnosti doprinesete k temu, da bo v Sloveniji čimprej izglasovan tak zakon v prid manjšinskega tiska, ki bo omogočal Primorskemu dnevniku, da bo lahko izhajal vsak dan in to v neokrnjeni obliki.

Za vse, kar boste postorili v tem smislu, se Vam že vnaprej toplo zahvaljujemo.

S spoštovanjem

Predsednik ZSŠDI

Jure Kufersin

Solidarnost ZSKD Primorskemu dnevniku

Vodstvo Zveze slovenskih kulturnih društev je včeraj popoldne obiskalo uredništvo Primorskega dnevnika, da bi izrazilo solidarnost casopisu in njegovim uslužbencem ob krizi, ki jo preživlja. V daljšem pogovoru so se predstavniki ZSKD seznanili z vzroki krize in s sanacijskim nacrtom, ki ga je predlagal založnik in ki bi hudo okrnil Primorski dnevnik. Predstavniki ZSKD, ki gledajo na Primorski dnevnik predvsem kot uporabniki časopisa, so zagotovili podporo in napovedali, da preučujejo možnost skupnega nastopa z nekaterimi drugimi množičnimi organizacijami, ki delujejo na športnem in tudi na gospodarskem področju.

V daljšem pogovoru je bilo izpostavljeno zlasti dejstvo, da je časopis bistvenega pomena za manjšino in eden od temeljev za njeno ohranitev.

Ureja sindikalni odbor novinarjev Primorskega dnevnika

RIM / SOOČANJE MED STRANKAMI

Predčasne volitve stalni refren na politični sceni

Bertinotti napada predsednika republike - Spet zadeva Sisde

RIM - Vprašanje predcasnih volitev in morebitne vlade premirja se ponavlja kot stalni refren italijanske politike. Prekinil ga je samo za trenutek spopad ob nezaupnici pravosodnemu ministru Filippu Mancusu in nato nezaupnici, ki jo je kot odgovor na odstranitev Mancusa zahteval za vso vlado Silvio Berlusconi. Komaj sta bili obe epizodi mimo, pa se je pozornost strank spet usmerila k vprašanju morebitnih predcasnih političnih volitev.

To razpravo je spodbudil predsednik vlade Lamberto Dini, ki je v odgovoru na obtožbe Kartela svoboscina, med drugim nakazal možnost vlade premirja s široko parlamentarno podporo. Taka vlada bi lahko uresnicila tiste reforme, ki bi bile potrebne, da bi v Italiji boljše deloval večinski volilni stem in da bi bila zamcena jasna pravila igre. Komentatorji so prepirani, da tak nacrt bolj ali manj odkrito podpira predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki je večkrat poudaril, da nasprotuje predcasnim volitvam, ki ne bi spremenile nicesar in ne bi omogočile izvolitve vlade z zadostno parlamentarno vecino. Nekateri so govorili celo o »stranki predsednika republike«, saj volitvam nasprotujejo predvsem stranke in strancice, ki so nastale na razvalinah nekdanje Krscanske demokracije. Toda tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco je včeraj odsto zavrnil, kot neumnost ugibanje o »stranki predsednika republike«. Po njegovem

mnenju je vprašanje političnega centra in možnosti, da bi se dejansko rodil, predvsem vprašanje politične kulture. Skratka po Biancovi oceni nobenega političnega nacrtu, da bi oblikovali kartel sredinskih sil.

Predsednika republike pa je napadel tajnik Stranke komunistične prenovе Fausto Bertinotti, po katerem, »naj Scalfaro oblikuje svojo stranko in naj stopi neposredno v politično areno, če zeli, da bi sedanjí vladi lahko sledila druga, ki bi jo prav tako vodil Lamberto Dini«. Vlada premirja in rojstvo neke »velike koalicije bi po Bertinottijevem mnenju v bistvu »prekucija volje italijanskih volilcev«. Zato se voditelj SKP zavzema za razpust parlamenta, potem ko bo najpozneje do konca leta sedanja vlada vrnila mandat. »Dinija smo prisilili, da napove datum odstopa,« je dodal predsednik SKP Armando Cossutta in to prikazal kot pomemben uspeh stranke.

Medtem ko se tudi znotraj obeh koalicij stopnjuje polemika o tem ali so volitve neobhodno potrebne ali ne, je včerajšnje politično dogajanje udarila novica, da je bivši voditelj obveščevalne službe Sisde Alessandro Vocci tožil bivša notra ministra Vincenza Scottija in Nicolò Mancina. Prefekt, ki je med obtoženimi, da je nekorektno upravljal s sredstvi službe, naj bi oba ministra prijavil, ker »nisem samo jaz odgovoren, če smo takrat kršili zakon«.

Skratna afera obveščevalne službe vre spet na dan.

RAI / PO NEDELJSKI DOMENICA IN

Polemike zaradi nastopa Berlusconi

Novinarji očitajo Raiu dejstvo, da intervjuje s politiki prepušča televizijskimsubretkam

Predsednik Forza Italia Silvio Berlusconi

RIM - Dobrih trideset minut, ki jih je Mara Venier med nedeljsko popoldansko oddajo Domenica Inn posvetila liderju Forza Italia Silviu Berlusconiju so izzvali ostro polemiko. Reagirali so novinarji, ki vodstvu Raia ocitajo, da zaupa intervjuje s politiki voditeljici programa in ne poklicnim novinarjem, kot bi bilo pravilno. Protestirale so nekatere stranke, ki se jim je zdelo, da je bil cas za liderja Forza Italia odmerjen zelo, celo preveč širokogrudno. In seveda tudi dokaj dobro popopran pogovor Mare Venier ni izostal.

Silvio Berlusconi je voditeljici priljubljenega nedeljskega popoldanskega programa na prvi Raievi mreži odgovarjal dobre pol ure na razna vprašanja. Ob koncu pa je prisotne v studiu in gledalce zabaval z vicem na račun

Massima D'Alema in Fausta Bertinottija. Ta vic je nato dnevnik TG4 objavil kot prvo in glavno vest nedeljskega dogajanja. To je seveda dolilo se olja na ogenj polemike, ki se je začela že v nedeljo izbruhniti pa je s silo včeraj. Prvi se je oglašil predsednik novinarje zbornice za Lacij in Molise Bruno Tucci s formalnim protestom, ker v nedeljski popoldanski oddaji so intervjuji zaupani Mari Venier, pa čeprav vprašanja pišejo novinarji. »Nimam nič osebnega proti Mari Venier, toda zdi se mi, da bi bilo prav tako posiljeno, ko bi jaz hotel nastopiti na festivalu italijanske popevke,« je izjavil Tucci.

Tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco se ni obregnil ob prisotnost Silvia Berlusconi, toda poudaril je, da je prisotnost politiko na zabavnih oddajah

problem, ki ga bo treba nedvomno rešiti. Dodal je tudi, da je po nalogu stranke problem načela Rosy Bindi v nadzorni parlamentarni komisiji, naletela pa na gluha ušesa. Simonetta Faverio, ki pri Severni ligi vodi resor sredstev množičnega obveščanja, pa se je odločila za ironijo: »Kdor se verjame v pravljico milijona delovnih mest, ki jih je Berlusconi obljubljal med volilno kampanjo, naj ve, da tudi nedvomno bogat clovek, kot je milanski medijski magnat, ne bo potreboval milijona sluzabnikov.« Vincenzo Vita, ki vodi isti resor v DSL, pa je tako pribil, da dogodek dokazuje, v kolikšni meri je Berlusconi uspelo zasedeti eter.

Mara Venier je skupaj s Paolom De Andreisem, ki je odgovoren za program, poudarila, da ni nobenega pravila, ki bi dolocalo dolzino intervjujev. Dodala sta, da sta bila v prejšnjih tednih gosta nedeljske popoldanske oddaje Walter Veltroni in Massimo D'Alema, kar ni izzvalo sporov. Berlusconi naj bi povabili že pred casom, preden uje bil tudi formalno obtožen. Venierova pa je se dodala, da odslej ne bo več vabila politikov. V tem pa je sindikat novinarjev Usigrai videl dokaz nedopustne odstotnosti vodstva podjetja.

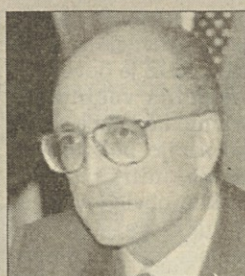
Včeraj zvečer je olja na ogenj dolil Emilio Fede z napovedjo, da je po mnenju ameriske obveščevalne službe Cia Berlusconi med politiki, ki so najbolj izpostavljeni atentatom. Ne Cia ne Forza Italia nista novice ne potrdili ne demantirali.

BERLUSCONIJEV NAPAD

Sodniki imajo čisto vest in ne nasedajo na provokacije

Borrelli odgovoril Berlusconi

(na fotografiji)MILAN - Po dolgem intervjuju, ki ga je imel voditelj gibanja Forza Italia na nedeljski televizijski oddaji »Domenica in«, so se včeraj oglašili sodniki, ki so bili predmet njegovega ostrega napada ob primeru pravosodnega ministra Mancusa. »Imamo mirno vest,« je povedal državni pravdnik Saverio Borelli in dodal da govori v lastnem imenu in v imenu celotne skupine sodnikov preiskave »čiste roke«. Namestnik državnega pravdnika Gerardo D'Ambrosio pa je bil se bolj kategoričen: »Nocem komentirati takih argumentov, da ne bi zašel v provokacijo. Ne morem komentirati besed osebe,

ki je zahtevala, da mu sodi drugo sodišče.«

Sodniki so bili torej do skrajnosti umirjeni, a odločni v obrambi svojih pristojnosti. Na Berlusconi je provokativne trditve, da so prikrivali kazniva dejanja, niso nasedli. Nedeljski zaplet pa bo vseeno imel svoje posledice, saj je voditeljica nedeljske oddaje Mara Venier napovedala, da ne bo več povabila politikov.

Fabio Savi misli vse preklicati

RIMINI - Fabio Savi naj bi nameraval nadaljevati po istih tirnicah preklicevanja obtožb tudi pred sodniki porotnega sodišca v Riminiju. »Rambo« iz Riminija, kot sicer tudi brat Roberto, je takoj po arestu novembra lani priznal, da je zagrešil preko 100 kriminalnih dejanj s 23 mrtvimi in desetinami ranjenih. Na procesu zaradi umora direktorja bančnega zavoda Ubalda Pacija v Pesaru meseca junija je začel vse preklicevati; sledil mu je Fabio,

ki je pred bolonjskimi sodniki izjavil, da sta z bratom samo priskrbela orožje dveh kriminalnih skupinama in obenem dal slutiti, da je imel eden od dveh prevratniške namene. Kot se je izvedelo, bi moral Fabio nadaljevati po poti preklicevanja tudi na procesu, ki se je začel včeraj. Alberto, najmlajši od treh bratov, pa je ostal v zaporu v Peschieri sul Garda, ker je pričakoval obisk sorodnikov, s katerimi je stalno ohranjal dobre odnose.

VOLITVE NA
HRVAŠKEMTudjman je zmagal, toda
hrvaški volilci se niso
plebiscitarno izrekli zanj

ZAGREB - Po doslej zbranih podatkih si je na nedeljskih volitvah največ poslanskih sedežev novega hrvaškega parlamenta priborila Hrvatska demokratska skupnost. To je hrvaški in tuji javnosti včeraj opoldne sporočil predsednik republike volilne komisije Olujic, ki je dejal, da preštevanje glasovnic se ni končalo, zato je lahko govoril le o neuradnih rezultatih.

HDZ naj bi tako prek svoje državne kandidatne liste, na čelu katere je bil seveda Franjo Tudjman, zbrala 43,66 odstotka glasov. Na drugo mesto se je uvrstila koalicija petih opozicijskih strank - kmečke HSS, istrske IDS, narodne HNS, kršćansko-demokratske HKDU in slavonsko-baranjske SBHS, ki je prek državne liste dobila 19,38 odstotka volilnih glasov.

Sledita liberalna HSLS na čelu z Drazenom Budišom in Račanova socialno-demokratska SDP. Ostalim desetim strankam - sodeč po dosedanjih izidih - ni uspelo preseči volilnega praga, določenega za dodelitev mandata po proporcionalnem siste-

mu, ki velja za izbor 80 poslanskih mest v 127-clanskem saboru. Od 28 poslanskih sedežev, za

katere velja večinski sistem in ki se »dodeljujejo« poslancem prek kandidatnih list v 28 volilnih enotah, se jih devetnajst nasmiha kandidatom HDZ, pet članom strank združene opozicije, dva liberalcem, po ena volilna enota pa bo najverjetneje pripadla SDP in IDS.

Kar zadeva konkretna imena, je za zdaj mogoče z gotovostjo napovedati, da se bodo v poslanskih klo-

peh znašli znani hadezejevci, kot so Franjo Gregorić, Mladen Markac (poli-cist), Branimir Glavas, Vladimir Seks, Josip Juras (z obrambnega ministrstva), Jure Radić, Andrija Hebrang in zunanji minister Mate Granić.

Treba je poudariti, da je v Istri in na Reki, kjer ze doslej ni bila na najboljšem glasu, vladajoča HDZ znova »pogorela«.

Po neuradnih podatkih

Wiesental zaskrbljen za usodo
židovske skupnosti na Hrvaškem

DUNAJ - Znani lovec na nacistične zločince Simon Wiesenthal je v zvezi z izidi volitev na Hrvaškem ocenil, da približno 1.200 Židov na Hrvaškem »živi v strahu« ter je dejal, da je zaskrbljen, ker je predsednik Tudjman dovolil uporabo simbolov in gesel ustaške stranke, ki je vladala Hrvaški med drugo svetovno vojno.

je na Reki kandidat Istrskega demokratičnega zbora Damir Kajin zbral več glasov kot hadezejevec Željko Lužavac, Slavko Linić iz Socialno demokratske stranke pa več kot Tudmanov najozji sodelavec Hrvoje Sarinić. V Poreču je Ivan Jakovčić iz IDS povsem (s 77,91 proti 13,75 odstotka glasov)

»potolkel« nekdanjega strankarskega kolega Denisa Jelenkovića, ki je pred nedavnim prestopil v vladajočo HDZ. Svojevtrstno presenečenje predstavljajo tudi delni izidi volitev v Zagrebu, saj so prebivalci prestolnice liberalcu Ivi Skrabalu naklonili več glasov kot dosedanjemu županu Bran-

Dva utrinka z nedeljskih volitev na Hrvaškem, na katerih so opozicijske stranke dosegli večji uspeh, kot si jih ga napovedovali komentatorji

ku Miksi (HDZ), kandidat združene opozicije (sicer član SDP) Zdravko Tomac pa je premagal hadezejevca Ivico Kostovića, dosedanjšega podpredsednika vlade. V Splitu se članu HSLS Anteju Tukiću obeta zmaga nad Natanom Vidosevićem, kandidatom HDZ, sicer pa predsednikom Hrvatske gospodarske zbornice.

Za zdaj ni znano, kdo bo sedel na treh poslanskih sedežih, namenjenih predstavnikom srbske manjšine. Jasno pa je, da bo državljane italijanske narodnosti - tako kot doslej - zastopal Furio Radin, ki je zbral kar 85,81 odstotka glasov.

Na posebni listi, namenjeni Hrvatoma, ki živijo v tujini, po pričakovanju zmaguje HDZ.

Predsednik volilne komisije Olujic je včeraj povedal, da je do nekaterih »nepravilnosti« - vključno s Tudmanovo kršitvijo volilnega molka - med volitvami res prišlo, vendar po njegovih besedah veljavnost in pravnomocnost rezultatov nista bili ogroženi. Podobnega naj bi menili tudi opazovalci Sveta Evrope in OVSE, ki pa so izrazili »zacudenje« sprico odločitve o zmanjšanju števila poslancev, predstavnikov srbske manjšine. Presenečeni so bili tudi nad naglico, s katero je bil sprejet volilni zakon, in poudarili, da to v demokratičnih državah »ni v navadi«.

Gordana Gojak

V Istri in Kvarneru prepričljiva
zmaga regionalistov

KOPER - Istra in Kvarner ostajata za HDZ, stranko predsednika Tudjmana, »prepovedani« območji. Kljub hrupni predvolilni prapagandi, ki je bila se posebno intenzivna prav v istrsko-kvarnerskem prostoru, neke vrste trnu v peti hrvaške stranke na oblasti, le-tej ni uspelo prepričati krajevnega prebivalstva. V dveh enomandatnih sedežih je namreč premočno zmagala regionalistična Dieta Democratica Istriana - Istarski demokratski zbor.

Ivan Jakovčić, lider stranke s simbolom kože, je v severovzhodnem istrskem okrožju dosegel skoraj 78 odstotkov preferenc, kar je svojstven plebiscit. Noben kandidat v ostalih 28 volilnih okrožjih ni dosegel podobnega konsenza. Kandidat HDZ Denisu Jelenković, ki je bil do nedavnega pri Dieti, je dosegel komaj 12 odstotkov glasov. Izvoljen je bil tudi drugi predstavnik Diete, Damir Kajin, ki je kandidiral v okrožju, ki je zajemalo osrednjo Istro in del Kvarnerja. Tako kot Jakovčića so tudi Kajina

podprle številne hrvaške opozicijske stranke, kar mu je prineslo več kot 50 odstotkov glasov in zmago nad kandidatom HDZ Lužavcem kot tudi nad kontroverznim, a popularnim kandidatom socialdemokratske unije Bebićem. Toda na Reki, v volilnem okrožju st. 9, je HDZ doživela najbolj pekoč poraz, saj je bil poražen sef Tudjmanovega kabineta za varnost in pogajalec s srbskimi secesionisti Hrvoje Sarinić, ki ga je premagal reški zupan in predstavnik hrvaške socialdemokratske stranke (nekdanji komunisti) Slavko Linić.

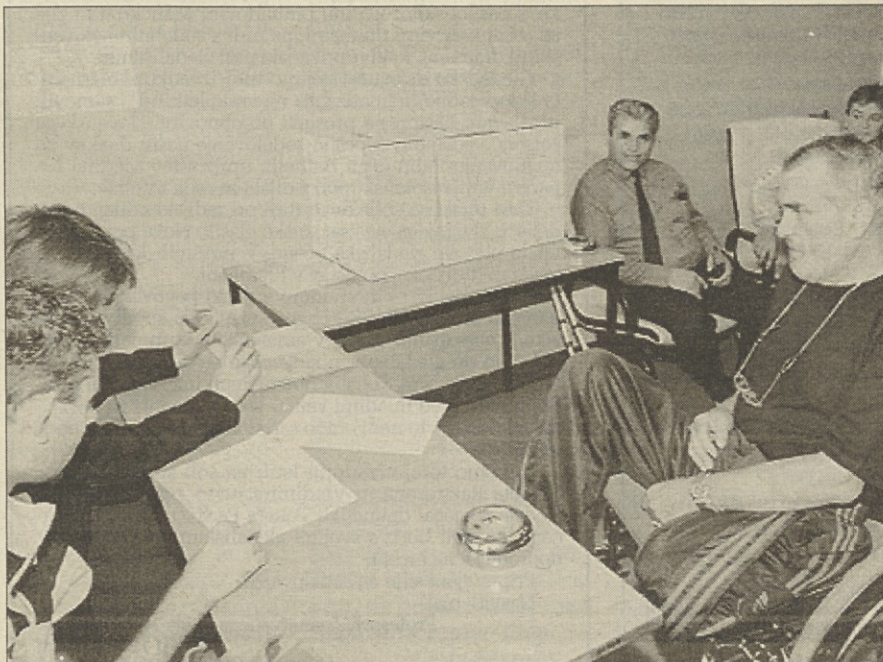
Ce se omejimo na Istro lahko rečemo, da so regionalisti Diete zadovoljni tudi z izidom volitev po proporcionalnem sistemu. Zaveznistvo, ki ga je Dieta sklenila za zmagovito formulo. Doseženih 19 odstotkov preferenc jamci namreč predsedniku istrskega regionalnega odbora Lucianu Delbiancu in dosedanjemu poslancu Dinu Debeljuhu sedež v hrva-

škem parlamentu. Delbianco bo zaradi nekompatibilnosti funkcij po vsej verjetnosti prepustil mesto na čelu regionalne vlade sedanjemu opatijskemu županu Axelu Luttenbergerju.

Istrski regionalisti so torej dosegli to, kar so napovedali v predvolilni kampanji: enak rezultat kot na političnih volitvah leta 1992, kar pomeni stiri sedeže v parlamentu. Kar zadeva izide glasovanja po proporcionalnem sistemu (volilnih upravičencev je bilo v Istri 125 tisoč), je petstrankarska koalicija dosegla 55 odstotkov glasov, HDZ jih je prejela 13 odstotkov, 7 odstotkov je šlo socialnim liberalcem, 4 socialdemokratom, po 3, 5 odstotka pa neodvisnim demokratom in socialdemokratski uniji. Furio Radin bo tudi v naslednjih starih letih zastopal italijansko nacionalno skupnost v spodnjem domu zagrebskega parlamenta, saj je prejel 84 odstotkov preferenc. V volilnem okrožju Buj, ki je rezervirano za italijansko manjšino, je porazil tekmeča Tullia Persija.

Nacionalnim skupnostim, vključno z italijansko ni bila priznana pravičica dvojnega glasu. Imeli so le možnost izbrati, ali naj volijo za specifični, nacionalni sedež ali pa za večinskega v kraju bivanja, vendar v tem trenutku se ni znano, koliko Italijanov se je odločilo za drugo možnost.

Lionella Pausin Acquavita

Volitve tudi na
konzulatu v Trstu

TRST - Hrvaški državljani so svojo državljansko dolžnost na nedeljskih predčasnih parlamentarnih volitvah lahko opravili tudi po raznih konzularnih predstavništvih. Teko je na konzulatu v Trstu svoj glas oddalo nekaj manj kot 300 volilnih upravičencev, v glavnem mladih, ki so prisli iz nase

dezele, Veneta ter iz Tridentinske-Južne Tirolske. Pretežno pa so bili iz Trsta, vendar jih tudi od drugod ni manjkalo (iz Padove so na primer dopotovali celo z avobusom). Poleg tega so lahko volili tudi vsi tisti, ki so bili slučajno pri nas. Glasovnice so zatem poslali v Zagreb, tako da ni bilo mogoče izvedeti,

kakšni so bili rezultati.

Vsekakor je bil sistem glasovanja nekoliko zapleten, saj so pravila različna glede na to, kje volilni upravičenci živijo in če so pripadniki manjšin. Tisti, ki imajo stalno bivališče na Hrvaškem in so svojo državljansko dolžnost opravili v Trstu, so dejansko volili tako, kot bi bili doma (torej državno listo in kandidate v svoji volilni enoti, ki jih je bilo 28 po vsej Hrvaški). Kdor pa ima bivališče v Trstu ali kje drugje, je lahko glasoval samo za posebno listo, ki predvideva izvolitev 12 zastopnikov v parlament (dvajseterica pa bo izšla iz volitev po vseh hrvaških konzulatih po svetu). Za tiste, ki imajo bivališče na Hrvaškem in so pripadniki manjšin, pa je bilo spet drugače. Volili so državno listo in zatem so lahko izbirali med dvema možnostima: lahko so se odločili za volilnico manjšine, na kateri so bili kandidati manjšine, ali pa volilnico s kandidati ene od omenjenih 28 enot (glede pa na kraj, kjer prebivajo).

POGLEDI

Mesto in problemi prometa

DANIEL JARC

»Cesta (na splošno pa javni prostor) je učiteljica mestne kulture«, na njej se odvija družbeno življenje človeka, njegovi stiki, odnosi, soocanja. Negovanje javnega prostora bi moralo biti za vsakogar vsaj tako pomembno, kot je skrb za lastni dom. To je pravzaprav nacelo družbene etike. Vendar na splošno ni tako, dovolj je, da pogledamo skozi okno in videli bomo ulice polne prometa, hrupa, zračnega onesaženja, umazanije. Vsakdanjemu kaosu in cestni neprehodnosti pa se v velikih mestih pridružuje še prisotnost kriminala, večanje primerov živčne bolezni itd.

Javni prostor je v glavnem skrb lokalne uprave, kar seveda ni negativno, čeprav se na ta način odgovornost posameznika zmanjšuje in tisti občutek pripadnosti ali navezanosti, ki bi ga moral vsakdo imeti ne le za privatni ampak tudi za javni prostor izginja. Pravice in dolžnosti do javne lastnine se omejujejo na izjavo in misljenje, da pač placevanje davkov zadostuje zahtevam, da so ceste čiste, da so varne, da so urejene za družbeno življenje. Svojih navad pa ne spreminjamo.

Da je mesto tako, kot je, smo odgovorni vsi, čeprav je jasno, da so najbolj odgovorni tisti, ki se vedno zavajajo družbo v divji tek za čim višjimi ekonomskimi standardi in tisti, ki spekulirajo s prostorom. Resitev pa je, prav obratno, v počasnem, stalnem in pravicnem razvoju celotne družbe in danes, še bolj kot v preteklosti, celotnega človeštva s skupnim ciljem višje kakovosti življenja.

Urejanje prometa zadeva torej mestno upravo in odgovorne strokovne organe, ki pa običajno predlagajo omejene posege in ne zajemajo problematike celovito, v vseh njenih pogledih. Premalo se investira v raziskovanje, oziroma v pripravljalo in analitično fazo načrtov ter v iskanje alternativnih rešitev in pristopov; le tako bi bilo možno poenostaviti odločanje in bolj učinkovito uporabljati prostor. Cestni in prometni plani omejujejo svoje ureditvene posege na avtomobilski promet in v najboljših primerih upoštevajo tudi javna prevozna sredstva (avtobusne prevoze). Zdi se, da je osnovna skrb takih planov ugotoviti

viti najprimernejšo lokacijo parkirišč. Načrti za cestno opremo in na splošno za opremo javnih prostorov, ki sicer smotno in okusno nameščajo cestne svetilke, klopi, zelenice itd., so bolj detajlni, čeprav se vedno ne obravnavajo prostora v popolnosti in prav zaradi tega so sektorski. Sibkost takih načrtov in planov je tudi njihova neusklajenost in torej nezmožnost, da obravnavajo prometno problematiko v tematski mnogovrstnosti in v kontekstu oblikovanja javnega prostora.

Urejanje prometa je namreč sestavni del oblikovanja prostora, saj je promet njegova funkcionalna uporaba. To pomeni ne le racionalizirati prometne tokove in dostopnost, ampak tudi oblikovati prostor, v katerem se promet odvija in opremiti mesto s tistimi dejavnostmi, ki so sestavni del urbanega prostora in ki so pravzaprav vzrok prometa in človeškega premikanja in so večkrat postavljene, zaradi boljše dostopnosti, na mestno obrobje. Tu mislim predvsem na nakupovalne centre, zabavišča, večje razstavne prostore in na splošno na vse servisne dejavnosti. Stanovanjska območja bi morala ponovno sprejeti v svoje osredje delavnice, ateljeje, majhne industrijske obrate, skratka delovna mesta, seveda upoštevajoč naravno zmogljivost okolja. Cilj naj bi bil zmanjšati razdaljo do delovnih mest in povečati funkcionalno raznovrstnost prostora. Pristop, ki uravnava tako prostorsko in prometno celovitost je lahko le globalni, na ravni dolgoročne razvojne strategije mesta. Njegova uresničitev pa je postopna, sestavljena iz delnih kratkoročnih posegov, ki morajo upoštevati funkcionalno soodvisnost vseh človekovih dejavnosti v prostoru, oziroma v javnem odprtem prostoru. To preprosto pomeni upoštevati, da se človek na cesti lahko sprehaja, da se lahko vozi s kolesom, da hodi po nakupih, da se otroci na cesti lahko igrajo, da se lahko človek nekam usede, prebe-

re časopis, z nekom poklepeta, da lahko nekam nekaj odloži. Upoštevati je treba tudi raznovrstnost servisnih in tržnih dejavnosti in možnost, da jih človek lahko izkoristi v vsakem vremenu. Ceste je treba klimatsko opremiti,

pozimi jih delno ali v celoti prekriti, poleti pa primerno osenčiti, skratka treba je na njih ustvariti čimboljše ugodnosti notranjih prostorov. To seveda velja za tiste ceste, ki so namenjene družbenemu življenju, v mestnih središčih ali stanovanjskih predelih. Druge zahteve pa imajo ceste, ki so namenjene hitremu tranzitnemu prometu, javnemu prometu ali dostavi potrebščin.

Prometni plan bi moral zadostiti vsem zahtevam tudi z inovativnimi pristopi ter usklajevati različne oblike prometa z dostopnostjo do posameznih krajev, ločiti javni promet od ostalih, zmanjšati hitrost vozil v stanovanjskih ali trgovskih predelih (na cestah v stanovanjskih območjih je ocenjena največja hitrost od 15 do 20 km/h). Racionalno izkoristiti tranzitne obvoznice, vpadnice, dostavne ceste in opremiti vozlišča s terminali, ki preusmerjajo potnike na druga prevozna sredstva. Povečati uporabnost in izboljšati učinkovitost javnih prevozov (starih in novih) ter zmanjšati natrpanost mestnega središča s privatnimi vozili.

K razpršitvi prometne zgoščenosti pripomore tudi razširjanje in vedno večja uporaba telekomunikacijskih in informacijskih sistemov, bodisi v delovne kot tudi v družbene namene. Kabelska omrežja rešujejo problem dostopnosti do delovnega mesta, povečujejo vključenost v globalna tržišča in na splošno spreminjajo način dela, čeprav je njihova bodoča uporabnost še v marsičem velika neznanka.

Na tej podlagi običajne primerjalne prednosti posameznih mest postopoma izginjajo in nadomeščajo jih življenjskost mesta ter privlačno in zdravo okolje. Zato ceste ne smejo biti le ozilje prometa in parkirni prostori, ampak kraji, kjer se odvija življenje. V mestnih središčih in stanovanjskih predelih bi tako lahko oživel tista urbana struktura, ki pripomore, da se mesto razvija po človeškem merilu.

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

24.

Drugo jutro sem spet romala v mesto s težkim srcem. Bom speljala svoj problem na delu, kakor treba?

V urad sem prispela predčasno. Začudila sem se, ko sem videla, da je gospodična Dory že pri svoji mizi, zatopljen v papirjih. V zadregi sem se ji približala in jo vljudno nagovorila:

»Oprostite, bi smela spregovoriti z vami?«

»No, kaj mi imas takega povedati? Veliko dela imam, zato pohiti!«

»Temeljito sem premislila o sobotnem dogodku. Zavedam se, da sem narobe ravnala, ko sem brez vašega dovoljenja sprejela telefonski klic. Prosim vas, da mi oprostite. Moj namen je bil dober: zelega sem vam na kak način priskočiti na pomoč ob vsem tem zaostalem delu.«

»No, prav. razumem!« je rekla gospodična Dory spravljivo in se spet namrščila, potem pa se nenadoma zastmela v moj ovrtnik.

Bila sem kot na trnih. Zahvalila sem se ji in hotela oditi, ko me je zadržala:

»Ta tvoj ovrtnik je nekaj posebnega. Kje si ga kupila?«

»To je ročno delo moje mame!« sem ponosno rekla.

Oci so se ji pasle po prelepo skvackanih martjeticah, potem se je namrdnila in vstala:

»No, preidiva k delu!« je odločno rekla in postavila predme dva debela zvezka.

»Za začetek mi bos izračunala letošnje nakupe in prodajo... nujno potrebujem končna zneska,« mi je naročila in se vrnila na svoje mesto.

Naloge sem se takoj vestno lotila. Ko sem nekoliko boječe odpirala zvezek, se me je loteval dvom, če bom tej nalogi kos. Kmalu pa sem se potolazila... nič tako težkega ni bilo. Morala sem le seštevati posamezne zneske. Nisem se dolgo računala, ko je zazvonil telefon.

Niti zganila se nisem, le nekoliko dvignila oči iznad zvezka.

»No, pa poskrbi ti za to...! Odslej boš ti prevzemala,« je gospodična Dory vzvišeno zinila, jaz pa sem se naročila takoj poprijela.

Naslednje dni je bilo zelo težko, bila sem preobložena z delom. Kot nalašč je ta čas tudi Meri zaprosila za dopust, da bi lahko sla obiskat bolnega brata v Zagreb. V tem letnem času je bilo kupcev in naročil največ, zato se je njena odsotnost zelo poznala. To prekomerno delo me je skoraj stilo.

O svoji hudi stiski sem potožila Ivanu.

»Potrpi še malo,« mi je dejal. »Pocakaj, da se vrne Meri. Medtem pa o svoji preveliki obremenitvi spregovori s knjigovodkinjo. Najprej z njo, razumeš?« mi je svetoval.

Tega sem se tudi držala. Že naslednji dan sem poprosila gospodično Dory za kak trenutek pozornosti.

Gospodična Dory se je samovšečno oprla na komolce in pokimala, češ da poslušam.

»Zdaj, ko je Meri odsotna, res ne zmorem vsemu slediti, kot je treba: odgovarjati na telefon, prevajati, postreči morebitne stranke,

fakturirati, urejati arhiv. Vse to mi pobere ves čas in tako s seštevanjem letosnjih nabav in prodaje nikamor ne pridem. Vem pa, kako nujno rabite končni znesek.«

»Zelo me veseli, da si tako vestna, in da čutiš odgovornost do svojega dela.. Vse, o čemer si mi potožila, sem že sama opazila. Kar zanesi se, trudim se, da bi stvari spravila v red. Čakam le na kako sporočilo od Meri, da bom vedela, kako najbolje speljati...« je rekla vljudno in mi vzvišeno namignila, naj se spet posvetim svojemu delu.

Ivan je imel prav. Tisti razgovor z gospodično Dory mi je moj položaj v službi zelo olajšal. Od takrat je začela gledati name z nekoliko drugačnimi očmi.

Tri dni kasneje je prispelo Merino sporočilo, da se je zdravstveno stanje njenega brata poslabšalo in da se se ne more vrniti. Tako nisimo mogli več računati nanjo.

Gospodična Dory je ob tem pokazala svoj talent. Takoj je gospodu Aldu predlagala nekaj sprememb pri osebju in porazdelitvi dela: v magazinu zaposliti novo prodajalko, dovolj, če je vajenka ali začetnica, k moji mizi pa postaviti blagajniško okence. Gospod Aldo, ki je bil vedno kje na poslovnih poteh in se je zelo malo vtikal v delo v hiši, je njen predlog takoj sprejel in s tem je bila zadeva rešena.

Rešena, seveda rešena... za vse, razen za mene! Zdaj sem postala še blagajničarka. Čeprav nerada, sem morala sprejeti se to odgovorno zadolžitev. Da bi ustregla tudi gospodični Dory, ko je ta rabila pomoč, sem bila primorana iz dneva v dan opravljati nadure.

Nekega dne mi je Ivan v razgovoru le pritrdil, da v službi stvari zame le niso prav rešene. Zanesla sem se na njegovo mnenje, saj je gledal na zadevo od zunaj, bolj neprizadeto od mene. Spet mi je svetoval, naj se pogovorim s knjigovodkinjo, obenem pa se živo zavzel, da moram zelo paziti na svoje zdravje.

Tudi meni se je zdelo, da je moje zdržljivosti konec in se zato v mislih že skrbno pripravljala, kako v tretje spregovoriti z gospodično Dory.

Kapljo čez rob mi je pomenil dogodek, ko se je naslednjega jutra na mojem okencu pojavil črnuh Mario od skladišča Agrumi. Zabljujil je vame in se mi zlobno nasmešnil, potem pa vprašal po sefu. Nisem mu odgovorila, le obrnila sem se in ga najavila gospodični Dory.

»Ah, gospod Mario praviš?! Kar pospremi ga k meni, Marta.«

Povabila sem ga z besedami: »Izvolite, prosim, do naše tajnice!«

Gospodična Dory je kar narasla, ko je slisala tisto tajnico. Stisnila mi je roko in crnuha vljudno pospremila k direktorju.

Tudi tokrat se mi je zdelo, da se zlovesci obisk nikoli ne bo nehal. - O cem teče beseda? - me je vznemirjalo. Naposled je gospodična Dory odprla direktorjeva vrata in ga pospremila k izhodu. Spotoma se mi je Mario ponovno prezirljivo nasmešnil.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Poštni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PISMO UREDNIŠTVU

Skrb liceja za gledališče

Pravijo, da gledališče mladim ne privlačuje več.

S to mislijo začena Matejka Grgić intervju z Borisom Kobalom (PD, četrtak, 26. oktobra). Režiser Kobal med drugim pravi, da ima občutek, da (višja) sola ne posveti niti dve uri letno zgodovini gledališča, čeprav dodaja, da se morda moti.

Znanstveni licej »F. Prešeren« že dolga leta vključuje gledališko vzgojo v solsko delo, in to na dveh ravneh: kurikulumni in izvenkurikularni.

Profesorji bienija razlagajo zgodovino gledališča od antike do današnjih dni, dijaki deloma ali v celoti prebirajo Kralja Ojdira, Antigono, Hamleta, Fausta, Slehernika kot tudi odlomke sodobnih dramatikov tja do Becketta in Jonesa.

V trieniju se seznanjajo z razvojem slovenske dramatike: s pasijonskimi igrami, Linhartovim Matičkom in zlasti s Cankarjevimi dramami, pa tudi s sodobnimi slovenskimi dramami, ki jih uprizarjajo naši gledališčniki.

Gledališko dejavnost gojimo tudi izvenkurikularno: v ta sklop sodijo dramatizacije na vsakoletnih Prešernovih proslavah, nastop na proslavi ob obnovitvi slovenskega solstva, večkratno uspešno sodelovanje nasih dijakov na tekmovanju Palio degli Asinelli, uprizoritev Martina Krpana v italijansčini skupno z dijaki zavoda »Volta«.

Nasi dijaki so sodelovali tudi pri radijski oddaji o gledališču Dvignjena zavesa, solsko glasilo Nova pot je objavljal njihove gledališke ocene. V prejšnjih letih smo si ogledali tudi nekaj predstav v Ljubljani.

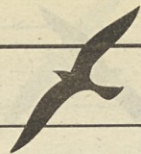
Profesorje, ki se med urami z dijaki pogovarjajo o gledaliških predstavah SSG in gostovanjih ter spodbujajo dijake k nastopanju - tudi v amaterskih skupinah, vodita ljubezen do gledališča in slovenske besede sploh. In ce, kot ugotavlja sam Kobal v omenjenem intervjuju, je v zadnjih letih med mladimi veliko več zanimanja za dogajanje na odru, je to nedvomno sad dologletnega dela z nasi dijaki.

Kot smo torej v zadnjih letih na soli sprejeli igralca Staneta Raztresena in Vladimira Jurca, režiserja Borisa Kobala samega, dramatika Toneta Partljica in Draga Jančarja, bo tudi Boris s svojimi gledališkimi lekcijami spet dobrodošel na Liceju.

Pripravljeni smo na sodelovanje.

Nasvidenje!

Profesorji Znanstvenega liceja »F. Prešeren«
Sledi 13 podpisov

VIDEM / POGAJANJA ZA NOVO DEŽELNO VLADO

Liga že razmišlja o zunanji podpori

Morebitno zavezništvo med levo sredino in Severno Ligo lahko računa na 37 svetovalcev

VIDEM - Severna liga bo morda nudila zunanjo politično podporo morebitni levosredinski deželni vladi. To je mogoče najbolj stvarna hipoteza, ki je prišla do izraza na včerajšnjem videmskem sestanku svetovalcev Ljudske stranke, Severne lige, DSL, Zelenih, republikancev in socialistov. Položaj ostaja vsekakor se zelo negotov in tudi v prihodnje se ne bi bistveno spremenil, vse dokler ne bo Bossijeva stranka enkrat za vselej povedala, kaj pravzaprav hoče in zahteva.

Morebitno zavezništvo med Ligo in levo sredino bi vsekakor uživalo podporo 37 svetovalcev na šestdeset, kolikor jih šteje deželna skupščina. Slo bi, kot vidimo, za kolikor toliko trdno številčno večino, čeprav je res nenavadno, da bi Liga kot največja stranka v skupščini ostala izven odbora. Severna liga namreč močno plačuje davek svojih hudih notranjih razhajanj in tudi osebnih razprtij.

Zadevo bo morda razjasnil deželni tajnik, senator Roberto Visentin, ki se je včeraj v Milanu srečal z Bossijevimi sodelavci in morda od njih dobil »nasvete«, kako premostiti krizno situacijo v Furlaniji-Juljski krajini. Liga je, kot kaže, pripravljena podpisati programski dogovor z DSL, boji pa se »političnega objema« z zmerno levico.

Liga ostaja torej še dalje jetnik svojih razhajanj in političnih nedorečenosti, njeni morebi-

Koliko časa bo Dežela FJK brez deželnega odbora?

tni zavezniki pa počasi izgubljajo potrpljenje. Zeleni so že nekajkrat dali vedeti, da ne nameravajo vztrajati pri jalo-vih in nejasnih pogovorih in pogajanjih. Ljudska stranka pa nasprotuje zmedenim in polovničnim resitvam (npr. terminski vladi, ki bi odobrila proračun in zatem odstopila) in glasno zahteva stabilno koalicijo in seveda stabilni odbor.

Vse to se dogaja potem, ko se po vsej deželi množijo odločni pozivi

politikom, da pospešijo pogajanja in se odpovejo igram in igracam, ki so doslej onemogocile izvolitev nove vlade. Ti pozivi so doslej naleteli na dokaj gluha ušesa. Na zelo majhno zanimanje pa je doslej nelatel tudi predlog Buttiglionejeve stranke CDU za oblikovanje neke vrste institucionalne vlade, iz katere bi izpadli edino svetovalci Nacionalnega zavezništva-MSI ter Stranke komunistične prenov.

KOROŠKA IN DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE

Kandidatura Smolleja dvignila veliko prahu

NSKS neodločen, ZSO podpira Stojsićevo

CELOVEC - Kandidatura korškega Slovenca Karla Smolleja (na fotografiji) na državnozborskih volitvah 17. decembra na listi Liberalnega foruma (LF) je dvignila veliko prahu. Politični tekmeči in mediji Smollejevi kandidaturi namenajo veliko pozornost, čeprav ne samo v pozitivnem smislu. Tudi med korškimi Slovenci je ocena Smollejeve kandidature različna. Narodni svet koroskih Slovencev (NSKS) jo podpira, čeprav se spoprijema z velikimi težavami glede odnosa svojega članstva do dokaj izrazite antiklerikalne politike LF. Zveza slovenskih organizacij (ZSO) pa daje prioriteto državnim poslanki in dosednji manjšinski govornici Zelenih v parlamentu Tereziji Stojsićevo ter socialdemokratom.

Predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev Nanti Olip je v pogovoru za naš list poudaril, da je Smollejeva kandidatura rezultat pogajanj med Enotno listo in Liberalnim forumom, v katera NSKS ni bil vključen. Ali bo NSKS dal volilni proglas za Smolleja in s tem za Liberalni forum, pa bodo odločili na seji predsedstva NSKS. Možno je celo, da bodo zaradi pomembnosti take odločitve sklicali celo Zbor narodnih predstavnikov NSKS. Osebnost je Olip namignil, da podpira Smolleja, kajti zanj je »bistvena razlika« med Smollejem in Stojsićevo. »Smolle kandidira kot avtonomni predstavnik manjšin pri Liberalnem forumu, pri Stojsićevi pa gre za integrativno, v stranko vključeno osebo«, je se dejal Nanti Olip.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroskem Marjan Sturm je nacistno pozdravil kandidato Slovenca na listi Liberalnega foruma in jo tolmacil kot »potrditev politike ZSO, ki se zavzema za prisotnost Slovencev v vseh strukturah večinskega naroda«. »Kandidatura

Smolleja pri Liberalnem forumu, Stojsićevo pri Zelenih ter Blatnikove pri socialdemokratih je dokaz več, da je manjšina pluralistična skupnost«, je za naš list poudaril Sturm, ki se je tudi spraševal, ali bo katoliško usmerjeno članstvo EL in NSKS sledilo močno antiklerikalno usmerjeni politiki Liberalnega foruma. Glede kandidata Karla Smolleja, ki je leta 1988 v parlamentu glasoval za ločevanje otrok na osnovnih solah po jezikovnih kriterijih (kar je ZSO odločno zavrnila), je Sturm menil, da imajo zdaj besedo volilci, ki bodo pri glasovanju »zagotovo upoštevali tudi stvari, ki so se dogajale v preteklosti«. ZSO pa bo po predsednikovih besedah v volilnem proglasu za državnozborske volitve upoštevala, da so koroski Slovenci prisotni v vseh političnih strukturah večinskega naroda, glede preference za to ali ono stranko pa Sturm ni dopustil dvoma, da so »naše preferenci pri socialdemokratih in zelenih«.

Smolle je medtem že soočen z napadi političnih tekmecev. Ko-

roski socialdemokratski državni poslanec Dieter Antoni je izjavil, da je Smollejeva kandidatura izključno osebne narave in 51-letnemu tolmacu in predsedniku Centra avstrijskih narodnosti na Dunaju očital, »da menjuje politično prepričanje kot srajce«. Antoni je s tem v zvezi opozoril, da je bil Smolle v 70-tih letih član socialistične stranke, od leta 1986 do 1990 državnozborski poslanec in manjšinski govornik Zelenih, nato je tesno sodeloval z avstrijsko ljudsko stranko, zdaj pa da se je pridružil Liberalnemu forumu, stranki, ki jo je ustanovila nekdanja Haiderjeva namestnica Heide Schmidt, potem ko se je le-ta locila od svobodnjakov.

Sodec po najnovejših javnomnenjskih anketah je Smollejeva vrnitev v državni zbor - po sporazumu med Liberalnim forumom in Enotno listo mu pripada dvanajsti državnozborski mandat LF - postala vprašljiva. Liberalci so namreč padli na ali celo že pod magičnim stiri odstotnim pragom, ki odloča o tem, ali bo LF v naslednji zakonodajni dobi zastopan v parlamentu ali ne. Na zadnjih državnozborskih volitvah so liberalci dosegli 5, 7 odstotka glasov in enajst sedežev v državnem zboru.

Takorekoc že zagotovljen je sedež državni poslanki in manjšinski govornici zelenih Tereziji Stojsiće. 37-letna gradiscanska Hrvatka preteklo soboto ni bila le ponovno potrjena za prvo kandidatko za manjšinski mandat, temveč bila izvoljena tudi na tretje mesto kandidatne liste Zelenih na Dunaju. Ankete Zelenim na Dunaju napovedujejo potrditev sedanjih treh sedežev in celo možnost četrtega. Po vsej Avstriji pa lahko računajo z narastanjem glasov nad osem odstotkov, kar bi pomenilo 15 ali več mandatov.

Ivan Lukan

PORDENON / ZASEDANJE

Listina o šolskih službah za vsestransko kakovost

Pordenonsko solsko skrbništvo je v okviru prireditve »Editexo«, ki se odvija na sejmu v glavnem mestu zahodne Furlanije, včeraj priredilo zasedanje pod naslovom »Listina o šolskih službah: celovita kakovost v soli«. Zasedanja se je udeležila tudi podtajnica ministrstva za solstvo Ethel Porzio Seravalle, poleg nje pa tudi deželni odbornik za izobraževanje Alberto Tomat.

Po uvodnem poročilu solskega skrbnika Franca Luchinija sta izhodisna poročila iznesla inspektorica Annamaria Gilberti, ki je odgovorna za kakovost v solah in pa dr. Michele Campione, menedžer podjetja Electrolux-Zanussi.

Deželni odbornik Tomat je pobudo ocenil pohvalno in poudaril važnost vpraša-

nja, o katerem je tekla razprava; dejal je, da se na tak način omogoča sodelovanje med vsemi tistimi, ki delujejo na solskem področju in tistimi, ki so zaposleni drugod. Deželni odbornik se je torej v celoti strinjal s pobudo in dodal, da bo deželna uprava namenila vse kar je vjeni moči, da bi stimulirala srečanje in sodelovanje, ki sta osnovi, da bi sola bila v vse večji meri na visini potreb sedanjega časa.

S svoje strani pa je podtajnica Ethel Porzio Seravalle med drugim obrazložila, da je listina o šolskih službah nastala v vzdušju zakona o jasnosti: zakon je bil namreč sprejet za vzpostavitev korektnega odnosa med prebivalstvom in državnimi institucijami, med katerimi je prav sola ena najglavnejših.

PLANINSTVO

Dr. Mihi Potočniku v slovo

Imel je velike zasluge za uveljavitev slovenskega planinstva

Zamejski planinci smo z dr. Miho Potočnikom izgubili velikega prijatelja. »Rojen je bil v osrčju gora in za gore,« je v včerajšnjem Delu zapisal Tone Skarja. Izgubili smo človeka, ki je verjel v prijateljstvo in sodelovanje med ljudmi in narodi, čeprav je med vojno okusil marsikatero zlo in ponizanje, in ki je to svoje prepričanje skušal uresničevati tudi ali predvsem na področju planinstva, v povezovanju in sodelovanju s planinskimi organizacijami v Avstriji in Italiji in drugod po svetu. Bil je med začetniki in najbolj doslednimi zagovorniki prijateljstva med planinci Slovenije, Koroske in Furlanije Julijske krajine v casih, ko so berlinski zid komajda zgradili.

Dr. Potočnik je bil v zeni člen med starejšo generacijo planincev in alpinistov klasičnega obdobja in generaciji, ki

je slovenski alpinizem postavila v svetovno areno, začeni z odpravo na Trisul pred petintridesetimi leti.

Njegova osebna poznanja segajo do dr. Juliusa Kugyja in Henrika Tume in dr. Tominska, ce sežemo samo v preteklo zgodovino slovenskega planinstva, oziroma planinstva v prostoru med Alpami in morjem. Bil je v stikih z znanimi plezalci in gorniki v številnih evropskih deželah. V skalaskih vrstah je pomagal dokončati pionirsko delo, ki so si ga zastavili ustanovitelji slovenske planinske organizacije: da bi bili tudi v plezanju gospodarji domaćih gor.

Planinstvu se je zapisal tudi kot avtor planinskih knjig, veliko je naredil za uresničitev Triglavskega narodnega parka, v mednarodnih planinskih organizacijah

je dostojno zastopal Slovenijo in nedvomno je tudi njegova zasluga, če danes na tem področju nekaj pomenimo. V političnih forumih je znal planinstvu izbojevati pravilno tezo in priznanje.

Bil je vezni člen med osrednjo planinsko organizacijo, ki ji je predsedoval stira najst let in zamejskim slovenskimi planinskimi društvami, vnet zagovornik ohranjanja samostojnega nastopanja in obenem povezanosti teh planinskih društev s Planinsko zvezo.

Njegovo bogato in polno življenje, ki se je začelo na izteku ene najlepših alpskih dolin pod Triglavom, sklenilo pa v Ljubljani, je tolikšno, da ga je nemogoče zajeti v skromen članek. Najlepši spomin na dr. Potočnika bomo ohranili s tem, da bomo skušali nadaljevati njegovo delo.

Vlado Klemše.

NOVICE

Tudi SSk na proslavi združenja ASAR v Borghettu

TRENTO - Stranka Partito autonomista trentino tirolese je v nedeljo, 29. t.m., priredila v kraju Borghetto pri Trentu mogočno proslavo ob 50-letnici ustanovitve tridentinskega Združenja deželnih avtonomističnih studij (ASAR) iz idejnega izročila katerega tudi sama izhaja. Proslave, ki se je odvijala na pristavi S. Leonardo grofov Guerrieri Gonzaga, se je udeležilo kakih deset tisoč ljudi. Prisotni so bili tudi najvišji predstavniki avtonomnih dežel Trento in Bocen ter avstrijske zvezne dežele Tirolske, kakor tudi zastopniki manjšinskih in avtonomističnih strank Sudtiroler Volkspartei, Union Valdotaïne in Slovenske skupnosti, s katerimi je PATT sklenila zavezništvo. Predstavnstvo SSk je vodil tajnik Martin Brecelj. Med vidnimi udeleženci prireditve je bil tudi predstavnik Severne lige Roberto Maroni. Predsednik PATT Franco Tretter je v svojem slavnostnem govoru poudaril, da so Tridentinci pripravljeni z vsemi demokratičnimi sredstvi braniti svojo avtonomijo, ce bi jo kdo hotel ogroziti, ter se zavzel za nadaljnje uveljavljanje krajevnih avtonomij v okviru Evrope dežel in narodov.

Slovenija in Vzhod na TV Koper

KOPER - V okviru programa Dialoghi bo drevo ob 21. uri na italijanskem sporedu TV Koper oddaja o odnosih med Italijo in Slovenijo in evropskih Vzhodom. Gost oddaje, ki jo vodi Maurizio Bekar bo zgodovinar Joze Pirjevec. Med temami, ki bodo v v ospredju razprave, bo tudi manjšinska problematika.

NOVICE

Lovci bodo praznovali svojega zavetnika

Pokrajinska sekcija Italijanske lovske federacije in Slovensko lovsko društvo »Doberdob« bosta tudi letos proslavili zavetnika lovcev Sv. Huberta. Praznovali ga bosta v soboto 4. novembra z maso, ki bo ob 15. uri v cerkvi na Repentabru. Pri masi, na katero so vabljene vse lovske družine iz naše dežele in iz Slovenije, bodo sodelovali tudi igralci roga iz Litije.

Skupila jo je piletna ženska

Na novi cesti za Opcine je včeraj prišlo do prometne nesreče, v kateri se je poškodovala 69-letna Maria Carboni iz Ul. Vittorio da Feltre 7, ki so jo v katarski bolnišnici pridržali na opazovanju. Carbonijeva, ki si je udarila v prsni koš, se je peljala v avtomobilu fiat uno, ki se je v višini »Cascina delle Rose« zaletel z dostavnim vozilom. Vseh izvidov včeraj popoldne niso se opravili, vendar sumijo, da gre za domnevni zlom grodnice in morda tudi za zlom rame.

Izginotje mladoletnikov in zapome kazni

Tiste, ki ne bodo brez odlašanja prijavili izginotja mladoletnika, bodo kaznovali z zaporno kaznijo in ne samo z globo, kot je veljalo doslej: tako predvideva zakonski osnutek, ki ga je v prejšnjih dneh v sodelovanju z vsedravnim združenjem za otroštvo (Anai) predstavila v poslanski zbornici furlanska parlamentarka Fiordelisa Cartelli (Severna liga). V zakonskem osnutku, ki so ga včeraj orisali v Trstu in ki ga podpira tudi policijski sindikat, je med drugim tudi zapisano, da bodo v jeco sli tudi tisti, ki ne bodo prijavili povratka mladoletnikov kot tisti, ki naredijo lažno prijavo, da bi izsledili otroka, ki so jim ga vzeli na podlagi sodne odločitve.

V Italiji so v prvih osmih mesecih letos prijavili izginotje 1896 mladoletnikov, od tega jih 709 do začetka septembra niso se izsledili. Največ so jih pogresali v Kampaniji (183), v Lombardiji 117, v Laciju 100, naša dežela je na 11. mestu z 9 prijavi, kar pomeni, da je fenomen v porastu, saj jih je bilo v vsem lanskem letu pet.

Umiki trgovin

Trzaska občina sporoča, da bodo trgovine od 1. do 5. novembra odprte z naslednjim urnikom: jutri 1. in v nedeljo 5. novembra bodo obvezno zaprte; lahko pa bodo odprte tiste trgovine, ki so v neposredni blizini prodajne razstave »Appuntamenti di San Giusto«, ki bo na prehodu za pešce v Ul. Genova, Ul. Dante, Ul. Ponchielli in Ul. Santa Caterina. V četrtek 2. in v soboto 4. bodo trgovine odprte z običajnim urnikom, v petek 3. (na praznik sv. Justa) pa je odprtje trgovin fakultativno.

V petek tradicionalni koncert občinske godbe

V petek 3. t.m., na praznik sv. Justa, bo v dvorani Tripicovich tradicionalni koncert občinske godbe Giuseppe Verdi. Koncert se bo začel ob 20.30, vstop v dvorano pa bo brezplačen.

Iščejo čuvaje tudi z znanjem slovenščine

Pokrajinski urad za delo obvešča, da trzaska pokrajinska uprava namerava vzeti v službo 3 čuvaje III. funkcionalne kvalifikacije in 2. čuvaja III. funkcionalne kvalifikacije z znanjem slovenskega jezika, in sicer prek selekcije. Kandidati morajo imeti diplomno nižje srednje sole in zadostati splošnim pogojem, ki veljajo za javne uslužbenke. Zainteresirani se morajo javiti k selekciji v ponedeljek in torek, 6. in 7. novembra, od 8.30 do 12. ure na okrajni sekciji za zaposlovanje v Ul. Fabio Severo 46. S seboj morajo imeti potrdilo o vpisu v seznamu za brezposelne, kakor tudi delavsko knjižico.

Interlingvistika in esperanto

V okviru 4. sredodemske konference o esperantu, ki se je odvijala v Trstu v priredbi mednarodne zdruge Literatura Foiro in Trzaskega esperantskega združenja, je bila včeraj na sporedu tudi zanimiva debata o esperantu v luci interlingvistike, se pravi vede, ki preučuje umetne jezike. Govorili so med drugimi Paolo Albani in Berlinghiero Buonarroti, avtorja slovarja imaginarnih jezikov »Dizionario delle lingue immaginarie«, ter avtor gesla o mednarodnih jezikih v enciklopediji »Grande dizionario enciclopedico UTET«. Predavatelji so med drugim izpostavili dejstvo, da obstaja že prava književnost v esperantu, ki jo priznava tudi združenje pisateljev Pen club.

Umrli je slikar Marino Sormani

Včeraj je v Trstu umrl slikar Marino Sormani. Rodil se je v Nabrezini 3. aprila 1926. Po studiju slikarstva na dunajski likovni akademiji se je na začetku petdesetih let vrnil v Trst in tu začel delovati ter razstavljati. Upričarjal je mestne in kraške ambiente, in to na svoji način, ne meneč se na mode. Za njegove stvaritve je značilno, da se v njih nikoli ne pojavlja človeška figura. Sormani se je uveljavil tudi kot okrasevalec. Precej je delal na potniških ladjah.

SALEŽ / ZANIMIVA RAZPRAVA NA POBUDO DRUŠTVA RDEČA ZVEZDA

Dileme in različne strateške pozicije slovenske manjšine

Posegi Miloša Budina, Cirila Zlobca in Borisa M. Gombaca

V času, ko se ustaljene kategorije »zamejstva« krepko majejo, je potrebno znova premisliti »položaj in perspektive Slovencev v narodno mešanem postoru«. Na to temo je kulturno društvo »Rdeča zvezda« privedilo v Saležu srečanje, ki so se ga pred številno publiko udeležili Ciril Zlobec, Boris M. Gombac in Milos Budin.

Po zacetenem pozdravu predsednice društva Jasne Milič in po prikazu video posnetkov o bogatem in razvejanem delovanju društva v pretekli sezoni, je pogovor stekel sproščeno in živahno, predvsem pa ob zavesti, da se slovenska manjšina v Italiji danes znajde v bistveno novem položaju. Na to je opozoril Milos Budin, ko je izpostavil dejstvo, da se za razliko od preteklosti Slovenec v Italiji srečuje s sodržavljanim druge narodnosti tudi tam, kjer je do nedavnega bil večina in zato obvarovan pred raznarodovalim pritiskom. Vendar je v kraških občinah prav suverena tradicija slovenstva, ki se izraža v odsotnosti sleherne kategorije »strahu«, obenem tudi jamstvo za sproščeno razumevanje »drugega«.

O samozaveštni suverenosti, ki že po svoji naravi nikogar ne odklanja, je govoril tudi Ciril Zlobec. Dotaknil se je vprašanja odnosov med matico in zamejstvom ter ugotovil, da smo priča izvažanju osrednjih slovenskih politično-kulturnih parametrov (včasih tudi zdrav) med Slovence v Italiji, kar

Pogled na del udeležencev zanimivega večera v Saležu (foto KROMA)

dokazuje ne le nezrelost nekaterih politikov tostran in onstran meje, pač pa tudi, kot je sam priznal, velike težave v razumevanju specifičnosti zamejstva, ki se kulturno in politično razvija po drugih tirnicah kot v Sloveniji; Slovenija pa ni, razen manjšinske prisotnosti, narodno mešano področje. Suverenosti v zamejstvu zato ni mogoče graditi zgolj na zavesti o »matici, ki nam bo pomagala«, pač pa na zavesti o lastnih sposobnostih, ki jih moramo s posebnim čutom odgovornosti gojiti, izpostavljati in uveljavljati mimo svojega »malega« prostora. Zanimiva je bila Zlobčeva ugotovitev, da je po osamosvojitvi ta kategorija sploh edina, ki nam določa tezo in po-

men v mednarodnih odnosih, saj je tudi država Slovenija dejansko »manjšina«, ko se mora soočiti s tradicionalno močnejšimi sosedi.

Boris M. Gombac je poslušalce priklenil na nekoliko konkretnjša tla zgodovine odnosov med Slovenci in Italijani in dokazal, da so neidlični odnosi stalnica v zgodovini obeh narodov, ne glede na barvo politične oblasti, ki se je s temi vprašanji ukvarjala. Italija naj se ne bi v resnici nikoli odpovedala negativnemu naboju v odnosu do Slovencev, ko pa je to storila (londonski memorandum, Osimo), se je uklonila zunanjemu pritisku močnejših političnih subjektov (ZDA, Anglije in Francije). Pot do polnopravnega in

spostljivega sprejetja Slovencev in Slovenije kot samostojnega subjekta je zato še dolga in odvisna po eni strani od civilizacijskih in demokratičnih procesov znotraj italijanske družbe, po drugi pa od nase sposobnosti biti dejansko suveren subjekt. V tem pogledu so nekatere poteze današnje slovenske politike po Gombacem mnenju zaskrbiljujoče in naivne (vračanje lastnine vsem, razen optantom).

Debata se je razvila predvsem okrog dveh strateških pozicij, ki naj bi jih Slovenci v Italiji izdelali: prva je naravna navzven in vidi resitev lastnih problemov v vse večjem poudarjanju »dolga«, ki nam ga Italija mora izplačati, druga pa gleda predvsem znotraj

same sebe in se zavzema za čim popolnejšo in kvalitetnejšo rast skupnosti kot take, ki bi preživela tudi mimo morebitne nenaklonjenosti sosedu, kot je to v svoji zgodovini že dokazala. Izbira med obema opcijama določa konkretne politične izbire: ali bomo suverenost slovenskega življa v Italiji gradili na zavesti o »zunanjem sovražniku«, ki naj bi nas znotraj politično strnil, ali pa na zavesti o pripadnosti družbi, ki se s svojo kvaliteto enakovredno postavlja na vablivo trzišče mednarodnih in medkulturnih odnosov. Za slovensko politiko v Italiji je razlika med negativnim in pozitivnim subjektom še nerazvozan vozel. (iv)

SREČANJE / OGLED RAZSTAVE

Vesoljci o svojih izkušnjah

Prof. di Prampero o posledicah dolgega bivanja v vesolju

V naši deželi se že nekaj dni mudi skupina starih vesoljcev, ki je včeraj obiskala tudi Trst: v popoldanskih urah so si astronomi ogledali razstavo ERA na Pomorski postaji, za tem pa so se udeležili okrogle mize v dvorani Baroncini: ruska astronauta Valerij Poljakov in Aleksander Vikorenko (na sliki - foto Balbi/KROMA) ter Nemec

Ulf Merbold in Italijan Franco Malerba so govorili o lastnih bogatih in nevsakdanjih izkušnjah v vesolju; okroglo mizo je vodil novinar Fabio Pagan, pri njej pa je sodeloval tudi prof. Pietro Enrico di Prampero z Videmske univerze, ki že vrsto let opravlja fiziološka testiranja na članih posadk vesoljske ladje Mir.

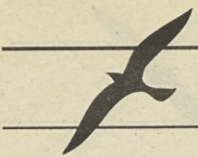
SODILI MU BODO DECEMBRA

Ghersevicha obtožujejo sodelovanja pri ropu

Guido Ghersevich, informator policije, ki je vpleten v rop na Opcinah leta 1991, se bo pred sodnike vrnil 14. decembra letos, potem ko so včerajšnje obravnavo odložili. Ghersevich je bil nekaj časa v ječi, nakar so mu dodelili hišni pripor, v zaporu pa so se vedno stirje mladeniči, ki jih je »prodal« le-tecemu oddelku, potem ko jim je »zaupal«, da je v hiši družine Forza pravi zaklad. O zakladu ni bilo ne duha ne sluha, zato pa so četverici (Renzo Erman, Maximilian Magris, Alessandro Guni in Daniele Cusumano) naložili visoke kazni. Ghersevich, ki je vpleten tudi v neko drugo preiskavo v zvezi s prekupevanjem z mamil, pa roparjem ni nudil samo potrebnih podatkov, tudi drugega jih je opremil: dal jim je na razpolago radiooddajnike, električno napravo za omamljanje in drugo.

Podkvestor Giuseppe

Padulano, inspektor Luciano Scozzai in intendat Dario Ventrice so sodniku za predhodne preiskave sicer dejali, da je Ghersevich delal za policijo, vendar očitno niso bili prepričljivi, sodnik je verjel četverici. Po mnenju javnega tožilca naj bi namreč Ghersevich res sodeloval s policijo, vendar naj bi marsikaj počel tudi na lastno pest, pri čemer naj bi izkoriščal prav kritje, ki so mu ga nudili stiki s silami javnega reda. Sumljivo je namreč dejstvo, da je četverici svetoval, naj govorijo z beneskim naglasom, člane družine Sforza pa naj zvežejo s svinceno zico: kako je lahko vedel, da so pri prejšnjih petih ropih na Krasu in v trzaski okolici neznanci, ki jih niso nikoli prijeli, uporabili prav to vrsto zice? Svojas se je Ghersevich tudi bahal, da je bil v stiku z znanim Felicejem Manierom, nakar se je premislil, čes da je bilo vse skupaj le izmiselnost.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET JE BIL VČERAJ SKLEPČEN

Preustroj ACEGA razdvaja stranke

Illyjeva večina se zavzema za preobrazbo občinskega podjetja v delniško družbo

Po klavnem petkovem dogodku, ko je odločnost lepega števila svetovalcev večine in opozicije onemogocila sejo, je bil tržaski občinski svet sinoči vendarle sklepčen in je torej lahko nadaljeval razpravo o preustroju občinskega podjetja ACEGA. Načelniki svetovalskih skupin so se pred zasedanjem sporazumeli za potek soočenja o sklepu, ki razdvaja ne samo stranke, a tudi sindikate in družbene ter gospodarske sile. V vsakem primeru je preosnova mestnega podjetja za vodo, elektriko in plin eden temeljnih preizkusnih kamnov za odbor zupana Riccarda Illyja.

Tristrankarska večina DSL, Ljudske stranke in Zavezništva za Trst je, ob pomislekih nekaterih svetovalcev, tudi sinoči v glavnem podprla načrt, da bi podjetje ACEGA postalo delniška družba. Vecinski delničar bo po novem občinska uprava, po letu 2000 naj bi k upravljanju podjetja pristopili tudi zasebniki, a izključno kot manjšinski delničarji. Do takrat pa bi v upravo podjetja lahko pristopile tudi okoliske občine in druge krajevne uprave.

Ce je večinska koalicija kolikor toliko enotna pri načrtu delniške družbe, pa je opozicija glede tega se precej razdvojena. Proti napovedanemu preustroju ACEGA sta Stranka komunistične prenove in Nacionalno zavezništvo, medtem ko je Severna liga za med volilno

Tržaski župan Riccardo Illy (foto KROMA)

kampanjo javno podpirala zamisel po delni privatizaciji mestnega podjetja.

Precej nejasno ostaja stališče Liste za Trst, v kateri glede ACEGA obstajajo precej različna mnenja. Bivši župan Giulio Staffieri je vsekakor sinoči podprl ustanovitev delniške družbe, nekateri njegovi somisljeniki pa temu odločno nasprotujejo.

Občinsko sejo je spremljala množična delegacija delavcev ACEGA, ki v veliki večini nasprotujejo načrtom Illyjeve občinske uprave. Svoje nasprotovanje so uslužbenci skoraj soglasno izrekli že na notranjem referendumu, ki ga je priredila sindikalna

zveza CISL. Delavci ACEGA so na trgu Unità tudi delili letake, v katerih zahtevajo, naj podjetje ohrani doseženi pravni ustroj občinske ustanove, ki je skoraj v celoti odvisna od občinskega odbora oziroma občinskega sveta.

Sinocno razpravo je uvedel prav Staffieri, nakar je zaprosil za besedo svetovalec gibanja »Nord libero« Giorgio Marchesich, ki je s hudimi obtožbami in tudi zaljivkami ostro napadel župana, njegovo večino in tudi sindikalno zvezo CGIL, CISL, UIL. Če bo slo tako naprej, bo za odobritev sklepa o preobrazbi ACEGA potrebnih se precej občinskih sej.

TRGOVINSKA ZBORNICA / PO VČERAJŠNJIH VOLITVAH

Mihalič spet na čelu sekcije za kmetijstvo

Podpredsednika sta Ines Kostnapfel in Egidio Sardo

Predsednik Kmetijske zadruge in nekdanji dolinski občinski upravitelj Boris Mihalič je bil včeraj potrjen za predsednika sekcije za kmetijstvo in ribolov pri Tržaski trgovinski zbornici. Za njegovo potrditev so se z velikim soglasjem izrekli člani sekcije, se pravi predstavniki stanovskih organizacij in služb, ki se na Tržaskem ukvarjajo s tema dvema panogama (vseh članov je 22). Za podpredsednika pa sta bila izvoljena članica komisije za vodenje poklicnega seznama kmetijskih podjetnikov na Tržaskem Ines Tence Kostnapfel ter predsednik tržaske sekcije Italijanske federacije za ribolov Egidio Sardo.

Mihalič je prvič postal predsednik sekcije za kmetijstvo in ribolov pri Tržaski trgovinski zbornici pred tremi leti. Izvoljen je bil sredi mandatne dobe na mesto umrlega Rustie Trainaja. Kot je bilo poudarjeno na včerajšnji seji sekcije, je Mihalič svojo funkcijo v minulih treh letih dobro opravljal. Zasedanja se je udeležil tudi predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio, ki je zagotovil, da bo zbornica skušala v bodoče posvečati kmetijstvu in ribolovu večjo pozornost, kot jo je v preteklosti.

Ob izvolitvi smo Borisu Mihaliču postavili nekaj vprašanj, na katera je rade volje odgovoril.

Predsednik Mihalič, kako ocenjujete svoje sedanje delo na čelu sekcije za kmetijstvo in ribolov pri Tržaski trgovinski

Z včerajšnjega zasedanja sekcije za kmetijstvo in ribolov Tržaske trgovinske zbornice

zbornici?

Kmetijstvo in ribolov sta bila se do nedavnega dokaj v ozadju v interesih in delovanju nase zbornice. Mislim, da lahko trdimo, da se je položaj v zadnjih letih precej popravil. Vendar po mojem prepričanju smo se daleč od zadovoljivega stanja. To sem tudi jasno povedal v kratkem zahvalnem nagovoru, ki sem ga imel takoj po izvolitvi. Resnici na ljubo moram priznati, da nasi predlogi in zahteve niso našli pri zadosten posluš pri starem vrhu zbornice, zaradi česar je včasih prislo tudi do ostrih trenj.

Kako pa se pripravljate na bodoče izvrševanje svoje funkcije?

Skupaj s svojimi sodelavci si nameravam pri-

zadevati za to, da bi panogi, za kateri odgovarjamo, prisli bolj do veljave. Pristavim naj, da sem v tem oziru tudi optimist. Predsednik Donaggio se je tudi jasno obvezal, da bo naša tovrstna prizadevanja podprl. Upam, da bo naposled res prodrlo prepričanje, da predstavlja sadovi zemlje in morja res pomembno bogastvo v tržaskem gospodarstvu.

Imate v načrtih kako konkretno pobudo?

Skusali bomo na razne načine spodbuditi proizvodnjo, po drugi strani pa tudi pomagati pri trženju. Tako se npr. nameravamo zavzeti, da bi dosegli zasciteno poreklo za vse pridelke in proizvode nase zemlje in morja. Vseč bi mi bilo, da bi se v bližnjem in

dalnjem svetu uveljavili kot pridelki »Tržaskega zaliva«. Za uspešno urešnicevanje te in drugih podobnih pobud ze dalj časa zahtevamo ustanovitev posebne agencije za nasi dve panogi. No, kaže, da se bomo v kratkem približali temu cilju. Res je, da ne bomo se imeli svoje agencije, pač pa nam bo omogočeno delovati v agenciji Aries, ki se v okviru zbornice ukvarja s strokovnim izobraževanjem in z gospodarskim razvojem. Sicer pa bomo natančnejši program se izdelali. V tem smislu sem ze takoj po izvolitvi naročil podsekcijama za kmetijstvo in za ribolov, naj pripravita programske predloge, ki jih bomo obravnavali na prihodnji seji decembra meseca.

SKP: OBČINA GA SKRIVA

Regulacijski načrt na ogled do 24. 11. v Ul. Malcanton

Uradni vestnik Dezele Furlanije-Juljske krajine je 18. oktobra objavil vsebino novega regulacijskega načrta Občine Trst, ki je bil 26. oktobra razobešen na občinsko oglasno desko v Ul. Malcanton, občinska uprava pa o tem se ni obvestila javnosti. To je včeraj v tiskovnem sporočilu glasno obsodil svetovalec Stranke komunistične prenove Jacopo Venier, ki je mnenja, da smo priča zelo hudi in nezaslišani potezi uprave zupana Riccarda Illyja.

»Ali občinski odbor podcenjuje objavo novega urbanističnega plana, ali pa hoče celo dezinformirati občane in jim odvzeti pravico do jasne informacije o zadevi in tudi do morebitnih prizivov«, je v tiskovnem sporočilu napisal Venier. Komunistična prenova zato poziva javna občila, naj poročajo o javnem ogledu regulacijskega načrta in o casovnih ter zakonskih terminih za prizive.

Venier javno poziva pristojne občinske upravitelje, da čimprej omogočijo vsem občanom ogled regulacijskega načrta (plan bi moral biti razobešen tudi na sedežih rajonskih svetov), zainteresiranim pa naj nudijo tudi informacije o prizivih in podobno. SKP bo glede tega kocljivega vprašanja v kratkem priredila vrsto javnih sestankov in srečanj.

Morda je slo le za casovno naključje, dejansko pa je prav včeraj občinska uprava poslala casopisom tiskovno noto, v kateri obvešča, da je dokumentacija glede novega regulacijskega načrta od 26. oktobra na ogled pri generalnem tajnistvu v Ul. Malcanton 2. Občina dodaja, da si bo načrt mogoče ogledati do 24. novembra. Do tega datuma bodo lahko vsi občani vložili svoje morebitne pripombe, medtem ko bodo lastniki nepremicnin, ki jih regulacijski načrt vinkulira, lahko vložili na Obcino priziv.

IACP / SKRB ZA VARNOST

Ljudska stanovanja z dodatnimi varovalkami

Avtonomni institut za ljudska stanovanja (IACP) je začel izvajati široko varnostno akcijo, s katero bo tehnološke naprave v vseh ljudskih stanovanjih, ki jih upravlja, opremil z dodatnimi varovalkami proti udarom električnega toka ("salvavita"). V ta namen bo institut na osnovi sklepa upravnega sveta izkoristil 15 milijard lir nakazila, ki je bilo prvotno namenjeno za urešnicev del po zakonu 46/90 in vsoto tako namenil za namestitve dodatnih varovalk proti udarom električnega toka. S tem v zvezi je predsednik instituta seznanil upravni svet, da bodo že, prihodnji teden razpisane drazbe za omenjena dela. Sprico omejenih finančnih razpoložljivosti bo avtonomni institut vsa

ta dela opravil v več operativnih fazah. S 15 milijardami lir bo v poslopijih najprej opravil vsa tista dela, ki so potrebna za vgraditev dodatnih varovalk, nato pa jih tudi namestil.

Dela se bodo začela v prvih mesecih prihodnjega leta, je zagotovil predsednik instituta Erriquez, ki je se dodal, da so se se upravitelji ustanove zavzeli za to, da bi stanovalcem poslopij najprej zagotovili varne bivanjske pogoje.

Avtonomni institut za ljudska stanovanja pa bo v kratkem ponovno nastopil pri deželni upravi Furlanije - Juljske krajine s prošnjo, da bi mu bila dodeljena posebna in izredna pozornost pri razdeljevanju finančnih sredstev, ki bodo v kratkem namenjena tržaski ustanovi.

NEZGODA NA NOGOMETNI TEKMI

Igralcu odstranili ledvico

Massimo Tamaro je branil barve nogometne ekipe Dolina

Takih in podobnih incidentov, kot se je v nedeljo pripetil 25-letnemu Massimu Tamaru, ne manjka na nogometnih in tudi na drugih sportnih srečanjih, zal pa so bile posledice tokrat izredno hude: mladenič se je zaletel z enim od nasprotnikov, udarec je bil tako močan, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu odstranili desno ledvico.

Tamaro se je poskodoval na nogometni tekmi v Repnu, kjer se je padrisko-gropajska Gaja pomerila z ekipo Dolina, h kateri je letos mladenič prestopil. Tistim, ki so dogodek videli od daleč, se morda ni zdelo nič zaskrbljujočega, soigralci in drugi pa so opazili, da je takoj nenavadno hudo prebledel. Do konca srečanja je manjkalo petnajst minut, brez oklevanja so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da

je nekaj narobe z desno ledvico. Na žalost je bilo tako narobe, da je moral na operacijsko mizo.

Massimo Tamaro (na arhivski sliki med igro), ki je po poklicu elektrikar in prebiva v Roja-

nu, je pred leti ze igral v dolinski občini, branil je barve Brega. Nesreca, ki se mu je pripetila, je globoko prizadela soigralce in odbornike Doline, ki so mu v teh težkih trenutkih ob strani.

OD NEDELJE V PROSVETNEM DOMU

Vračajo se openska glasbena srečanja

Pogovor z odbornico Nives Košuto
Na prvem koncertu mladi pianistki

V nedeljo, 5. novembra se bodo v Prosvetnem domu na Opcinah začela že tradicionalna glasbena srečanja, in sicer s koncertom mladih pianistk Tamare Ražem in Tatjane Jercog, ki bosta na večeru nastopili vsaka s svojim programom in se stirirčno.

Petnajst let bo tega, ko so se v sklopu SKD Tabor začela glasbena srečanja. In od tedaj dalje jih vodi in programira Nives Kosuta, sicer odbornica domačega društva.

»Morda bi res morali obeležiti tudi to obletnico; toda za nas je najvažnejše, da srečanja stečejo, da privabijo čim več občinstva in da postanejo resnično konstanta v delovanju našega društva, ki naj povezujejo čim več članov, prijateljev, predvsem pa mlade,« nam je na začetku razgovora povedala Nives sama.

Prvi koncert bo torej stekel 5. novembra, potem pa si bodo sledili se naslednji. 19. novembra bo nastop Godal-nega kvarteta Glasbene matice s pianistom Aljoso Starcem. Sledil bo - v nedeljo, 3. decembra - koncert, na katerem bosta nastopila sopranistka Sgorbissa, na klavirju pa jo bo spremljala pianistka Taverna. Koncert bo posvečen skladatelju Kurtu Weillu, tesnemu sodelavcu Brechta, ter bo posvečen tudi 50-letnici osvoboditve izpod nacifasizma.

»Moram reči, da je naša pobuda glasbenih sečanj naletela na veliko zanimanje in razumevanje tako s strani naših glasbenikov, glasbenih skupin, kot tudi z italijanske strani. Vse več imamo namreč ponudb, tako z ene, kot druge strani, kar nas prepričuje, da so ta naša srečanja zbrala pravo pot in da, skozi glasbo, povezujejo ljudi, predvsem mlade, medtem ko te povezave ne cutimo na drugih področjih.«

15 let je že kar dolga doba, ko lahko povemo in zapisemo se kaksno misel več. Za vsako sezono je imelo društvo v načrtu približno 6 koncertov in vedno jih je v redu opravilo, včasih se kaj več. Skupno sva z Nives nasteli kakih 90 koncertov, v katere so organizatorji vključili razne zvrsti, od klasične glasbe, pa vse do jazza; obeležene pa so bile na nastopih pomembne obletnice z izvedbo krstnih izvedb raznih del, kot na primer koncert ob 100-letnici rojstva Marija Kogoj z nastopom pianistke Katje Milič z izvedbo skladbe »Bagatel-

la«, pa z izvedbo skladb, ki jih je tržaski skladatelj Fabio Nieder priredil za samostojni nastop 7-clanske glasbene skupine prav v spomin na Kogoj.

»Nasa glavna misel in želja pri načrtovanju programov glasbenih srečanj je bila, da damo čim več prostora in možnosti za uveljavitev med poslušalci mladim, posameznikom in skupinam, ki si sele utirajo pot v svet glasbe, pa bi bilo prav, da jih javnost preko nastopov v našem društvu bolj spozna.«

Glasbena srečanja zajemajo vedno je-senski in pomladanski cikel. Lanski jesenski cikel je obsegal nastop Marka Ozbiča na orgle in Martina Vebra na trobento, nato dua Oleg Galperin na čelo in Luca Ferrinija na klavir, tretji koncert je bil namenjen stirim flautistkam iz Kopra in Trsta, ki se vse bolj uveljavljajo na področju sodobne glasbe in so tudi dobitnice nagrade na mednarodnem festivalu v Opatiji, zadnji v sklopu jesenskih nastopov pa je bil koncert Vasja Legise, celista, ki nadaljuje sedaj studije v Sviči, na klavirju pa ga je spremljala Silvia Zazzaro.

Pomladanski cikel je obsegal tri koncerte in sicer argentinskega umetnika Pereza Tedesca, ki sicer živi v Trstu in je eden najbolj znanih tolkalistov, ki je izvajal glasbo Argentine. Sledil je koncert za violo in klavir dveh prijateljev našega priznanega violinista Črta Siskoviča, Armanda Barilli-Aiola in Antonelle Fanfani, in nato se zelo uspešen koncert jazz glasbe, ki je bil nekaj poklon Dukeu Ellingtonu, vodil pa ga je Roberto Magris.

»Mogoče smo koga pozabili. Lahko pa rečem, da mo želeli in tudi nudili veliko mladim ustvarjalcem (mnogi med temi so končali solanje na naši glasbeni soli in nato na tržaskem konservatoriju) možnost, da se predstavijo občinstvu z različnimi vrstni glasbe. Dve leti smo pripravljali te koncerte ob nedeljah v dopoldanskih urah. Potem pa smo ugotovili, da je ta čas za naše občinstvo neprimeren. Zato se sedaj vracamo k že tradicionalnim nedeljskim glasbenim srečanjem, ki se bodo začela vedno ob 17. uri. Upamo in zelim, da bodo nam, predvsem pa glasbenikom, v veliko moralno oporo.«

Neva Lukes

V LJUBLJANI / 2. ŠTUDENTSKI SHOD

Člani SKK so se udeležili srečanja katoliških študentov

Odkar se je začela sezona v Slovenskem kulturnem klubu, ki združuje slovenske visješolce in studente, je minil že mesec dni. V tem mesecu so mladi organizirali zelo zanimive in pestre sobotne sestanke: družabni večer, diskusijski večer o ženski problematiki, prikaz - z besedo in dia-pozitivi - slovenske transverzale z vidika skavtskega podviga ter filmski večer.

Žadno soboto in nedeljo v mesecu oktobru pa so klubovci namenili dvodnevnomu izletu. Ze zgodaj zjutraj so se odpravili proti slovenski prestolnici. V Sentvidu nad Ljubljano je namreč v zavodu Sv. Stanislava potekal "2. študentski shod", ki ga je organiziralo Združenje katoliških študentov iz Ljubljane in na katerega so bile vabljene vse študentske skupine (teh je približno 30), ki delujejo v Ljubljani in okolici. Slovenski kulturni klub pa sodeluje z Združenjem že več let, saj vsako leto skupaj pripravljajo Drago mladih in druge pobude. Tako so se tudi klubovci odločili za sodelovanje na shodu. Zjutraj je potekal turnir v odbojki, katerega so se udeležile mešane (moške in ženske) ekipe skoraj vseh prisotnih študentskih skupin. Klubovci so se na turnirju prav dobro odrezali, saj so zasedli končno 3. mesto.

V zgodnjih popoldanskih urah je bilo na vr-

sti srečanje predstavnikov študentskih skupin. Uvod v srečanje in nekaj iztočnic za pogovor je podal g. Milan Knepe, duhovni vodja Združenja katoliških študentov in, obenem, odgovorni za mladinsko pastoralo v Ljubljanski nadškofiji. Tema srečanja pa je bila delovanje skupin in možnosti za sodelovanje med njimi, za koordinacijo pobud, za skupen nastop pred javnostjo, itd.

Po srečanju predstavnikov skupin se je v veliki dvorani Skofijskih zavodov spet zbralo več mladih, ki so poslušali predavanje teologa dr. Bogdana Dolenc z naslovom: »New-age - terapija za sodobne frustracije?« Predavanje je bilo res tehtno in razčlenjeno: predavatelj je spregovoril o nastankih tega gibanja, o njegovi zgodovini, o oblikah, v katerih se pojavlja, o njegovih socioloških in duhovnih aspektih.

Sledila je sv. masa, ki jo je daroval voditelj gibanja Pot, g. Vinko Kobal. V svoji homiliji se je osredotočil na prihod papeža Janeza Pavla II. v Slovenijo maja prihodnjega leta.

Več kot sto mladih, ki so se zbrali na srečanju, se je potem preselilo v bližnji ljudski dom, kjer je bilo se nagrajevanje zmagovalcev turnirja in ples. V prijetnem prijateljskem vzdušju se je družabnost nadaljevala do poznih večernih ur.

Naslednji dan so si klubovci privosčili sprehod po centru Lju-

bljane, saj je bilo vreme lepo in sončno. V Trstu pa so se polni lepih vtisov vrtnili v opoldanskih urah.

Mladi so se na tem izletu bolje spoznali med seboj, se med seboj povezali, spoznali pa so tudi svoje sovrstnike iz Slovenije, ki so jih lepo sprejeli, se za njihovo delovanje zanimali in za njihovo ekipo na odbojškem turnirju navdušeno navijali. Izkusnja je bila torej zelo pozitivna. Taka srečanja se bodo v letosnji sezoni nadaljevala, saj ima odbor SKK v programu se srečanje z mladimi krozka OZN iz Postojne, s katerimi ima klub že več let prijateljske stike, in srečanje s sovrstniki s Koroske. Poleg tega pa bodo ravno ta teden člani gledališkega krozka SKK začeli z vajami za novo odrsko igrico, s katero bodo gostovali tako v tržaskih dvoranah, kot tudi v Sloveniji in drugje.

Odbor SKK, ki ga sestavljajo mladi visješolci sami, pa bo prav to soboto, 4. novembra, podal obračun svojega delovanja, saj je tokratni sobotni sestanek namenjen rednemu obcnemu zboru SKK, na katerem bodo mladi tudi volili nove odbornike. Po obcnem zboru pa bo na vrsti se zakuska in družabnost.

Breda Susic

Ob prerani in boleci izgubi naše drage prve zborovodkinje Marte Werk-Volk se klanjamo njenemu spominu in izrekamo mozu Franku ter sinovoma Petru in Igorju občuteno sozalne

MePZ in KD Primorsko - Mackolje

Ob izgubi drage Marte Werk-Volk izreka prizadeti družini občuteno sozalne

Odbor za postavitev spomenika NOB Skedenj-Kolonkovec-Sv. Ana

Ob žalostnem slovesu naše nekdanje pevke Marte sočustvujemo s svojci

Pevke Stu ledi

ZAHVALA
Svojci
Brune Kocevar vd. Bettinelli
se zahvaljujemo zupniku in vascanom.
Trebce, 31.10.1995

†
Zapustila nas je draga
Marta Werk - Volk

Od nje se bomo poslovili v soboto, 4. novembra 1995. Na dan pogreba bo zara v prostorih KD "I. Grbec" v Skednju, od koder bo ob 10.30 krenil sprevod na skedenjsko pokopališče.

Zalostno vest sporočajo moza Franko, sinova Peter z zeno Matejo in Igor z Matejo, teta Marcela, tašca Cvetka in vsakinja Sonja z družino
Skedenj, 31.10.1995

Nekoc v nasi sredi si zivela. Z nami tudi pesem o svobodi pela. Sedaj svoboda v Tebi tvoje sladke sanje ziblje.

Franku, Petru in Igorju občuteno sozalne

ZPZ in KD Ivan Grbec

Ob prerani izgubi drage Marte Werk-Volk izreka mozu Franku in svojcem občuteno sozalne

Stranka komunistične prenovne Krozek Kras

Zalovanju se pridružujeta

družini
Bolčić in Bratos

Ustavilo se je temperamentno srce naše pevovodkinje Marte Werk-Volk

Presunjeni ob prerani smrti se te s pesmijo v srcu in hvaležnostjo spominjamo.

Moza Franku, sinovoma Petru in Igorju izrekamo naše iskreno sozalne

Pevke in pevci KD Rdeca zvezda

Ob izgubi drage mame Marte Werk-Volk izreka najgloblje sozalne Petru in Mateji ter vsem svojim

Krozek Foto Trst 80

Hudo prizadeti sočustvujemo s Frankom, Petrom in Igorjem

Drago, Lili in Aljosa

Ob smrti Marte Werk-Volk sočustvujeta s svojci

Magda in Vojmir

SEMINAR / STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE NAŠIH ŠOLNIKOV

Kako učiti zgodovino v naši šoli

V prostorih nizje srednje sole Iga Grudna v Nabrezini se je včeraj pridel dvodnevni seminar o pouku zgodovine v manjšinski soli za profesorje tega predmeta na naših nizjih in visjih srednjih solah na Goriskem in Tržaskem. Seminar letos že tretjič prireja Deželni zavod za vzgojno raziskovanje, eksperimentiranje in izpopolnjevanje (IRRSAE), včeraj pa se ga je udeležilo kakih 20 solnikov.

Na študijskem srečanju je beseda najprej tekla o Bizancu, ki je v soli dokaj zanemarjena tema. O tem je predaval Paolo Odorico, rektor Visoke sole za socialne vede v Parizu in profesor bizantinske filologije na tržaski univerzi. Skušal je utemeljiti, zakaj je za nas Zahodnjake pomembno poznavanje, eksperimentiranje in izpopolnjevanje civilizacije, sicer pa je tudi prikazal, kako se je v stoletjih spreminjal odnos zahodne

Evrope do Bizanca, in sicer s kratkim pregledom zahodnoevropskega zgodovinskega. Ob koncu je predstavil nekatere največje specialiste za bizantinsko zgodovino, med katerimi je omenil tudi ljubljanskega profesorja Jadrana Ferluga, po rodu iz Trsta.

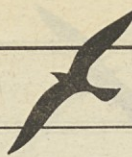
Drugi del včerajšnjega seminarskega dne je bil namenjen pouku državljske vzgoje in ga je uvedla prof. Marta Ivasic. Prof. Samo Pahor je predaval o tem, kako obravnavati manjšinsko vprašanje v soli. V osnovni in nizji srednji soli bi po njegovem lahko posvečali

večjo pozornost spoznavanju drugih manjšin pri zemljepis in zgodovini, v visjih srednjih solah pa bi kazalo namenjati večjo pozornost manjšinskemu pravu. Predsednik mladinske komisije pri Evropskem uradu za manjšinske jezike Peter Rustja je nato govoril o tem,

kako prikazati evropske institucije solski mladini ter se posebno pomudil pri akciji »Vsi drugačni, vsi enakopravni«, ki so jo letos izvedli pri Svetu Evrope. Zadnji predavatelj pa je bil sociolog pri Zdravstveni upravi v Trstu Gabriele Marucelli, ki je govoril na temo »Kaj povemo našim mladim o Bosni«. Izhajajoč tudi iz svojih osebnih izkušenj, je predvsem poudaril, da moramo tragedijo v Bosni obravnavati kot nekaj, kar se nas neposredno tice in ne kot nekaj tujega.

Prireditelj seminarja so z včerajšnjim dnem zadovoljni. Drugi dan seminarja bo na sporedu 28. novembra, ko bo govor o mladinskem raziskovanju na področju zgodovine in o didaktičnem načrtovanju.

Na sliki (foto KROMA): predavatelj prof. Marta Ivasic dr. Peter Rustja in dr. Gabriele Marucelli

Zgoniška in nabrežinska občina polagata vence

Občina Zgonik se bo danes popoldne poklonila spominu padlih v NOB. Vence na spomenike in grobove bodo predstavniki občine polagali po sledečem urniku: ob 16.30 Zgonik, ob 16.40 Repnec, ob 16.50 Brisčiki, ob 17.05 Prosek, ob 17.15 Proseška postaja, ob 17.25 Gabrovec, ob 17.35 Samatorca, ob 17.45 Salez, ob 18.00 Zgonik. Pri spomenikih bo nastopil moški pevski zbor Rdeča zvezda. Občinska uprava vabi vse občane Ter ostala društva in organizacije, da se zberejo pri spomenikih ob navedeni uri za skupno počastitev spomina na padle za svobodo. Uprava občine Dolina sporoča, da bo danes ob 15. uri v osrednjem spomeniskem parku v Dolini krajsa svečanost polaganja vencev in vabi občane na udeležbo.

SKD Vigred vabi v dramsko skupino

Na zadnji seji društvenega odbora je prislo do zelje po obnovitvi delovanja društvenega dramskega odseka, ki je pred dvema letoma zamrlo. Odbor vabi vse otroke, mladince in odrasle, ki jim je všeč ta dejavnost, da se udeležijo srečanja, ki bo v četrtek, 2. novembra, ob 18. uri v društvenih prostorih v Sempolaju.

Danes predstavitev knjige o otroški književnosti

Danes bodo v knjigarni Minerva v Ul. S. Nicolò 20 v Trstu predstavili knjigo »La letteratura per l'infanzia« (Otroška književnost) Pina Boera in Carmina De Luca. Knjigo je pred nedavnim izdala založba Laterza, danes pa jo bo predstavil castni profesor na trzaski univerzi Giuseppe Petronio, in sicer na pobudo Združenja Gramsci za Furlanijo-Juljsko krajino.

Gre za celovito zgodovino otroške književnosti v Italiji. Le-ta se je rodila sredi prejšnjega stoletja, se pravi v času zedinjevanja Italije. Poleg otroških in mladinskih pisateljev so jo ustvarjali tudi nekateri izmed največjih predstavnikov »odrasle« književnosti, ob Capuane in Gozzana pa do Calvina, Moravie in Morantejeve. Pino Boero in Carmine De Luca v svoji knjigi seveda namenjata posebno pozornost Collodijevu Ostržku in De Amicisovemu Srcu, ki zasluženje veljata za vrhunski deli svetovne otroške književnosti.

Prof. Calzorariju častni doktorat ekonomske univerze v Poznanu

Ekonomska univerza v Poznanu na Poljskem je podelila častni doktorat prof. Claudiu Calzorariju, docentu blagaznanstva na trzaski univerzi. Slovensna podelitev je bila minulo soboto v zborni dvorani omenjenega poljskega vseučiliša. Profesorja Calzorarija sta na Poljsko pospremila rektor trzaskе univerze Giacomo Borruso in dekan trzaskе ekonomske fakultete Livio Cossar. Gre za prvo tovrstno priznanje, ki ga je bil kdaj prejel kak predstavnik trzaskе ekonomske fakultete. Prof. Calzorari je diplomiral iz kemije leta 1945 na univerzi v Modeni. Redni profesor bagoznanstva na trzaski univerzi je postal leta 1954. V letih od 1962 do 1984 je bil dekan trzaskе ekonomske fakultete, pa tudi rektor Visoke sole za prevajalce in tolmače modernih jezikov.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 31. oktobra 1995

DAN REFORMACIJE
Sonce vzide ob 6.42 in zatone ob 16.54 - Dolžina dneva 10.12 - Luna vzide ob 13.23 in zatone ob 0.16.

Jutri, SREDA, 1. novembra 1995

VSI SVETI
VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 16,1 stopinje, zračni tlak 1016,2 mb narasča, veter 4,7 km na uro zahodnik, vlaga 91-odstotna, dežja je padlo v jutranjih urah 28,8 mm, nebo spremenljivo oblačno, morje mirno, temperatura morja 18,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Luca Pagnanelli, Susanna Mer-var, Giacomo Villanovich, Laura Deponte, Nicole Hudorevich, Riccardo Bizjak, Emanuel Beaković, Matteo Barrasso, Katja Dorich, Nicole Cappello, Nicoletta Braidotti, Barbara Ban, Beatrice Bandera, Denis De Cesco, Federico Ban.

UMRLI SO: 80-letni

Giovanni Assalini, 70-letna Anna Gasparini, 81-letni Mario Majuri, 66-letna Rosa Talamo, 70-letni Amleto Pelizzola, 76-letni Rodolfo Zenchi, 83-letna Nerina Jerman, 86-letni Angelo Loschi, 53-letni Emanuele Lamendola, 69-letna Liliana Germani, 83-letni Isidoro Bortolot, 82-letna Giovanna Pacetti, 71-letni Giuseppe Tarlar, 41-letni Bruno Pettarin, 81-letni Angelo Taucer, 87-letna Bruna Ukmar, 41-letni Paolo Abrami Giaschi, 35-letna Laura Loredan.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 30. oktobra do NEDELJE, 5. novembra 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Cavana 11 (tel. 302303), Largo Osoppo 1 (tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od

Odbor za postavitev spomenika padlim v NOB Škedenj, Kolonkovec in Sv. Ana

vabi vse demokratične organizacije in prebivalce, da se **jutri, 1. novembra, ob 11. uri pri spomeniku udeležijo polaganja vencev.**

Na svečanosti bo **spregovoril Renato Kneipp**, sodeloval pa bo tudi **pevski zbor I. Grbec**

SLOVENSKA PROSVETA v Trstu
Donizetijeva ul. 3

vabi

danes, 31. t. m., ob 18. uri na predstavitev knjige

SLOVENSKO POMORSKO RIBIŠTVO SKOZI STOLETJA OD TRSTA DO TIMAVE

Knjigo je napisal kap. Bruno Volpi Lisjak, izdala pa Mladika. Monumentalno zgodovinsko-etnološko delo bo predstavil univ. prof. Joze Pirjevec.

19.30 do 20.30

Ul. Cavana 11, Largo Osoppo 1, Ul. Settefontane 39.

BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39 (tel. 947020).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka ob 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Qualcosa di cui ...sparlare, r. Lasse Hallstrom, i. Julia Roberts, Dennis Quaid, Robert Duvall.

EXCELSIOR - 17.15, 19.45, 22.15 »Apollo 13«, i. Tom Hanks.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.00 »La seconda volta«, i. Nanni Moretti.

AMBASCIATORI - 15.30, 17.40, 19.55, 22.15 »Die Hard«, i. Bruce Willis, J. Irons.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Nove mesi - imprevisti d'amore«, i. Hugh Grant, Robin Williams.

NAZIONALE 2 - 15.40, 17.50, 20.00, 22.15 »Show Girls«, r. Paul Verhoeven.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Mowgli - Il libro della giungla«, i. Jason Scott Lee.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Ivo il tardivo«, i. A. Benvenuti, F. Neri.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »La moglie, gli uccelli e la bestia«, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 19.30, 22.00 »Waterworld«, i. Kevin Costner.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Al di là delle nuvole«, r. Michelangelo Antonioni, i. John Malkovich, Sophie Marceau, Kim Rossi Stuart.

LUMIERE - 16.30, 18.10, 20.20, 22.15 »Al di là delle nuvole«, r. Michelangelo Antonioni, i. John Malkovich, Sophie Marceau, Kim Rossi Stuart.

PRIREDTIVTE

SKD GRAD in Zadruga Ban vabita na proslavo ob 50-letnici osvoboditve, ki

bo z recitacijami, poezijo in odkritjem spomenske slike danes, 31. t. m., ob 20.30 v prostorih zadruga Ban pri Banih. Vabljeni!

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE Sergej S. Prokofjev PETER IN VOLK. Režija Sergej Verč. Premiera v petek, 3. novembra, ob 18. uri.

SKD TABOR - Opcine - Prosvetni dom. Pricenja se nov niz OPENSKIH GLASBENIH SRECANJ s prvim koncertom v nedeljo, 5. novembra, ob 17. uri. Nastopili bosta pianistiki Tamara Razem in Tatjana Jercog s programom za klavir in klavir stiročno. Na sporedu Chopin, Liszt, Debussy, Prokofjev, Dvorak, Brahms in Rossini. Pri-srčno vabljeni stari in novi ljubitelji glasbe.

PD MACKOLJE vabi na predstavo Husiceve igre SUMLJIVA OSEBA v izvedbi dramske skupine KD I. Gruden iz Nabrežine v nedeljo, 5. novembra, ob 16.30 v Srenjski hiši v Mackoljah.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca cenjene clane, da je v uradu na razpolago tekst D.L. iz 16. aprila 1995, st. 297, clen 625, ki zadeva razpis za poucevanje v tujini (stalno ucno osebje otroških vrtcev in sol vseh vrst in stopenj).

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca univezitetne studente (zadnji letnik: jezikoslovna smer, literarni predmeti ali visja sola za prevajalce), da je v uradu na razpolago tekst razpisa selekcij za opravljanje funkcije asistenta italijanskega jezika v tujini za solsko leto 1996/97.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvesca, da je urnik sprejemanja strank sledec: vsak torek od 16.30 do 18. ure, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301.

OBVESTILA

SLOVENSKI DIJASKI DOM sporoča, da je odprto vpisovanje za zimovanje v Kranjsko goro samo se danes, 31. t. m. Informacije dobite v upravi Dijaskega doma (tel. 573141).

UPRAVA OBCINE DOLINA obvesca, da bo javni sestanek v dvorani A.Grnec v Mladinskem krožku v Dolini danes, 31. t. m., ob 20. uri.

KD SLOVAN - Padrice obvesca pevke in pevce, da se bo pevska vaja zace-la danes, 31. t. m., ob 20.30 v prostorih Gozdne zadruga. Vabljeni!

SKD VIGRED vabi otroke, mladince in odrasle, ki bi radi sodelovali v društveni dramski skupini, da se udeležijo sestanka, ki bo v četrtek, 2. novembra, ob 18. uri v društvenih prostorih.

SREDNJA SOLA S. KOSOVEL obvesca, da bodo otroci polagali vence danes, 31. t. m. in sicer: prvi razredi na openskem strelšcu, drugi razredi pri spomeniku Bazovskih junakov ter tretji razredi v Rizarni.

TPPZ P. TOMAZIC - v novih prostorih. Pevci, muzikantje, recitatorji se bomo srečali v petek, 10. novembra, ob 20. uri v Partizanskem domu na PADRICAH st. 60 ob cesti Padrice - Bazo-

vica .Novi pevci pridruzi-te se!

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUSTVO v Trstu razpisuje letos svojo studijsko stipendijo iz sklada "Mihael Flajban". Stipendija bo znasala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno studijsko dobo, v kolikor bo dobitnik zadostil pogojem pravilnika. Stipendija je namenjena slovenskim zamejskim visokosolcem, ki se bodo vpisali v trzasko ali vidensko univezo v akademskem letu 1995/1996. Podrobnejša pojasnila dobite na sedezu Slovenskega dobrodelnega drustva v Trstu, Ul. Mazzini 46/1.nadstr., tel. st. 631203 ob cetrkih od 16. do 18. ure. Rok zapade 30. novembra.

SKLAD MITJA CUK obvesca, da je na sedezu Sklada dvakrat tedensko na razpolago logopedinja. Informacije dobite vsak dan v dopoldanskem casu, razen ob sobotah na tel. st. 040/212289.

SKLAD MIA CUK obvesca, da se vsak dan vrsijo popoldanski dopolnilni pouk in individualne lekcije iz vseh predmetov na vseh solskih stopnjah. Informacije po tel. st. 212289 od ponedeljka do petka v dopoldanskem casu.

OBCINSKA UPRAVA V DOLINI prireja tecaj slovenscine za obcane, ki ne poznajo slovenskega jezika in bi se ga radi naucili. Tecaj bo potekal v vecernih urah dvakrat tedensko pod okriljem Ljudske univerze. Vpisovanje vsak delavnik ob 9. do 12. ure v tajnistvu obcine, kjer bodo interese-ti dobili tudi vse potrebne informacije o poteku tecaja. Rok vpisovanja zapade 11. novembra 1995.

UPRAVA OBCINE DOLINA obvesca, da je za stanovanja z enim samim stanovalcem predvideno znizanje tarife davka za smetarsko sluzbo. Zainteresirani morajo vloziti prosnje na obcinsko upravo na zadevnih obrazcih do 15. novembra. Tiskovine za prosnjo lahko dvignejo v obcinskem davcnem uradu, kjer so jim na razpolago vse potrebne informacije.

NOVOUSTANOVLJENI MePZ F.Venturini vabi na vajo vsak torek in cetrtek ob 20.30 v Kulturni center A.U.Miro pri Domju.

SK BRDINA sporoča, da se nadaljuje telovadba v repenski telovadnici vsako sredo od 18. do 20. ure.

VZPI Dolina-Mackolje - Prebened obvesca, da bo polaganje vencev danes, 31. t. m., ob 15.30 na spomeniku padlih v Zazidu ter jutri, 1. novembra, ob 11. uri v Mackoljah, ob 13.30 v Prebenedu in ob 14.30 v Dolini.

VZPI od Doma in KD F. Venturini vabita vasčane jutri, 1. novembra, ob 14. uri pred vaski spomenik, da se poklonimo spominu padlih v NOB.

KD S. SKAMPERLE in Zdruzenje Union bosta jutri, 1. novembra, ob 11. uri polozila venec na obeleze Narodnega doma pri Sv. Ivanu. Spominska svecanost bo v prostorih drustva Skamperle 10. novembra, ob 20.30 pred predavanjem.

SEKCIJA VZPI - ANPI Bazovica vabi jutri, 1. novembra, ob 10. uri na pocastitev in polaganje vencev pred skupno grobnico padlih borcev v NOB za osvoboditev teh krajev na pokopalisču v Bazovici in vaskim spomenikom padlih in umrlih Bazovcev v koncentracijskih taboriscih.

SKD I. GRUDEN - Nabrezina - Tudi letos se bomo jutri, 1. novembra primerno poklonili spominu rajnih. Zbrali se bomo ob 14.30 na nabrezinskem trgu pred spomenikom padlim. Od tod se bomo

podali na pokopalisca in k obelezjem v nasi okolici: 14.30 spomenik padlim v Nabrezini, 14.40 pokopalisce v Nabrezini, 15. ura pokopalisce v Sempolaju, 15.15 spomenik padlim v Sempolaju, 15.20 spomenik padlim v Praproto, 15.30 spomenik padlim v Precniku, 15.45 pokopalisce v Mavhinjah, 16.15 pokopalisce v Slivnem. Po spominskih svecanostih bo ob 17. uri sledil v Nabrezini na Radovcevi kmetiji tradicionalni "vahtic". Na druzabnost vabi vse clane in prijatelje. Postregli Vam bodo z domacim prigrizkom, pecenim kostanjem in pristno kapljico. Odbor SKD I. Gruden.

SEKCIJA VZPI-ANPI Opcine, Bani, Ferlgi in Piscanci vabi jutri, 1. novembra na pocastitev padlih v NOB. Zbiralisce ob 9.30 v Prosvetnem domu na Opcinah. Sodeluje MoPZ Tabor. Vabimo k stevilni udelezbi.

SK BRDINA organizira sejem rabljene smucarske opreme, ki bo 17., 18. in 19. novembra v Domu Brdina na Opcinah.

KD S. SKAMPERLE obvesca, da se tecaj latinskoameriskih plesov pod vodstvom koreografinje Mojce Horvat prične v soboto, 4. novembra, ob 16. uri v drustvenih prostorih na Stadionu 1.maj. Za informacije in vpis tel. na st. 572595 (Tatjana).

GLASBENA MATICA TRST - Concertna abonmajska sezona 95/96 - Informacije in vpis abonmajev na GM, Ul. R. Man-na 29, tel. st. 418605 vsak dan od 10. do 14. ure. Prvi koncert bo v cetrtek, 9. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Gost PIHALNI ORKESTER SLOVENSKE POLICIJE. Dirigent: M. Surbek, solisti B.Gorisek - klavir, A.Deferri-klarinet, M.Mlejnec-violoncelo.

MALI OGLASI

PRODAM Panda dance 900, letnik '90, v izredno dobrem stanju, nove gume. Tel. na st. 220716 - popoldanske ali vecerne ure.

PRODAM motorno kolo Grillo-Piaggio 50 kub. v odlicnem stanju (skoraj nikoli rabljen). Tel. v vecernih urah na st. 220525 (Katja).

PRODAM star morotni kopac PGS, 12 k.s., 533 kub dizelski motor Con-dor ter prikolico. Tel. st. 231704.

PRODAJAMO in dostavljamo zivalski gnoj v Gorici in okolici vsaj tri tone. Tel. st. 0336/388104.

PRODAM kanarcke Malinua, dobre pevce. Tel. na st. 220189 ob uri kosila in vecerje.

PRODAM lepo urejeno cveticarno v sredisču mesta. Tel. st. 251050 ali po 20. uri na st. 773930.

PRODAM dovoljenje za prodajo sadja in zelenjave. Prostor prenovljen, dober zaslupek. Tel. st. 040/633412 od 8. do 14. ure.

ODDAJAM dvosobno stanoje v Ljubljani za to akademsko leto. Tel. ob uri kosila in vecerje na st. 54524.

NUDIM individualne lekcije za osnovnosolske otroke. Tel. st. 381794.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu obvesca cenjene odjemalce, da nudi v svojih trgovinah v Ul. Flavia, Foscolo, v Miljah in v Centru Zeleni Market krizanteme po ugodnih cenah.

PODJETJE isce sest predstavnik/kov za prodajo v gasilskem sektorju. Za informacije tel. na st. 0338/320315.

ISCIMO predstavnika ali trgovskega potnika izkusenega na podrocu elektro-materialov z znanjem slovenscine in italijanscine, z vozniskim dovoljenjem in avtomo-

Matejčka je končno razveselil brat

Marko

Novorojenčku obilo sreče, staršema Liljani in Romanotu pa prisrčne čestitke.

Kolektiv TKB

bilom, starejšega od 21 let. Tel. st. 0368/930625.

PODARIMO simpatičnega psička majhne rasti. Tel. st. 200865 ali 200071.

PIVNICA pri Nadji v Boljuncu - vsak petek zvečer vas vabi na pokusno naravno točenega piva iz soda ("a caduta").

OSMICA v Dolini pri Mariu Jerjalu.

OSMICO je odprl Usaj v Nabrezini št. 8. Toci be-

lo in crno.

V RICMANJIH je odprl osmiko Jadrana.

PRI KOVACEVIH za cerkvijo v Doberdolu je zopet odprt Kmečki turizem. Vabljeni!

PRISPEVKI

Ob drugi obletnici smrti dragega zeta in svaka Bogdana Stanica darujejo Stojan, Alma in Sandra 100.000 lir za vezenje rut barkovljanskega drustva.

Ob 1. obletnici smrti moza Milana Purica daruje žena Ljudmila 50.000 lir za Skupnost Druzina Opcine.

V spomin na sodelavko Ivo Stocca Zubalic darujeta Sasa in Mariza 100.000 lir za SZSO.

V spomin na g. Doro Praselj daruje Lucija Hrovatin 50.000 lir za Knjižnico Pinko Tomazič in tovaris.

Joze Kreševič daruje 50.000 lir za Knjižnico Pinko Tomazič in tovaris.

Druzina Oberdan iz Trsta daruje 50.000 lir za popravilo orgel sempolajske cerkve.

V spomin na pokojne starše, sestre in brate daruje Pierina Kosuta Nemceva 50.000 lir za vzdrzevanje kriskega spomenika padlim v NOB.

Vse svojih pokojnih se spominjata Eda in Dinci ter darujeta 50.000 lir za ANED.

V spomin na svoje umrle darujejo Damjana, Robi in Alenka 50.000 lir za ANED.

OBVESTILO

Vse interesente obvescamo, da bo urad

PUBLIEST-a

z a p r t
v petek, 3. nov.

zato bo sprejemal obvestila in okvirjene oglase za objavo v Primorskem dnevniku 3., 4., 5. in 6. nov. do cetrta, 2. nov., do 12.30.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Urednistva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih drustev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicije) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6, - tel. 040-7796600

1. NOVEMBER / OB DNEVU MRTVIH

Spored svečanosti v spomin na padle

Polaganja vencev jutri dopoldne pred spomeniki in na goriškem pokopališču

Pred spominskimi obeležji padlim in na pokopališčih se bodo jutri zvrstile komemoracije ob dnevu mrtvih. Spominu padlih za svobodo in žrtev vojne se bodo poklonili predstavniki borbevskih organizacij, krajevnih ustanov in društev. Razpored spominskih slovesnosti v posameznih krajih na Goriskem je sledec:

Gorica: na pobudo SKGZ in VZPI-ANPI, v sodelovanju s predstavniki društev in organizacij ter konzulata Republike Slovenije bo jutri osrednja spominska svečanost ob 11.30 pred spomenikom padlim partizanom na glavnem pokopališču. Pred tem bo v Gorici ob 10. uri slovesnost pred spomenikom deportirancem v nacistična uničevalna taborišča na trgu pred železniško postajo.

Standrez: na pobudo VZPI-ANPI, rajonskega sveta in društev, bosta jutri komemoraciji ob 11.15 pred obeležjem padlim v domu Andreja Budala in ob 11.30 pred spomenikom NOB.

Pevma: na pobudo rajonskega sveta, društev in borbevske organizacije bo spominska svečanost jutri ob 9.30 pred spomenikom.

Podgora: polaganje vencev s kulturnim programom bo jutri ob 10. uri na pobudo rajonskega sveta in borbevske organizacije ter v sodelovanju z vaskimi društv.

Ločnik: na pobudo združenja AVL bo jutri ob 11. uri tradicionalna komemoracija na ločniškem pokopališču.

Občina Sovodnje: na pobudo občinske uprave,

društev in borbevskih sekcij bodo polaganja vencev k spomenikom v posameznih zaselkih jutri ob 9.30 na Vrhu, ob 9.50 v Gabrju, ob 10.10 v Rupi, ob 10.30 na Peci, ob 11.00 v Sovodnjah. V Sovodnjah bodo na novo odkrili spominsko ploščo na cerkvi. Sodelovala bodo društva, borbevske organizacije, spominu padlih se bo poklonila tudi Slovenska skupnost.

Občina Doberdob: jutri bodo polagali vence ob 11.20 v Jamljah (spomenik padlim v NOB), ob 11.30 na jameljskem pokopališču (obeležje padlim avstrijskim vojakom), ob 11.40 v Bonetih (spomenik padlim italijanskim vojakom), ob 12.00 na Palkiscu, ob 12.10 na Poljanah, ob 12.20 v Doberdobu. Poleg občinske uprave sodelujejo tudi društva in

borbevske organizacije.

Občina Steverjan: predstavniki občinske uprave, borbevskega združenja in društev bodo položili venca jutri ob 11. uri k spomeniku padlim na Trgu Svobode v Steverjanu in ob 12.30 k spomeniku na Jazbinah.

Vence v spomin na padle bo v teh dneh polagala tudi pokrajinska uprava. Jutri ob 17. uri bo delegacija Pokrajine obiskala obeležje padlim v spominskem parku v Gorici, dopoldne ob 11.30 pa kostnico v Kobaridu. V četrtek, 2. novembra bodo položili vence pri kostnici na Oslavju, na goriskem pokopališču, v spominskem parku ter pri kostnici in na avstroogorskem pokopališču v Redipugli.

Na sliki (Fotostudio Reportage) goriško tržnico so te dni preplavile tradicionalne krizanteme

KRONIKA / NOVO ŽARIŠČE

Steklina se je spet pojavila v občini Sovodnje

Steklo lisico ustrelili pri Rupi

Na Goriskem so ugotovili nov primer gozdne stekline. Letos je ta primer že četrti. Z nevarno boleznijo je bila okužena lisica, ki so jo ustrelili 16. oktobra pri Rupi v občini Sovodnje. Zival se je zadrževala sredi dneva v neposredni bližini zelo prometne državne ceste, kar je povsem neobičajno. Kmalu zatem so steklo lisico ustrelili nekaj sto metrov od kraja, kjer so jo najprej opazili. Iz Padove so v soboto, 21. oktobra, veterinarski službi sporočili, da je bila zival okužena s steklino.

Ugotovitev novega primera okužbe dokazuje, da je v bližini po vsej verjetnosti novo žarišče, kljub rednim akcijam preventivnega cepljenja psov, ki jih izvaja veteri-

narska služba in kljub namescanju posebnih vab s cepivom za lisice.

Domnevati je mogoče, da se je okužena lisica vsaj nekaj dni zadrževala na območju med Mirnom, Rupo in Gabrjami, zato opozorilo na skrajno previdnost ni odveč. Občani naj bodo pozorni zlasti na obnasanje domacih zivali, zlasti psov in mack, ki bi v tem času lahko staknile okužbo.

Prva dva primera stekline so letos na Goriskem ugotovili na območju občin Zagraj in Foljan, nekaj zatem pa so se en primer okužbe ugotovili na območju doberdobske občine. Zanimivo je, da so prvi primer stekline pred nekaj leti ugotovili prav med Mirnom in Rupo.

RAZSTAVA / KULTURNI DOM

Posoški umetniki

Odprtje skupinske razstave 15 slikarjev

Kulturni dom iz Gorice je z zadovoljstvom sprejel ponudbo odseka za likovno umetnost združenja Endas iz Trzica in bo tako ponovno gostil pregledno razstavo slikarjev dokajšnje umetniske ravni. Skupinska razstava posoških umetnikov je rezultat plodnega sodelovanja med omenjenima ustanovama. Na njej se 15 umetnikov predstavlja vsak s tremi deli, in nudi ljubiteljem slikarstva priložnost, da se seznanijo s pregledom ustvarjalnosti nekaterih umetnikov in

našega prostora.

V galeriji Kulturnega doma bodo razstavljali: Grazia Aiello, Augusto Bortoli, Laura Boletig, Claudio Corradi, Renzo Furlani, Oreste Grandesso, Livio Perin, Maria Grazia Persoglia, Renzo Pilon, Armando Puzignach, Dario Sanson, Gianni Segatto, Cesare Spanghero, Adriano Velussi in Giorgio Vinzan. Otvoritvena slovesnost bo drevi ob 18.30. Razstava bo odprta do 10. novembra, ob delavnikih od 9. do 13. ure in med kulturnimi prireditvami.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Die hard (Duri a morire)«. Igrajo Bruce Willis, Jeremy Irons, Samuel L. Jackson. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Show girls«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

PRIREDITVE

V RAZSTAVNIH PROSTORI KATOLISKE KNJIGARNE bo v petek, 3. novembra, ob 18. uri predstavitev knjige »Z zahodnega roba«, ki jo je napisal dr. Branko Marušić. O delu bo spregovoril prof. Jože Pirjevec.

KD OTON ZUPANČIČ prireja 4. novembra v Kulturnem domu Andrej Budal v Standrezu tradicionalno martinovanje. Vpisovanje pri Marti (tel. 21407).

SPD GORICA prireja 12. novembra martinovanje v lovski koči na Kremencah nad Rencami. Prijave na sedežu društva ob sredah od 11. do 12. ure in ob četrtek od 19. do 20. ure. Ob zadostnem številu udeležencev bo zagotovljen avtobusni prevoz. Število mest je omejeno!

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja 19. novembra večerjo ob martinovanju v gostišču Fogolar v Gallianu pri Cedadu. Vpisovanje na sedežu in pri poverjenikih do 8. novembra. Ta teden bo dežurstvo na sedežu 3. novembra.

MARTINOVANJE bo 11. novembra v domu na Bukovju, v priredbi KD Briski gric. Ob domaći večerji in odlični pijaci, bo za razvedrilo poskrbel ansambel narodnozabavne glasbe. Prijave in informacije na sedežu od ponedeljka do petka ob 20. do 21. ure in pri Maji Humar (tel. 884187) in Emanuelu Juretič (81163).

RAZSTAVE

V GALERIJ KINA VITTORIA je na pobudo likovnega združenja Exit postavljena razstava slikarjev Alessandro Bernardis, Micheleja Drasca in Hermana Kosica. Na ogled bo do 12. novembra po urniku kinodvorane.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE razstavlja slikar Kristof Zupet. Razstava bo odprta do 5. novembra. Ogled po urniku knjigarne.

V DVORANI DEŽELNIH STANOV NA GRADU je do 20. novembra odprta razstava romunskih ikon. Ogled: delavniki 9.30-12.30 in 14.00-17.00, nedelje in prazniki 10.30-12.30 in 14.00-18.00. Ob ponedeljkih zaprto.

V NEKDANJIH ZAPORIH NA GORIŠKEM GRADU je do 12. novembra odprta retrospektivna razstava grafika Virgilia Malnija. Ogled: delavniki 9.30-12.30 in 14.00-17.00, nedelje in prazniki 10.30-12.30 in 14.00-18.00. Ob ponedeljkih zaprto.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU je odprta razstava »Otto-cento di frontiera«. Urnik ogleda: vsak dan razen ponedeljka od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.30.

OBVESTILA

SKD KREMENJAK iz Jamelj prireja plesne vaje za otroke in odrasle. Prijavite se lahko pri Milki Pahor tel. 419993 ali pri odbornikih društva.

OBČINA DOBERDOB obvesca, da je tehnični urad odprt ob torkih in četrtek med 17. in 19. uro.

OBČINA SOVODNJE OB SOCI sporoča, da so stopili v veljavo novi urniki občinskih uradov za stranke: 1) anagrafski urad, tajništvo in knjigovodstvo: od ponedeljka do petka 8.00-9.30 in 12.00-13.30; ob sredah 15.30-18.00; ob sobotah 9.00-12.00; 2) tehnični urad: ob torkih in četrtek 12.00-13.30, ob ponedeljkih in sredah 16.00-18.00. Občinska knjižnica deluje ob torkih in četrtek od 10.00 do 12.00; ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.00 do 18.00.

SGZ GORICA je odprlo okence na sedežu Zadrudne kreditne banke v Doberdobu. Članom s tega območja je na razpolago ob sredah od 14. do 15.30.

CIPKARSKA SOLA V GORICI in **SKD HRAST IZ DOBERDOBA** prireja ta tečaj klekljanja. Prijave v cipekarski soli (tel. 386461) ali pri SKD Hrast (tel. 78130, 78262, 78268).

SPD GORICA - SMUČARSKI ODSEK prireja od 27. oziroma 29. decembra do 2. januarja zimovanje s silvestrsko večerjo v Cerknem. Zaradi rezervacije hotela se prijave zaključijo danes, 31. oktobra. Zimovanje je primerno tudi za cele družine. Namestitev bo v hotelu Eta, smučanje pa na Crnem vrhu, uporaba bazena v hotelu. Prijave na sedežu društva (tel. 33029) danes, od 19. do 20. ure.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrtek, ko so v dopoldanskem času zaprti.

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU je odprta od ponedeljka do četrta od 15. do 17. ure, ob petkih pa od 11. do 13. ure. Urnik je začasen.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, ob torkih in četrtek pa od 10. do 12. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBČINSKA 1, Ul. S. Michele, tel. 21074

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

OBČINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes v Gorici: ob 8. uri, Ludmilla Kostantini iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 9.30, Tranquilla Pezzetta por. Codermaz iz splosne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče; ob 9.30, Antonia Segalla, iz splosne bolnišnice v Trzic; ob 13.15, Alida Pizzale vdova Zelante, iz splosne bolnišnice v Zagraj.

KRONIKA / V NEDELJO POPOLDNE

Planinec zdrsnil na Rombonu

Reševanje se je uspešno končalo
Natale Favretto se zdravi v Gorici

Razmeroma ugodno jesensko vreme je v nedeljo privabilo v gore kar številne obiskovalce. Žal pa moramo poročati tudi o težki nesreči, ki se je v nedeljo popoldne zgodila na Rombonu.

Včeraj v prvih jutranjih urah, se je v Bovcu zaključila gorska reševalna akcija na Rombonu, kjer je na kraju Krlijsce zdrsnil 43-letni Natale Favretto iz Podgore, Ul. 4. novembra 15, ter zadobil pri tem precej težke telesne poškodbe. Nesreča se je zgodila v nedeljo, okrog 15. ure, ko sta ponesrečenec in njegova 42-letna žena sestopala v dolino. Do zdrsa je prišlo izven označene steze. Favretto, ki je hodil nekaj metrov pred ženo Silvo Pintar, je po zdrsu in prevračanju

na precej strmeh terenu padel čez nekaj metrov visok skalnat skok. Prvo pomoč mu je nudila žena in ga tudi primerno zavarovala. Sama je zatem pohitela v dolino po pomoč. V reševalni akciji je sodelovalo deset članov Gorske reševalne službe iz Bovca in pripadnik Gorske policijske enote. Ponesrečenca, ki je bil ves čas priseben, so sredi noci spravili v dolino, osebje zdravstvenega doma Tolmin ga je primerno oskrbelo, okrog pete ure zjutraj pa so ga prepeljali preko meje in se zdravi v goriški splošni bolnišnici. Favretto si je med prevračanjem in padanjem zlomil gleženj na desni nogi in zadobil številne odrgnine in udarce po drugih delih telesa.

PROMET / VOZNIKI NISO BILI PRIPRAVLJENI NA DEŽ

Poslabšanje vremena vzrok številnih nesreč

Verižno trčenje na ločniškem mostu

Mokro in spolzko cestisce je včeraj zjutraj presenetilo številne avtomobiliste. Sredi dopoldneva sta bili na Trzaski cesti ranjeni 44-letna Caterina Cian iz Ronk in 20-letna hčerka Francesca Zorat. V verižnem trčenju med štirimi avtomobili na ločniškem mostu so bile laze ranjene tri osebe (na sliki - Fotostudio Reportage). Do trčenja med dvema voziloma pa je prišlo pri Koprivnem, na državni cesti št. 56. V nesreči sta bili laze ranjeni dve osebi.

POKRAJINA / OBISK DELEGACIJE SKGZ

Slovenska konzulta kmalu na Pokrajini

*Tako zagotavlja predsednica M. Marcolini
Razgovor o sekciji ITI in prispevkih za društva*

V okviru srečanj s predstavniki krajevnih uprav in drugih javnih ustanov se je včeraj delegacija Slovenske kulturne gospodarske zveze na Gorisko srečala s predsednico Pokrajine Monico Marcolini in podpredsednikom Claudiom Calligarisom. Skgz sta na srečanju predstavljala Igor Komel in Marko Marincic, ki sta pokrajinski upraviteljema predstavila nekatere probleme in pričakovanja slovenske narodnostne skupnosti.

Na solskem področju je se vedno odprto vprašanje selitve slovenske sekcije industrijskega zavoda Galilei v slovenski solski center. Obstaja ministerski odlok v tem smislu, ki pa se ne izvaja, ker Pokrajina doslej ni nasla denarja.

Selitev zavira tudi spor z Obcino glede najemnine za zavod Zois, ki že deluje v solskem centru. Predsednica Marcolini je obljubila, da bodo v pripravi novega proračuna skušali zagotoviti sredstva za selitev, pritožila pa se je zaradi pomanjkanja sodelovanja s strani občinske uprave.

Pozitiven je bil odgovor tudi glede ustanovitve slovenske konzulte na Pokrajini. Predvidena je v statutu, vendar je določilo doslej ostalo mrtva točka, ker se je pristojna svetovalska komisija ukvarjala z zahtevnim sprejemanjem novega pravilnika pokrajinskega sveta. Ta pravilnik je sedaj odoben, zato sta Marcolinijeva in Calligaris zagotovila, da bo ustanovitev sloven-

skega predstavniškega organa pri pokrajinski upravi kmalu prisla na dnevni red.

Na srečanju je bil govor se o problematiki Kmečke banke in nevarnosti krnje avtonomije Goriske tako na gospodarskem kot na drugih področjih družbenega življenja, in o problemu delitve prispevkov za kulturo, pri čemer sta slovenska predstavnik pozvala pokrajinsko upravo, naj pravičnejše vrednoti delo slovenskih društev in ustanov. Vzdušje je bilo dokaj konstruktivno: pogovor je nanesele na druga aktualna vprašanja, kot je na primer načrt za financarsko solo, pri čemer sta obe strani povsem soglasali, da je vsiljevanje gradnje na letališču pravi nesmisel.

V občinskem svetu zopet razprava o financarski šoli

Financarska šola bo danes spet v središču pozornosti goriskega občinskega sveta, ki se bo sestal ob 15.30, da bi nadaljeval z razpravo o skupni resoluciji opozicijskih skupin proti gradnji na letališču. Razprava se je začela prejšnji torek, a so jo morali zaradi pozne ure prekiniti. Podoben bi utegnil biti tudi nocojsnji razplet, v tem primeru naj bi razpravo nadaljevali na seji v petek, 3. novembra.

V dnevni danesnje seje je predsednik občinskega sveta Vanni Busolini ponovno vključil tudi resolucijo v prid financarski šoli, ki jo je na predvečer zadnje seje predložil načelnik Forza Italia Sergio Fornasir. Iz dnevnega reda so jo nato umaknili na zahtevo opozicije, ki je večini očitala proceduralno nekorektnost. Ponovna vključitev bi utegnila biti zopet predmet spora.

Sicer pa je pričakovati, da bosta v razpravi odjeknili dve novosti, ki sta se glede financarske šole pojavili v zadnjih dneh. Prva je razpoložljivost vojašnice v Locniku, ki jo je uradno potrdilo poveljstvo severovzhodne vojaške regije in s tem demnatiralo trditve občinske uprave, čes da je letališče edina možna lokacija.

Druga pomembna novost je pobuda nasprotnikov gradnje za tri občinske referendume proti gradnji na letališču. V minulem koncu tedna so zbrali že več kot 200 podpisov, tako da bodo predvidoma že danes formalno predložili referendumsko pobudo, za kar je potrebnih 150 podpisov, in nato začeli z zbiranjem podpisov (potrebnih je vsaj 1500) za razpis referendumov.

SINDIKAT FISAC-CGIL

Kmečka banka se bo ohranila, če bo slovenska

Novo sindikalno predstavništvo

»Preteklo je že leto dni od nastopa izredne uprave v naši banki. To leto je bilo žal nabito z negotovostjo za vse uslužbenke, ki so ob popolnem pomanjkanju jasnih in ustreznih informacij bili prisiljeni tavati v temi, polni zmedenih in umetno sirjenih resničnih in neresničnih govoric. V tej igri pa sploh ni bila vzeta v poštev vloga subjektov, ki so verjetno najbolj neposredno vezani na bodočnost Kmečke banke, tj. uslužbencev. Med letom je v sklopu banke delovala samo interna sindikalna organizacija, ki jo je po sili razmer monopolizirala FABI, in se je po našem mnenju pokazala medla, neucinkovita in vse prej kot prodorna.«

S temi ugotovitvami se v sporočilu za tisk in v letaku, ki so ga razdelili uslužbencem banke, utemeljuje ustanovitev novega sindikalnega predstavništva Fisac-Cgil med uslužbenci Kmečke banke. Ob kritiki dosežanjemu sindikalnemu predstavništvu zaradi pomanjkljivega informiranja in nasploh nezadostnega sodelovanja z osebjem se novo sindikalno predstavništvo zavzema za nov način dela, ki pa naj upošteva predvsem slovensko specifično bančnega zavoda, v prepričanju da je ravno spostovanje te specifičnosti jastvo za obstoj in razvoj banke in torej tudi za ohranitev delovnih mest.

»Zelimo postati soudeleženci, protagonisti! Nočemo in ne smemo več molčati«, pišejo se v

leteku. »Ne smemo popustiti in ne smemo se več počutiti izključeni pri obrambi našega delovnega mesta, ki ga lahko zaščitimo samo, če ohranimo posebnosti Kmečke banke, tj. slovenskega bančnega zavoda, ki je vezan predvsem na slovensko manjšinsko stvarnost v Italiji.«

Novo predstavništvo računa, ob dobrih odnosih z avtonomnim sindikatом FABI, na pomoč sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL tudi v pokrajinskem merilu zlasti pri vzpostavljanju stikov in nastopanju pri javnih ustanovah, družbenih in gospodarskih silah, zato da se najde rešitev, ki bi pripomogla k ohranitvi in ponovnemu vzponu Kmečke banke in da se ohrani vloga, ki jo banka od vedno opravlja v korist goriskega gospodarstva. V kratkoročnem programu imajo srečanja z deželno upravo, z goriskim prefektom, z Banco d' Italia in s člani banke. Hkrati so s sindikatом iz Verone tudi že začeli preverjati verodostojnost govoric o bodočnosti banke (berivstop veronske hranilnice med delničarje), da bi s tem v zvezi razpolagali z jasnimi podatki za presojo.

Posebej gre poudarjati, da je sindikalno predstavništvo Fisac-Cgil svoj letak izdalo dvojezično. To zato, pojasnjujejo, »da ponovno uvedemo slovenscino v Kmečko banko. Ob umestitvi izrednih komisarjev je bil namreč naš jezik skoraj popolnoma izrinjen iz vseh uradnih listin!«.

NOVICE

Prvi koncert nove glasbene abonmjske sezone v Trzinu

V Trzinu bo danes prva glasbena prireditev v okviru letošnje abonmajske sezone. Ob 20.30 bo v občinskem gledališču nastopil znani moskovski godalni ansambel Moskovski virtuoz. Ansambel je ustanovil Vladimir Spivakov, ki v skupini tudi igra. Moskovski virtuoz bodo izvajali dela Sostakoviča, Schmitkeja in Cajkovskega. V sredo, 8. novembra pa bo v Trzinu koncertiral pianist Francois Joel Thioller.

Razstava o C. Michelstaedterju na knjižnem sejmu v Pordenonu

Na knjižnem sejmu Edit expo v Pordenonu je prisotna tudi Goriska državna knjižnica in to v razstavnem prostoru založb Adelphi in La Laguna. Knjižnica, ki hrani zapuščino goriskega filozofa in slikarja Carla Michelstaedterja je pripravila razstavo risb, slik in skic (v fotoreprodukciji) ter številnih publikacij. Razstavo si je mogoče ogledati še danes in jutri v hali F na sejmu v Pordenonu. Umik obiska sejma je 9.30 - 20.30.

V Ronkah danes srečanje z Walterjem Veltronijem

Na obisk v našo deželo prihaja glavni urednik casopisa l'Unità in Prodijske desne roke v levosredinskem kartelu, Walter Veltroni. Na letališču v Ronkah se bo danes ob 10.30 srečal s predstavniki levosredinskih strank. Govor bo, poleg splošnih vprašanj politike na državni ravni, o specifični vlogi Dezele Furlanije - Julijske krajine v mednarodnem kontekstu.

Danes se izteče rok za vložitev davčnih obrazcev 770

Danes poteče rok za predložitev posebnih prijav dohodkov - obrazec 770. Na to opozarja gorisko zupanstvo in obenem sporoča, da bo občinski davčni urad v ta namen danes odprt od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Pomerili so se izdelovalci jadralnih letalskih modelov

Na mirenskem letališču so se v nedeljo zbrali letalski modelarji "klasične" usmeritve. Klasične, z vidika tehnike, saj gre za letalske modele brez motorja, pri čemer je se kako odločilna natančnost pri izdelavi modelov. Srečanje modelarjev so priredili v spomin na pred tremi leti umrlega predsednika aerokluba Zottarja. (Foto Studio Reportage).

SEJEM / KONČAL SE JE 15. MOTOR EXPO RACING

Organizatorji kar zadovoljni s končnim obračunom sejma

Gre za najvažnejšo motoristično prireditev v Trivenetu

Rallyjem so na progi razstavišča sledili številni navdušenci (Fotostudio Reportage)

Na razstavišču se je v nedeljo z velikim uspehom slenil 15. sejem Motor expo racing. Množičen naval občinstva (tudi iz Slovenije in drugih dežel Italije) je nagradil organizatorje, potem ko je v prejšnjem koncu tedna bil obisk nekoliko pod pričakovanji. Organizator Roberto Mervic je kljub temu zadovoljen in poudarja, da se je s tem manifestacija potrdila kot najpomembnejši motoristični sejem v severovzhodni Italiji. Med atrakcijami zadnje dne gre omeniti spektakularni dirki "rallystar" in rally pilotov evropskih policij. V prvi je zmagal Videmčan Ramon Gazziero, v drugi pa Vittorio Gomboso iz Lestizze. Gazziero je nato slavil tudi v "super-dvoboju" med zmagovalcema.

Solidarnostni pohod za zgraditev centra v Avianu

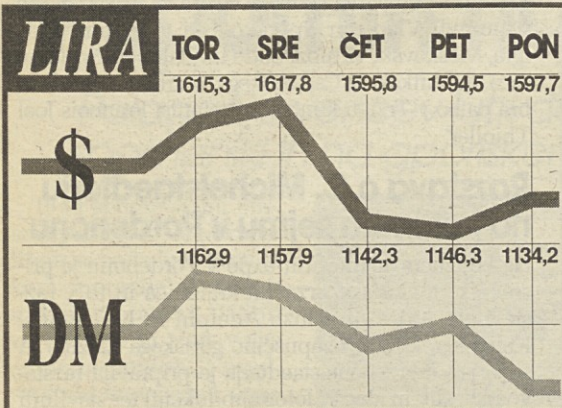
Okrog petsto oseb se je v nedeljo popoldne udeležilo solidarnostnega pohoda s Travnika do Battistijevega trga, kjer je bila zatem v bližnji telovadnici družabnost. Udeleženci so prispevali v Sklad za dograditev drugega doma, ki ga bodo 11. novembra odprli ob deželni centru za

zdravljenje rakastih obolenj v Avianu. V domu bodo nudili gostoljubne soročnikom pacientov. O pomenu pobude je na goriskem pohodu poleg drugih spregovoril predsednik odbora za gradnjo doma Franco Gallini.

Na sliki (Fotostudio Reportage) pohod s plamenicami

gospodarstvo in finance

TRGI / KLJUB NEUGODNEMU GIBANJU ZELENEGA BANKOVCA

Z okrepitvijo do marke lira dokončno iz krize

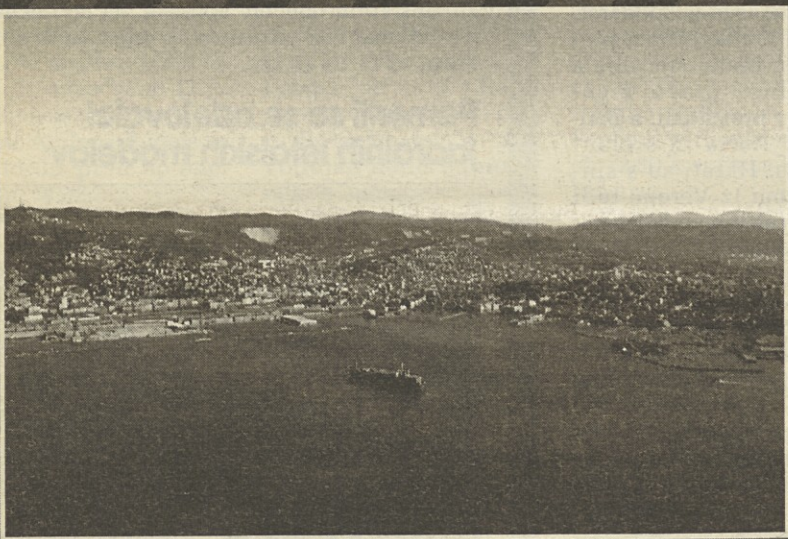
Borza v zaključku sestanka izgubila vse pridobljeno

MILAN - Lira je z začetkom novega valutnega tedna presegla fazo zadnje krize, v katero jo je bila spravila politično-institucionalna zaostritev, in se okrepila do marke in do vseh evropskih valut. Napredek je se toliko pomembnejši, ker včerajšnje gibanje dolarja za liro ni bilo najbolj ugodno, saj je zeleni bankovec na mednarodnih trgih zelo nihajal. Dobro obnašanje lire v menjavi z marko pa je seveda ugodno vplivalo na tečaje italijanske valute do ostalih evropskih bankovcev, vključno z ekujem, ki je npr. v petek veljal 2.098,4, včeraj pa le 2.080,7 lire. Marka je čez weekend izgubila 12 lir, prav toliko tudi švicarski frank, brutanski funt pa je nazadoval za 5 lir.

Zelo obetajoči borzni sestanek v Milanu, ki je indeks Mibtel dopoldne potisnil čez

odstotek zaslužka, se je na koncu povsem skvaril. Mibtel je nazadoval za 0,03, indeks vodilnih delnic Mib-30 pa je pridobil prav tako skromnih 0,07 odstotka. Splošni indeks MIB je včeraj pridobil 0,33 odstotka, obračun od začetka leta pa je se vedno negativen, saj je izgubil 8,3 odstotka. Glavni razlog za tako nihajoč potek borznega sestanka je gibanje dolarja, kar so občutili tudi tečaji pogodb future na državne vrednotnice. Zaupanje mednarodnih trgov v Italijo pa se vendarle nekoliko popravlja, k čemur jih silijo predvsem podatki o realnih ekonomskih gibanjih, med katerimi naj omenimo včerajšnji letni raport o blagovni menjavi s tujino, ki predvideva, da bi lahko italijanska trgovinska bilanca ob koncu leta dosegla rekordni presežek 40 tisoč milijard lir.

Banka, ki govori tvoj jezik.

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

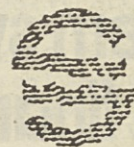
TRST Ul. Filzi 10 tel. 040/67001

Agencija Roian trg Tra i Rivi 15/A, tel. 4116

Agencija Stara mitnica Ul. Carducci 41 tel. 040/636311

Agencija Domjo 227 Dolina (San Dorlgo della Valle) tel. 040/831131

Civiale, Ul. Carlo Alberto 17 tel. 0432/730314

ZADRUŽNA KREDITNA BANKA V SOVODNJAH

Prvomajska ulica 75 - Sovodnje ob Soči
TEL. 0481/882155 - FAX 0481/882580

PODRUŽNICA ŠTANDREŽ

Ulica del Carso 73/a

Tel. 0481/520832 - Fax 0481/521747

*Ob dnevu varčevanja Vas obvešča,
da nudi vse načine varčevanja in investicij.*

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Tvoja domača banka

Tel: (040) 21491

Sedež: Opčine - ul. Ricreatorio 2

Podružnice

TRST - Trg Libertà, 5

NABREŽINA - Trg Sv. Roka, 106

SESLJAN - 44

BAZOVICA - Ul. Gruden, 23

VSAKA STVAR NA PRAVO MESTO

ZADRUŽNA KREDITNA
BANKA
Doberdob

DELA S TEBOJ

Sedež: Doberdob (GO)
Ul. Roma 23
Tel. (0481) 78063
Filiala: Ronke (GO)
Ul. G. d'Annunzio 96/A
Tel. (0481) 474160

URNIK POSLOVANJA:
Doberdob: 8.05 - 13.05
ob četrtkih tudi 17. - 18.30
Ronke: 8.20 - 13.20
Ob ponedeljkih in sredo 16.30 - 18.

Soros v Bologni napadel divji liberalizem

BOLOGNA - Za mednarodnega finančnika Georga Sorosa, ki so mu včeraj na bolognijski univerzi podelili častni doktorat iz ekonomije, je svetovna stabilnost danes spet v veliki nevarnosti. »Ne napovedujem sicer tretje svetovne vojne, vendar trdim, da ta nevarnost obstaja,« je dejal v nagovoru med slovesnostjo, ki ga je sicer v pretežni meri posvetil konceptu odprte družbe. Finančni mogotec, znan tudi po svojih dobroteljskih pobudah, je naravnost povedal, da ga je zahodna demokracija razočarala, ker ni znala izkoristiti padca ideoloških pregrad za lastno evolucijo.

Današnja tveganja povzročajo predvsem notranja nestabilnost razvitih družb, prevlada filozofije »laissez faire« na socialnem in ekonomskem področju in geopolitični realizem v mednarodnih odnosih, ki omogoča preživetje samo tistemu, ki je najbolj pripravljen. Pri tem se je Soros posebej nanašal na Bosno, kjer je po njegovih besedah prislo do kricecega položaja Združenih narodov in zahodnih demokracij, ki jih ne vežejo skupni etični interesi.

Danes svetovni dan varčevanja

Danes je mednarodni dan varčevanja, ki je praznik tudi za naše, slovenske banke v Italiji. Vendar ga letos najbrž doživljajo nekoliko drugače kot v preteklosti, z grenkim priokusom, ki se bo gotovo porodil tudi v bralcih, ko bodo opazili, da med oglaševalci na tej strani manjka ena od naših bank, Kmečka banka v Gorici. Tam namreč se vedno gospodarijo komisariji, za katere stik z javnostjo in s klienti očitno nima pomena, kot da ne bi slo za enega od najpomembnejših dejavnikov uspešnosti neke banke. Prepričani smo, da bodo slovenski varčevalci kljub vsemu ostali zvesti svojim zavodom in jim tako omogočili, da ohranijo svoj narodni značaj.

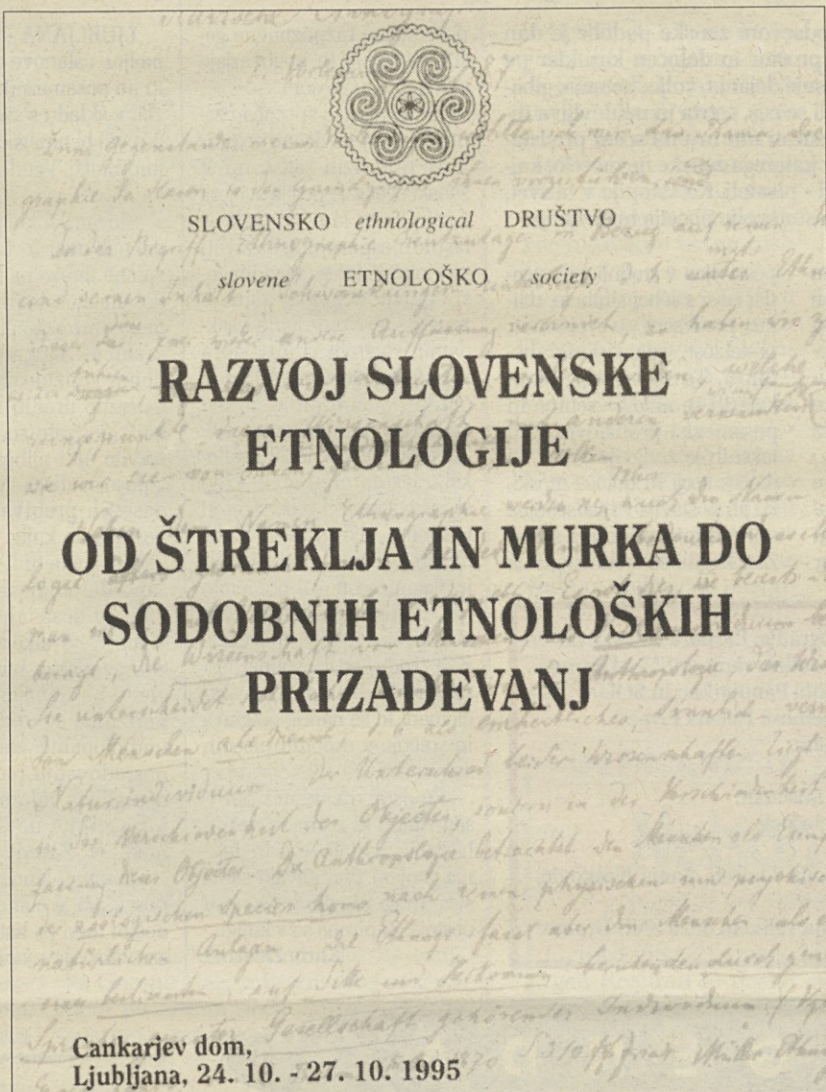
ETNOLOGIJA / TEMATSKI KONGRES SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI

Pregled razvoja slovenske etnologije z etnološkim SOS iz zamejstva

Na pomanjkljiv položaj etnološkega raziskovanja med Slovenci v Italiji je opozoril Andrej Furlan

Na kongresu z naslovom »Razvoj slovenske etnologije: od Streklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj« je pretekli teden v Ljubljani tekla beseda tudi o etnologiji v zamejstvu. »Praznujemo stoletnico narodopisnih prizadevanj na Slovenskem, zato je čas, da posvetimo Streklju in Murku kot začetnikoma slovenskih etnoloških znanstvenih prizadevanj zaslužen pozornost ter da razmislimo o vlogi, ki ga ima etnološka znanost na slovensko kulturo, in o vplivu sorodnih vezi, kot so jezikoslovje, literarna zgodovina, muzikologija, zgodovina, antropologija ipd. na njen razvoj.« Tako piše Mira Omerzel Terlep v uvodnih besedah zbornika prispevkov s kongresa »Razvoj slovenske etnologije: od Streklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj«.

Slovensko etnološko društvo je od 24. do 27. oktobra v Ljubljani priredilo kongres v pocastitev pomembnih dogodkov v razvoju etnološke vede. Letos namreč mineva 100 let, odkar je slavist in narodopisec, profesor na graški univerzi Karel Strekelj začel izdajati Slovenske narodne pesmi, ravno pred sto leti pa je svetovno priznani raziskovalec južnoslovanske epike Matija Murk začel s svojim narodopisnim programom. Okroglo obletnico praznuje tudi Slovensko etnološko društvo, ki je pred dvajsetimi leti nastalo po združitvi obeh narodopisnih društev. Kongres je bil zasnovan v treh delih: v prvem delu so se zvrstila predavanja na temo »Etnologija na prelomu 19. in 20. stoletja«, sledil mu je »Razvoj slovenske etnologije in sorodnih ved«, tretji del pa je bil posvečen etnološkim raziskovalnim programom po Streklju in Murku. V tretjem delu so bila v sklopu »Etnologija in Slovenci zunaj Slovenije« predstavljena prizadevanja etnološkega delovanja tako na Koroskem kot v Furlaniji-Juljski krajini. Za etnološka raziskovanja Slovencev v izseljenstvu pa je predavateljica dr. Cebulj ugotovila, da se je temu področju, kljub temu da je izseljenstvo konstanta v zgodovini slovenskega naroda zadnjih dveh stoletij, et-

Naslovnica zbornika, ki je spremljal ljubljanski etnološki kongres

nologija do sedaj vedno izogibala. V zamejstvu pa se v mnogoterih pogledih raziskovalci s tega področja spopadajo s podobnimi problemi, med katerimi zaseda prvo mesto pomanjkanje finančnih sredstev. Slovenci v Porabju in na avstrijskem Koroskem so vsaj nekoliko na boljsem, ker jim je uspelo pridobiti eno delovno mesto za profesionalnega raziskovalca. V Celovcu deluje v okviru Koroske kršćanske kulturne zveze celo narodopisni institut

Urban Jarnik, ki pod vodstvom priznane raziskovalke dr. Marije Makarovič koordinira raziskovalno delo, zbira material, skrbi za postavitve razstav, publikacije ipd.

V Furlaniji-Juljski krajini pa je bistveno drugače. »Težko bi s primeri dopolnila oris položaja slovenskega etnološkega raziskovanja v Italiji. Ze samo dejstvo, da od Kanalske doline do Trsta ni profesionalnega raziskovalca, ki bi koordiniral raziskovanje na tem področju,

veliko pove,« je v razpravi, ki je sledila posegu Andreja Furlana, mladega raziskovalca iz Trsta, pojasnila gospa Ravnik z Instituta za narodopisje pri SAZU. Ravnikova se dobro zaveda potrebe, da bi Slovenija naredila kaj konkretnega v pomoč etnološkemu raziskovanju v zamejstvu. Instituti v matici bi lahko v svoje programe vključili tudi delo v zamejstvu, Slovenija pa bi nujno morala zagotoviti eno profesionalno mesto za raziskovalca na tem področju. »Za Slovence v Italiji, ki bi se radi posvečali raziskovanju na tem področju, gre za življenjsko odločitev: ali se bos ukvarjal z etnologijo in slabo zivel, ali pa bos sel v katerikoli drug posel in se raziskovanju posvečal le v prostem času,« je ugotovila gospa Ravnik, ki probleme osebno pozna.

»Ne zelim si, da izpadem kot zamejci, ki je prišel tožit v matico, kako hudo se nam godi v Trstu,« je pred začetkom svojega posega pojasnil Andrej Furlan, predstavnik mladih nadebudnih raziskovalcev iz Trsta, ki se je odzval povabilu organizatorjev, da na kongresu orise položaj etnološkega raziskovanja v zamejstvu. »Dejstvo pa je, da se v primerjavi z letom 1984 ni prav nič spremenilo. Nase potrebe ostajajo nezadovoljene. Na tem področju namreč se vedno pogrešamo koordinatorja, ki bi usklajeval potrebe in povpraševanje za raziskovanje, pri Narodni in študijski knjižnici se vedno ni bil ustanovljen odsek za etnologijo, pomoč iz matice pride le v redkih primerih, Italija pa ne skrbi niti za svojo etnološko dejavnost, kaj sele, da bi posvečala pozornost manjšinskim etnološkim potrebam. Posledica tega je neplanirano, nevedeno in nekoordinirano raziskovanje. Raziskovalce v njihovem delovanju spodbuja zavest, da si je treba etnološko bogastvo pridobiti in ohraniti za vsako ceno. Predmete v muzejih ozivlja njihova sporočilnost, muzeji tako postajajo medijska sredstva za sporočanje nasega obstoja.« S temi besedami je poskušal Andrej Furlan svojim kolegom prikazati delovne pogoje, v katerih

se teoretske dileme umaknejo nujnosti, da zaježimo propadanje etnološkega bogastva. Raziskovalcem je tega uspelo ohraniti le 15 odstotkov, odsek za zgodovino pri NSK je pripravil vrsto raziskav, za katerimi pa ostaja bolj malo sledov, mladinski raziskovalni tabori so evidentirali celo vrsto podroci, ki bi bila vredna nadaljnjega raziskovanja in obdelave. Za to pa seveda ni ne ljudi ne sredstev.

»Navdaja te občutek, da gre za balon, ki neusmiljeno pušča, pozrtovni posamezniki pa napenjajo svoje moci, da bi ga čimbolj učinkovito zakrpali,« je Furlan ob koncu strnil položaj etnologije v Italiji. Etnološka raziskovalna prizadevanja v zamejstvu potrebujejo torej podpore in konkretne pomoči. Etnološko društvo je za leto 1996 slovenskemu ministrstvu za kulturo predlagalo pripravo dvodnevne seminarja o etnologiji v zamejstvu. »Mislim, da bi bilo etnologiji v zamejstvu v večjo korist, ko bi del teh finančnih sredstev namenili konkretnemu raziskovalnemu projektu in ko bi bil seminar predvsem zaključek enoletnega raziskovalnega dela. Kajti drugače se v bistvu moje poročilo prihodnje leto ne bo v ničemer razlikovalo od današnjega.«

V vsakem primeru pa bi bila potrebna večja informacija. Muzeji bi morali posvečati več pozornosti raziskovalnemu delovanju onstran meja. »Tako morda prihodnjic ne bi prejel vabila na kongres v anglesceni, zamejski študentje, ki pridejo studirat v Ljubljano, pa se ne bi znašli v paradoksalni situaciji, da morajo svojim kolegom razlagati, kako to, da kljub temu, da živijo v Trstu, govorijo tako lepo slovensceno.

»Vse kar delamo, je za to, da med ljudstvo vrnemo njegovo bogastvo.« V te besede je gospod Tolmayer iz Celovca strnil pomen etnoloških raziskovalnih prizadevanj. »Zal pa smo zamejci prepogosto razdvojeni, za marsikaj bi morali delati skupaj, to velja tudi v tem primeru, kajti etnologija je ena sama...«

Tatjana Dolhar

KNJIŽNE NOVOSTI / PRI ZALOŽBI SELLERIO V PALERMU JE IZŠLO ZANIMIVO DELO DIANE DE ROSA

Tržaški zgodovinski okvir za še danes tragično aktualne zgodbe o detomorih in materah v stiski

Avtorica pripoveduje »drugačno« zgodovino Trsta, ki je niso krojili slavni možje, ampak delavci in služkinje

Palermška založba Sellerio je v zadnjem času objavila knjižno delo, ki obravnava segment tržaske zgodovine. Ivankina skrinja, ali v izvirniku »Il baule di Giovanna« (na posnetku je naslovnica) pripoveduje žalostno zgodbo zapuščenja otrok in detomorov, kraj dogajanja pa je Trst ob koncu preteklega stoletja. »Toda življenjske zgodbe, ki sem jih raziskala in o katerih pripovedujem v svojem delu, niso strogo vezane na Trst: lahko bi se (in v bistvu so se) dogajale kjerkoli. Detomor je bil vedno splosni družben pojav,« pravi avtorica Diana De Rosa.

Junaki zgodb, ki so podane z zgodovinsko natančnostjo, a vendar niso samo gola zgodovinska dejstva, so mali ljudje s tržaskih ulic: predvsem gospodinske pomočnice, ki so k bogatim mestnim družinam prihajale iz slovenskega in hrvaskega zaledja, delavci, cesarsko-kraljevi vojaki. »Knjiga ni zgodovinska razprava. Ne zani-

majo me veliki možje iz preteklega stoletja, poslovneži, ki so prispevali k rasti in razvoju mesta. Obrnila sem se k drugačni zgodovini. Tudi delavke in delavci, o katerih pripovedujem v tem delu, so kot delovna sila prispevali pomemben delež k tržaski veličini.«

Mlada dekleta so se od srede prejšnjega stoletja začela množično seliti v Trst. To so bile tako imenovane »slave«, kot jih nazivajo dokumenti in kot povzema tudi avtorica. V mesto so prihajale z majhno skrinjico, v kateri so imele nekaj bornih osebnih stvari (robčke, bluzo, krilo, volnene spodnje hlače) in ki je bila edino znamenje zasebnosti za ves čas njihovega bivanja v Trstu. »Ta skrinja je simbol njihove usode. In simbolčen je primer Giovanne, ki je v svojo skrinjico skrila mrtvo komaj rojeno dete,« opozarja Diana De Rosa.

Zapuščanje nezazelenih otrok, detomori in splavi so bili v preteklosti najpogostejši sistem za nad-

zorovanje rojstev. Razsirjeni so bili med vsemi družbenimi sloji, vendar so prihajali pogostejše na dan med najrevnejšim prebivalstvom. »Revščina, pomanjkljiva izobrazba (dekleta so bila pogosto nepismena), nizka kulturna raven, poleg tega pa se strah pred javno sramoto, zasmehovanjem in izgubo delovnega mesta: to so bili razlogi, ki so mlade služkinje prisilili k tragični odločitvi.« Minilo je stoletje, detomori in na smetiščih zapuščeni otroci pa so se vedno predmet vsakdanje kronike. De Rosa: »Bili smo priče napredku in porastu splošnega blagostanja, kulturna ozaveščenost pa je ostala na isti točki, izobrazba je se vedno površna, ceprav je danes na voljo veliko sredstev, ki bi lahko preprečila množično zapuščenje otrok,« meni avtorica. Nekateri krivijo klerikalno družbo, drugi zahtevajo ponovno uvedbo vrtljivih vrat pri samostanih in drugih dobrodelnih ustanovah, ki so nekoč skrebele za nesre-

neže. »Mislim, da bi morali odpraviti vzroke teh odločitev, ne pa uvajati srednjeveških metod, ki ne sodijo v današnji svet. Ponavljam: detomor je sad kulturne puščave, na kateri seveda dobro uspevajo tudi najrazličnejše sekte.«

Tržaske ulice se v knjižici prepletajo z okoliskimi vasi in potmi, ki so mlade zene iz Trsta vodile v bolj ali manj oddaljene rojstne kraje. Otroci, sad »grešnih razmerij« ali le izrabljenih upov po boljsem življenju, so v prvih urah življenja izdihnili, da bi svet nikoli ne izvedel za njihovo rojstvo. Nesojene matere pa je čakal proces, ječa, večno prekletstvo - morda celo tistih, ki so jih prisilili h kriminalnemu dejanju. »To so bile nesrečnice. Ni moj namen, da bi jih obsojala. Kot se tudi skušam izogniti obsojanja tistih, ki se danes znasajo nad nedolžnimi. V meni vzbujajo le sočutje, ker so žrtve predvsem one same.«

Matejka Grgić

NA KRATKO

Novost v knjižnici Šiška

LJUBLJANA - V šestih enotah knjižnice Siska so uvedli novost pri evidentiranju izposoje knjig. Z novim računalniškim programom vsak član knjižnice dobi ob obisku potrdilo, na katerem so podatki o izposojenem in vrnjenem gradivu, plačilu obveznosti in podatke o morebitnem dolgu, ki ga morajo poravnati. Te podatke zdaj tiskajo na manjšem formatu - prej na formatu A4 - bralec pa ga je dobil le v primeru, če je to posebej zahteval. Knjižnica Siska je prva v Ljubljani uvedla to novost. Poskrbeli so tudi za tajnost podatkov članov knjižnice, saj je izdano potrdilo namenjeno le posamezniku. (A. Z.)

Novi Revolver

LJUBLJANA - Izšla je nova številka Revolverja (september-november), revije s homoeroticnim nabojem. V uvodniku Brane Mozetič piše o uveljavljenih družbenih klisejih in reakcijah gejev nanje. Vsebinsko revija tokrat poleg številnih kratkih novic ponuja še oceno knjige Grška homoseksualnost Jamesa Kennetha Dovra, ki je izšla pri Krtu, poročilo z nedavnega Mednarodnega posveta o homoseksualnosti v Ljubljani, zapis o bedi katoliške moralne teologije in programsko napoved 11. dnevoj in lezbicnega filma, ki bodo potekali od 3. do 10. decembra. Revija prinaša tudi obsežna pogovora s pevcem Jimmyjem Somervillom in udeleženko nedavne konference ZN o ženskah Sonjo Lokar. (V. U.)

Novi Ars Vivendi

LJUBLJANA - Najnovejša številka dovršeno oblikovane revije Ars Vivendi med prispevki iz sveta modnega oblikovanja prinaša obsežen pogovor z književnikom Borisom A. Novakom, prispevke o Talumovi oblikovalski delavnici in oblikovanju interierov, o piranski arhitekturni problematiki, krajše zapise o zgodovini ljubljanskega civilskega trga, Stripe Coreovi glasbeni skupini 2.2.2.7., knjiški Nasa gospa Cvetna francoskega pisatelja z burno biografijo Jeana Geneta, beneskem gledališkem bienalu, izbranih projektih Urbanarie SCCA in nekaterih zadnjih izstopajočih likovno-razstavnih projektih. (V. U.)

GLEDALIŠČE / LO SCRITTORE V SNG DRAMI

Ženska in gospodar v času

LJUBLJANA - Stirim odsevom ženske podobe je dan zelo definiran življenjski prostor in določen karakter po volji pisatelja, ki jim pripisuje dejanja, voljo, hotenja, gibanje ali ples. Nad vsem bedi se čas, četrta in neulovljiva dimenzija, ki jo ne more fiksirati niti ura na sceni predstave. Scena je le drug svet, v katerega ženske ne morejo, kajti v njem gospodari moski - pisatelj. Ko vstopijo v ta svet, izgubijo se zadnjo vero v lastno voljo početja in življenja.

Predstava, ki funkcionira brez besed in se s tem še bolj poistoveti s pisano besedo, ki je tiha in se rojeva, živi in urešniči v glavi pisatelja, spominja na odprto knjigo, ženske podobe pa na oživele like iz knjig.

Pripovedljivo dejanje se ukvarja s problemom nadčasovnosti oziroma s poskusom univerzalnosti časa, ki je sicer

postavljen v srednji vek, vendar nosi s seboj simbole, relikte, predvsem pa svojo moč, preteklost, sedanjost in prihodnost. To so ogródja, okoli katerih se nizajo vsebine in posamezna protislovja. Eno takšnih je življenje žensk, ki jim ga kroji in določa moski, ko jih postavlja v medsebojne odnose in v odnose s seboj. Ženski gibi so zreducirani na

posamezne razpoznavne geste, srečujejo in pogovarjajo se z dotiki in plesom.

Ali je pisatelj sposoben zapustiti svoj vzvišeni prostor in se pridružiti ženskam? V ženski svet raje pošlje svojega Dvojnika in si s tem zakrije lastno nesposobnost vziveti se v svet, katerega nevidni gospodar je. Kje vse najdejo ženske zabavo; v lepih vsakdanjih stvarih, ki jih avtorji vkomponirajo v predstavo v obliki pomanjšanih stolov, uporabnih za različne igrice. Zabavajo se z ogledali, refleksijske lastne predstave, ki jo obrnejo stran od sebe. Ko jim pisatelj pošlje tri mega stole, jih prepusti njihovemu boju in nečimosti, saj pomenijo stoli določen prestiž in zabavo, pa tudi neke vrste izoliranost. Toda ženska solidarnost prenese tudi ta razločevalni element in se naprej poigrava in srečuje v drobnih plesnih sekvencah.

Predstavo zaključijo porušen ritem, ki izvira iz ure in hkrati iz pisatelja. Čas in dejanja v njem prehitevajo sama sebe in se ulovijo v večnosti obstoja. Zapisana so v knjigi.

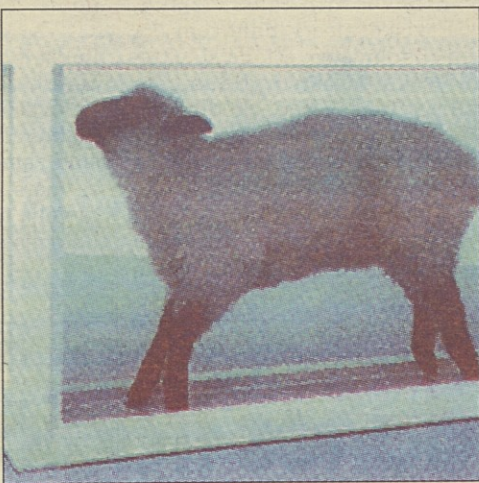
Karla Zeleznik

Koncept, rezija, kostumografija: Barbara Novakovic
Produkcija: Muzeum v sodelovanju s SNG Drama - producent in koproducenta Panoptikon in SOU
Asistenca za likovno umetnost: Helena Pivec
Scenografija: Aljosa Kolenc
Izbir glasbe: Blaž Persin
Oblikovanje luči: Miran Sustersic
Igrajo: Scrittore - Ivan Pternelj
Dvojnik - Sandi Pavlin
Ženska - Petra Govc, Janja Majzelj, Sanja Neskovic, Mateja Rebolj
Premiera je bila v sredo na velikem odru SNG Drame.

A G E N D A

Amsterdam: 500 let portreta (likovna, Rijksmuseum, do 29. oktobra). **Basel:** Donavska sola (likovna, Kunstmuseum, do 14. januarja leta 1996). **Benetke:** Henry Moore (likovna, Fondazione Cini, do 26. novembra). **Berlin:** R. Wagner: Leteci Holanded (opera, Deutsche Staatsoper, 1. november). **Bruselj:** Kitajska umetnost 4500 - 1800 pr. n. s. (arheologija, Kredietbank, do 17. decembra). **Budimpešta:** P. A. R. A. S. I. T. E., slovenski likovniki (likovna, Mücsarnok, do 19. novembra). **Dunaj:** Wien Modern, festival glasbe 20. stoletja (glasba, Konzerthaus, Kunstverein, Odeon, do 22. novembra; Evropa po potopu. Umetnost 1945-1965 (likovna, Kunstlerhaus, do 10. decembra); Egiptomanija (likovna, oblikovanje, Kunsthistorisches Museum, do 29. januarja leta 1996). **Firenze:** Toulouse-Lautrec, (likovna, Palazzo Vecchio in Palazzo Medici-Ricardi, do 18. februarja leta 1996). **Frankfurt:** Hrepenenje po sreči, Klimt, Kokoschka, Schiele (likovna, Schirn Kunsthalle, do 3. decembra). **London:** Westminsteri kralji in srednjeveška zgodovina Westminsterse palače (likovna, British Museum, od 1. novembra do 14. januarja leta 1996); Restavrirani kartoni Agostina Caraccijs (likovna, National Gallery, do 14. januarja leta 1996); Dinastije, slikarstvo v času Tudorjev in Jakoba I. (likovna, Tate Gallery, do 7. januarja leta 1996); Manon, po Messenetovi predlogi (balet, Royal Opera House, 1. november).

LONDON

Turnerjeva nagrada

The Turner Prize 1995 Exhibition. Tate Gallery, Millbank, London SW1P 4RG. Od 1. novembra do 3. decembra, odprto od ponedeljka do sobote med 10. in 17.50, nedelja med 14. in 17.50, informacije po telefonu 0044/171/887 8008.

Vsako leto v Tate Gallery podelijo Turnerjevo nagrado, najvišjo nacionalno nagrado za angleške likovnike, »težko« 20 tisoč angleških funtov (med tistimi, ki smo jih v Sloveniji videli v zadnjih sezonah, se s Turnerjevo nagrado ponasa Anthony Gormley). Letošnjo bo mednarodna žirija v sestavi Nicholas Serota (predsednik žirije in direktor Tate Gallery), William Feaver (kritik Observerja), Gary Garels (kustos, San Francisco Museum of Modern Art), George Loudon (predstavniki organizacije Patrons of New Art) in Elisabeth Macgregor (direktorica Ikon Gallery, Birmingham) podelila 28. novembra, jutri pa bodo odprli razstavo del starih umetnikov, ki so se uvrstili med najozje nominirance. Med njimi je Mona Hatoum, ki bo na razstavi zastopana z dvema deloma, in sicer Light Sentence in Corps étranger. Osrednje delo Damiena Hirsta bo Mother and Child, Divided (na sliki: Dalec od crede, 1994), Callum Innes pa bo predstavila izbor abstraktnih slik, ki se bo osredotočil na njena najnovejša raziskovanja intenzivnosti barv. Zadnji umetnik iz izbora, Mark Wallinger, bo razstavil več del, pri katerih je izšel iz kompleksnih multimedijjskih raziskav identitete. Informacije o razstavi bodo prvič dostopne tudi na Internetu (naslov : <http://www.illumina.co.uk/turner/>).

MÜNCHEN

Stoletje karikatur

München, Metropole der Karikatur; 1896-1996. Galerie Gunzenhauser, Maximilianstraße 10, München. Od 3. novembra do srede januarja 1996, odprto od torka do petka med 10. in 18. uro, sobota med 10. in 13. uro, informacije po telefonu 0049/89/22 30 30. Ob stoti obletnici izida prvih stvilk pomembnih nemških revij, okoli katerih so se zbrali številni napredni likovniki karikaturisti, in sicer revij Simplicissimus in Jugend, so v galeriji Gunzenhauser pripravili obsežno razstavo karikatur, nastalih v obdobju zadnjih stotih let. Na razstavi, ki bo za siršo javnost odprta do petka, bodo z izborom karikatur, večinoma ubranih na politične teme, zastopani Bing, Blix, Engl, Gulbransson, Th. Th. Heine, Kley, E. O. Plauen, Preotorius, Radler, Reinhardt, Schilling, Schnackenberg, Schondorf, Wilhelm Schulz, Thöny, Wennerberg, Rudolf Wilke in Erich Wilke (na sliki: Alegorija Nemčije, ki iz parlamentarne palače odstranjuje politične kameleone, 1912).

BONN

Umetniki in mentorji

Scharfer Blick. Deutscher Künstlerbund in Bonn 1995/96. Kunst-und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland. Friedrich-Ebert-Allee 4, Bonn. Od 5. novembra do 28. januarja 1996, odprto od torka do sobote med 10. in 19. uro, informacije po telefonu 0049/228/9171 200.

Razstava Zveze nemških umetnikov (Deutsches Künstlerbund) bo obsegala izbor del 50 sodobnih nemških likovnikov. Selekcija se bo osredotočila tako na mlajše generacije likovnikov kot tudi na umetnike starejših generacij, ki živijo in ustvarjajo v Nemčiji, a doslej se niso sodelovali na razstavi. Izbralo jih je 50 mentorjev (vsak po enega umetnika), in sicer tiste, ki jih bodisi sponzorirajo bodisi igrajo kaksno drugacno dejavno vlogo pri njihovem ustvarjanju. Med mentorji (mentorje je izbrala Zveza nemških umetnikov) so uveljavljeni umetniki: Lotmar Baumgarten, Bernd in Hilla Becher (v Ljubljani sta razstavljala v okviru minimalistične fotografske razstave Odmik in blizina v Moderni galeriji), Bernhard J. Blume, Bogomir Ecker, Ulrich Erben, Ludger Gerdes, Nikolaus Gerhart, Thomas Huber, Astrid Klein, Dieter Kreig, Michael Morgner, Wolfgang Nestler, Markus Oehlen, Hermann Pitz, Hanns Schimansky, Fritz Schwegler, Verena Vernunft in Rudolf Wachter. Razstava s poudarjanjem sodelovanja med mentorji in umetniki teži k promociji del slednjih in predstavitvi javnosti, njena koordinatorka pa je Ursula Binder (na sliki: Yvonne Dröge-Wendel: Off-Size - Luggage, Press Report, 1994).

LITERATURA / KNJIŽNICE

Neustrezno financiranje knjižnic

LJUBLJANA - Splošnoizobraževalne knjižnice veljajo za temeljne ustanove dostopnosti do znanja, kulture in informacij, ki jih posamezniki potrebujejo za dejavno vključevanje v družbo v skladu s svojimi potrebami in potrebami okolja. Vsakemu naj bi omogočale enako dostopnost do vseh vrst znanja in informacij. Vendar kažejo izkušnje nekoliko drugače.

Slovenske knjižnice imajo neenakomerno razvite knjižnične mreže pa tudi znotraj posameznih knjižnic so neenakomerno razvite delovne razmere. Nekaterim osrednjim knjižnicam ni uspelo ustrezno urediti niti lastnih knjižnic, zato so nepopolno razvite tudi njihove enote in izposojevališča. V nekaterih naseljih prebivalci nimajo dostopa do knjig, neustrezno pa so razvite tudi knjižnice v zaporih, bolnicah in domovih. Po besedah Silve Novljan, svetovalke za splošnoizobraževalne knjižnice, so glede na današnje potrebe knjižnice še vedno preveč tradicionalne, zastajajo pri posredovanju računalniško dosegljivih informacij in informacij na novih oblikah medijev. Zaradi kadrovske preobremenjenosti se lahko posvečajo le članom, v nezadostni meri pa tistim, ki knjižnic niso navajeni uporabljati

ti kot centre znanja. Nekatere knjižnice (v Novem Mestu, Murski Soboti, Ilirski Bistrici, Novi Gorici...) pesti tudi prostorska stiska. Na voljo imajo premalo prostora za nova gradiva, s katerim ohranjajo aktualnost knjižnih zalog, je še povedala Novljanova. Tezave, s katerimi se srečujejo knjižnice po Sloveniji, izhajajo iz neustreznega financiranja. V predlogu proračuna RS za leto 1996 so predvidena tudi sredstva za delovanje in razvoj splošnoizobraževalnih knjižnic v sklopu sredstev, namenjenih za kulturo. Ministrstvo za kulturo je nacrtovalo okoli 500 milijonov tolarjev kot nujno potrebna sredstva za reševanje kritičnih razmer na področju delovanja knjižnic. Toda ta številka bo nekoliko nižja, saj je državni zbor predlagal za skoraj milijardo manj sredstev, namenjenih kulturi. Aleksandra Zorko

Madrid: Lepota kraljevskega, tihožitja (likovna, Prado, do 29. oktobra). **Milano:** Andy Warhol (likovna, Fondazione Marzotta, do 11. februarja 1996); J. Brahms: orkestralna dela (glasba, Teatro alla Scala, 31. oktober, 2., 6. november). **Moskva:** Zahodnoevropske risbe, 19. stoletje (likovna, Muzej Puskin, do novembra). **München:** Zbirka Barnes (likovna, Haus der Kunst, do 22. novembra). **New York:** Goya v Metropolitanu in Rembrandt/ne Rembrandt (likovna, Metropolitan Museum of Art, do 31. decembra, oziroma 7. januarja 1996). **Oxford:** Louise Bourgeois: Kipi, grafike (likovna, Museum of Modern Art, do 31. decembra). **Pariz:** Charles-Louis Clérissseau, risbe iz Ermitaza, Dragulji starega vzhoda ter Srednjeveški email iz Limogesa (likovna, arheologija, Louvre, prvi dve razstavi do 18. decembra, email do 22. januarja 1996); Cézanne (likovna, Grand Palais, do 1. januarja 1996); Mosko - žensko, seksualnost v umetnosti (likovna, Centre Pompidou, do 12. februarja). **Praga:** Zahodnoevropska gotika (likovna, Narodni galerije, do 28. aprila 1996). **Rim:** Zgodnji Mondrian (likovna, Galleria Nazionale d'Arte Moderna e contemporanea, do 21. januarja). **Salzburg:** Drago J. Prelog ter Jean Egger (likovna, Rupertinum, do 3. oziroma 10. decembra). **Zagreb:** Duje Juric: Slike - instalacije (likovna, Galerija suvremene umjetnosti, do 5. novembra). **Pripravił Vojko Urbancic**

GRČIJA / PREMIEROVO ŽENO HOČEJO IZRINITI

Lepa Dimitra spet v zobeh javnosti

Tokrat je dnevnik Star objavili njene slike, ko se gola sprehaja po neki cerkvi

ATENE - Atenski dnevnik Avriani je tudi včeraj nadaljeval kampanjo rušenja ugleda vplivne tretje zene grškega premierja Andreasa Papandreuja (na sliki AP), saj je spet objavil sliko gole Dimitre Lianis Papandreu. Uredništvo se torej pozviža na zaporni nalog proti zalozniku Ghergosu Kourisu. Se več, ta je v včerajšnjem uvodniku poudaril, da bo nadaljeval bitko, »ki naj zruši gnilobo Dimitrinega dvora, ki ga sestavljajo carodeji, vračarice, astrologi, duhovniki, sleparji in lezbijke«. Dnevnik Avriani se torej ne boji sodnega pregona. Se naprej bo objavljala druge slike in dokumente, »dokler ne bo prva dama Grčije nehala vladati državi«.

Dnevnik Onoma, ki je skupaj z Avrianiem prejšnji petek objavil sliko gole Dimitre v provokativni lezbici pozni, je včeraj klonil in zapisal, da

je petkova slika fotomontaza. Zaloznica Onome Makisa Psomadesa so v soboto po hitrem postopku obsodili na šestnajst mesecev pogojne zaporne kazni pod obtožbo »neizžvanega zaljenja«.

Zadeva pa se zapleta, saj se je gonji proti Dimitri včeraj pridružil tudi dnevnik Star, ki je pod naslovom »Poglejte skesanko« objavil dve sliki gole Dimitre v neki cerkvi.

Grški minister za informacije Telemahos Hitiris je obsodil »podlo kampanjo« proti Dimitri Lianis, s katero hočejo rusiti ugled vladajoče socialistične stranke Pasok in njenega voditelja Papandreuja. Grški bralci pa ne bodo ob zabavo, saj je Dimitra pred poroko poskrbela za številne »umetniške« fotografije, ki jih zdaj s pridom uporabljajo njeni nasprotniki.

FILIPINI / KATASTROFA

Tajfun Zack terjal 120 življenj, za njim pa se otočju približuje Angela

MANILA - Po zadnjih podatkih je tajfun Zack na Filipinih terjal že 120 življenj. To je včeraj sporočila filipinska civilna zaščita, ki pa je takoj dodala, da bo končni obračun nedvomno še hujsi, ker reševalne ekipe niso se prodrle na vsa prizadeta območja. Tajfun Zack je opustil osem filipinskih provinc, dobesedno razdejal pa je provinci Zahodni Negros in Iloilo. V Bacolodu, glavnem mestu Zahodnega Negrosa na istoimenskem otoku, je tajfun pretrgal vse telefonske povezave ter prekinil dobavo pitne vode in električne energije. Gmotna škoda je ogromna, saj je Zack prešel območja, kjer pridelajo kar sedemdeset odstotkov vsega filipinskega sladkornega trsa.

Po podatkih filipinske meteorološke službe bi morali tajfun Zack uvrstiti med navadne tropske nevihte, ker je hitrost vetra dosegla le 105 kilometrov na uro. Zack pa je bil eden najbolj deževnih tajfunov, tako da so prav de-roca voda in zemeljski plazovi povzročili takšno razdejanje. Filipine so letos prizadeli številni tajfuni, ki so uničili pridelave rize in koruze, tako da bo morala vlada uvoziti zita in drugo hrano. Da bi bila mera polna, se Filipinom po isti poti kot Zack približuje nov tajfun Angela. Po napovedih bo ta se hujsi od Zacka, ker veter v njem dosega hitrost 165 kilometrov na uro

Tropsko neurje Zack

GRENLANDIJA / PRVO MEDNARODNO TEKMOVANJE DEDKOV MRAZOV

Nelson Mandela je dedek Mraz leta

Naslov si je zaslužil z rednim zbiranjem sredstev za revne južnoafriške otroke

ILULISSAT - Danec Joergen Roslund je postal svetovni prvak dedkov Mrazov, saj je na tekmovanju, ki je potekalo na Grenlandiji, premagal 16 drugih dedkov Mrazov iz 12 različnih držav. Udeleženci so morali dokazati, kdo se najhitreje spusti po dimniku oziroma najlepše razvrsti darila pod drevescem in se najbolje hohota. To so bile prve igre dedkov Mrazov, ki so potekale v primerno ledenem podnebnju 250 kilometrov od severnega tečaja. Tekmovalci so morali prepricati štiri dvanaestletne eskimske sodnike, te kme pa so trajale dva dni.

Igre je organiziral Grenlandski sklad dedkov Mrazov, ki je tudi izbral južnoafriškega predsednika Nelsona Mandelo za dedka Mraza leta zaradi njegovega dobrotelne dela za južnoafriške otroke. »Zelo malo ljudi ve, da Mandela vsak mesec prispeva iz lastnega žepa za sklad, ki pomaga revnim južnoafriškim otrokom,« je v zahvalnem govoru dejal južnoafriški veleposlanik Conrad Sidegeo. Denarno nagrado sto tisoč dolarjev bo seveda porabil za dobrotelne akcije v korist južnoafriških otrok, je se dodal Sidegeo.

Kratkotrajna živa piramida v Sitgesu

V katalonskem Sitgesu »postavljajo« tudi osemplastne žive piramide, ki pa se zrušijo že po nekaj minutah (AP).

ROMUNIJA / VSE HUJŠI PREPIR V KRALJEVSKI DRUŽINI

Romuni imajo še enega prestolonaslednika

Sodniki so razsodili, da imajo nezakonski potomci kralja Karla II. pravico do prinčevskega naslova

BUKARESTA - V romunski kraljevski družini se je vnel spor. Del družine namreč ne priznava potomcev kralja Karla II. iz razmerja, ki ga je kralj imel daljnega leta 1918 z damo Zizi Lambrino. Karel II. je bil namreč razvpit zenskar. Pobegnil je z Zizi, preden bi stopil na prestol, vendar je družina dosegla, da so zakonsko zvezo razveljavili še pred rojstvom njunega sina. Karel se je pozneje oženil z grško princeso Heleno, s katero sta imela sina Mihaela; zdaj je star 74 let se ze vse življenje bori proti zdaj 75-letnemu polbratu Karlu Mirceu Lambrinu.

Princ Mihael je bil te dni deležen bridkega razočaranja: sodišče romunskega mesteca Alexandria je namreč razsodilo, da je polbratov sin Pavel Lambrino (kot ga imenuje preostali del kraljevske družine) potomec in dedič Karla II. in ima torej pravico do prinčevskega naslova. Sam se sicer že vse življenje predstavlja kot Pavel Filip Hohenzollern

Romunski. Po razsodbi je poudaril, da njegovo ime nikoli ni bilo Pavel Lambrino, kot mu pravijo »nekatere«. Nato je se dodal, da bi moral izgnani kralj Mihael, ki danes živi v Sviči, pozabiti na grenkobo in planiti v objem dolgo zatajenega dela družine. »Cas je ze, da sprejme dejstvo, da ima polbrata, in se preneha prepirati z družino,« je dejal.

Mihael, ki se je moral odreci prestolu leta 1947 zaradi pritiska komunistične vlade, se nikoli ni srečal 75-letnega polbrata, ki danes živi v Londonu. Zaenkrat se sploh ne strinja z razsodbo sodnikov, proti kateri namerava vložiti priziv, čes da gre le za spletko romunskih komunistov, ki izkoriščajo Pavla, ker so bojijo priljubljenosti, ki je se danes deležen kralj Mihael. Pavel seveda trdi, da to ni res, in z ameriško zaročenko Lio Triff se naprej živi v najrazkošnejšem predelu Bukarešte, ob nekdanji kraljevski palači, kjer danes prebiva predsednik Ilescu.

ZDRUŽENI ARABSKI EMIRATI

Sarah Balagaban se bo čez eno leto lahko vrnila v rodno Manilo

Poleg enega leta zapora in stotih udarcev z bičem bo morala plačati tudi krvnino

AL AIN - Sarah Balagaban, 16-letna filipinska služkinja, si je lahko oddahnila. Včeraj zvečer jo je namreč neko prizivno islamsko sodišče Združenih arabskih emiratov zaradi »nenamernega umora« obsodilo na eno leto zapora, sto udarcev z bičem in plačilo 150 tisoč dirhamsov (približno 40 tisoč dolarjev) krvnine.

Dekle, ki je lani ubilo svojega delodajalca, ker jo je poskusil posiliti, je prvostopenjsko sodišče obsodilo na sedem let zapora. Razsodba je povzročila val protestov na Filipinih in po vsem svetu. Septembrska drugostopenjska razsodba pa je bila se hujsa, ker so dekle obsodili na smrt. Javni tožilec je namreč sodnike prepričal, da je slo za naklepni

umor, ker je bila zrtev 85-letna in impotentna. V rešnici je imel Almas Mohamed Balusi le 55 let. Po tej razsodbi se je dvignil se večji val protestov, tako da je predsednik Združenih arabskih emiratov družino umorjenega prepričal, da se je zadovoljila s krvnino za izgubljenega svojca.

REFERENDUM O SUVERENOSTI QUEBECA

Zgodovinska priložnost za francoske nacionaliste

»Oui« bi pomenil konec enotne Kanade

MONTREAL (Reuter) - Ozemeljska celovitost druge največje države na svetu je zdaj, ko pet milijonov volilnih upravicencev na referendumu odloča o prihodnosti Quebeca, na največji preizkušnji v zgodovini Kanade.

Francoski nacionalisti v Kanadi namreč še nikdar od leta 1867, ko so angleški in francoski izseljenci ustanovili skupno državo, niso bili tako blizu uresničitvi želje o ustanovitvi lastne države v Severni Ameriki, čeprav javnomnenjske raziskave kažejo, da je mnenje za oziroma proti samostojnosti Quebeca med volilci izjemno izenačeno. O usodi francoske province v Kanadi bo očitno odločilo deset odstotkov volilcev, ki se v dveh mesecih predvolilne kampanje se niso odločili, kako bodo glasovali; francoski separatisti se bojijo, da jim slednji v

strahu pred posledicami pozitivnega izida glasovanja, ki pomenijo neobhodno »razgraditev« Kanade, utegnejo obrniti hrbet.

»Zdaj imamo enkratno priložnost, da zmagamo,« je v predvolilni kampanji vzklikal vodja francoskih separatistov Lucien Bouchard, minuli konec tedna pa je morebitne omahljivce opozoril, »da nimajo pravice dopustiti, da jim ta priložnost splozi skozi prste«.

Nagovarjanje neodločnezev v bitki za samostojni Quebec ni naključje, saj se francoski osamosvojitelji se dobro spomnijo, da zmaga ni gotova; na refe-

rendumu leta 1980 je namreč ideja o neodvisnosti Quebeca neslavno pogorela, s 40 glasovi za in 60 proti samostojnosti francoske province. Na neodločene volilce se je s svarilom o posledicah pozitivnega izida referendum obrnil tudi kanadski premier Jean Chretien, cigar politična prihodnost prav zaradi referendumu visi na nitki. Chretien je v predvolilnih govorih poudarjal, da si bo Quebec s pozitivnim izidom referendumu izglasoval enosmerno vozovnico iz Kanade; oblasti v Ottawi namreč od vlade v Quebecu zahtevajo, da pred morebitno razglasitvijo neodvisnosti sklene nov gospodarski in politični sporazum s Kanado, saj bo slednja po besedah Chretienja v naspro-

Québecani niso zamudili priložnosti, da oddajo svoj glas za ali proti suverenosti province (Telefoto: AP)

tnem primeru zavrnila novo partnerstvo s francosko provinco. Le dan pred referendumom pa je iz kanadske prestolnice prislo

tudi opozorilo, da zvezna vlada po morebitni pozitivni odločitvi Quebeca temu preprosto ne bo dovolila »oditi«, zlasti če bo

zmaga francoskih separatistov izjemno tesna. Prav izenačenost volilcev bega številne Kanadčane, ki ne vedo, zakaj si Quebec želi

»izstopiti« iz države, ki po podatkih Združenih narodov svojim prebivalcem omogoča najvišjo kakovost življenja.

ANALIZA

Tvegana odločitev

Neodvisni Québec bi plačal visoko ceno

QUÉBEC - Včeraj so prebivalci kanadske province Québec odločali o tem, ali naj tudi v prihodnje ostanejo v okviru Kanade ali razglasijo neodvisnost svoje province. V zadnjih dneh so javnomnenjske raziskave pokazale, da je čedalje več prebivalcev naklonjenih neodvisnosti Québeca.

Ce se bo večina francosko govorečih prebivalcev res odločila za neodvisnost, to ne bo imelo le nepredvidljivih političnih posledic, temveč bi se marsikaj spremenilo tudi na gospodarskem področju. Delno so to Kanadčani začutili že pred nekaj dnevi, ko so se kanadski finančni trgi na javnomnenjske raziskave, ki so napovedovale čedalje večjo možnost zmage separatistov, odzvali s padcem vrednosti québeških vrednostnih papirjev.

Zmaga separatistov, ki se je še pred nekaj tedni zdela skoraj nemogoča in ki jo se vedno lahko prepreči velika skupina neodločenih volilcev, gotovo ne bi neposredno vodila k razpadu kanadske države. Gotovo pa bi povzročila daljše obdobje negotovosti in nestabilnosti. Prvi posledici morebitne odločitve volilcev za neodvisnost Québeca naj bi bili občutna porast obresti in recesija gospodarstva.

Na vprašanje, ali bi bil neodvisen Québec zmožen gospodarskega preživetja, pa je zelo težko odgovoriti. Separatisti, ki se cutijo ogrožene od svoje angleške govoreče okolice, menijo, da lahko Québec tudi po morebitni neodvisnosti gospodarsko preživi. O tem pa zelo dvomi večina Kanadčanov, pa tudi ameriški strokovnjaki.

Zdi se, da separatisti se niso veliko razmisljali o gospodarskih posledicah

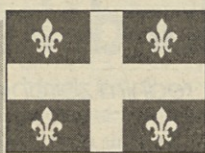
morebitne odcepitve Québeca. Izhajajo verjetno iz domneve, da bosta med Québecom in Kanado ostali v veljavi gospodarska in monetarna unija. Toda to je zelo tvegana domneva. Večina Kanadčanov, ki se zavzema za enotnost Kanade, namreč ni naklonjena temu, da bi Québec v primeru samostojnosti užival te ugodnosti. Kanadski finančni minister je separatiste že posvaril, da po morebitni razglasitvi neodvisnosti gospodarska ali denarna unija s Kanado ne bo mogla. Politiki v Quebecu pa tega svarila ne jemljejo resno in prepričujejo svoje volilce, da gre le za pretežno ministra.

Po mnenju strokovnjakov morebitna odcepitev ne more potekati brez velike skode za Québec, saj bi bili ogroženi tudi mednarodni odnosi. Kanada je z ZDA in Mehiko povezana v severnoameriskem prostotrgovinskem območju Nafta. Medtem ko prebivalci Québeca izhajajo iz domneve, da bodo avtomatično ohranili članstvo v Nafti, sta Ottawa in Washington povsem drugačen povsem.

Predvidevanje Québeca, da gospodarski tokovi v primeru odcepitve ne bodo bistveno moteni, je po mnenju ameriških strokovnjakov povsem neutemeljeno. Québec bi se moral v primeru odcepitve spopasti s hudimi težavami na področju pridobivanja posojil. Stevilna podjetja so že nakazala, da se bodo preselila drugam, če se bo Québec odcepil, v zadnjih dneh pa so tudi nekatere québeške banke sporočile, da številni varčevalci nakazujejo svoja sredstva v druge kanadske province.

Gerd Brüggemann,
Die Welt

QUÉBEC NA POTI K SAMOSTOJNOSTI

Po lanskem volilnem uspehu separatistične stranke Parti Québécois so se v francosko govoreči kanadski provinci težnje po odcepitvi še povečale. Prebivalci Québeca so se včeraj odločali o suverenosti svoje province.

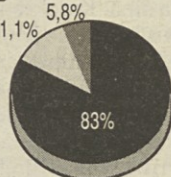
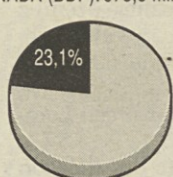
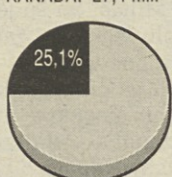
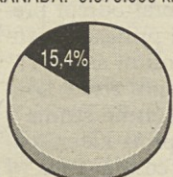

POVRŠINA
Québec: 1.541.000 km²
KANADA: 9.976.000 km²

PREBIVALSTVO
Québec: 6,9 mil.
KANADA: 27,4 mil.

GOSPODARSTVO
Québec (BDP): 156,2 mil.USD
KANADA (BDP): 675,5 mil.USD

JEZIKI V QUÉBECU
■ francščina
■ angleščina
■ ostali

Zgodovina

Nastal leta 1534 kot Nova Francija. Leta 1774, po zasedbi te francoske kolonije, je britanska vlada sprejela zakon o Québecu, ki je prebivalcem zagotavljal jezikovne in verske svoboščine. Leta 1980 je na referendumu o odcepitvi od Kanade 40,5 odstotka volilcev glasovalo za odcepitev, 59,5 odstotka pa jih je bilo proti.

Gospodarstvo

Glavne industrijske panoge so predelava nafte ter lesna in papirna industrija. Pomembno je tudi izkoriščanje vodnih virov ter rudnikov zlata, železove rude, svinca in cinka.

KRONOLOGIJA

Dogodki, ki so privedli do québeškega referendumu

1534 - Jacques Cartier raziskuje območje reke St. Lawrence, v naslednjem stoletju Francozi ustanovijo Novo Francijo.

1759 - Po znameniti bitki na Abrahamovih planotah Britanci prevzamejo nadzor nad mestom Quebec.

1763 - Pariški sporazum, po katerem Francija Anglezem prepusti celotno območje Severne Amerike, razen otokov St. Pierre in Miquelon.

1867 - Velika Britanija podeli neodvisnost Kanadi, ki jo sestavljajo Quebec, Ontario, New Brunswick in Nova Scotia.

1967 - Francoski predsednik Charles de Gaulle z balkona mestne hiše v Montrealu zavpije: Naj živi svobodni Quebec! Pozdrav francoskemu predsedniku se spremeni v šod francoskih separatistov.

1970 - Oktobrska kriza: pripadniki radikalnega separatističnega gibanja Fronta za osvoboditev Quebeca ugrabijo britanskega komisarja za trgovino Jamesa Crossa in québeškega ministra za delo Pierra Laporta. Kanada v Quebec pošlje vladne vojske. Premier Pierre Trudeau razglasi vojno stanje in preklic civilne svobosćine. Pripadniki separatističnega gibanja izpustijo Crossa, Laportovo truplo pa varnostni organi najdejo v prtljavniku nekega avtomobila.

1976 - Stranka Quebecanov prvič zmaga na québeških volitvah, z osrednjim motom o suverenosti Quebeca.

1980 - Prvi referendum, na katerem se prebivalci Quebeca odločajo o tem, ali naj québeška vlada od zvezne vlade zahteva suverenost; 60 odstotkov volilcev glasuje proti samostojnosti in 40 za neodvisnost Quebeca.

1982 - Kanadski premier Trudeau in pravosodni minister Jean Chretien od Velike Britanije prevzmeta ustavo brez privolitve Quebeca; druge province ustavo podpisajo. Nekateri Quebecanci trdijo, da je Chretien pri »prenosu« britanske ustave v Kanado izdal Quebec.

1990 - Premier Brian Mulroney si prizadeva za »spravo« med Quebecom in Kanado, potem ko predlog o posebnem ustavnem sporazumu med provincami in zvezno vlado ne dobi soglasne podpore vseh kanadskih provinc.

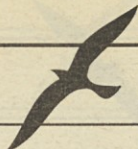
1992 - Mulroney Quebecu drugič poskusa podeliti posebna ustavna zagotovila. Določila iz sporazuma, ki so ga predstavniki provinc in zvezne vlade zacrtali v Charlottetownu, na referendumu zavrne 57 odstotkov volilcev, le 43 pa jih sporazum podpre.

1993 - Kanadske zvezne volitve: Liberalna stranka Luciena Chretienja sramotno porazi Mulroneyjevo Konservativno stranko pod novim vodstvom Kim Campbell. Separatistična stranka Luciena Boucharda na volitvah v Quebecu dobi več glasov kot liberalci, zaradi česar si uradno pridobi mesto med opozicijskimi strankami v kanadskem parlamentu.

September 1994 - Québeška stranka, ki jo vodi Jacques Parizeau, na lokalnih volitvah dobi večino glasov. Parizeau volilcem obljubi, da bo v letu dni organiziral nov referendum o suverenosti Quebeca.

Junij 1995 - Tri québeške stranke, ki se borijo za neodvisnost Quebeca, podpisajo sporazum o sklicu referendumu, na katerem naj bi volilci odločali tudi o možnosti gospodarskega in političnega partnerstva s Kanado.

September 1995 - Parizeau objavi vprašanje, o katerem se bodo québeški volilci izrekli 30. oktobra. Gre za drugi referendum o suverenosti Quebeca v minulih 15 letih.

PO UBOJU VODITELJA ISLAMSKEGA DŽIHADA

Izrael znova zaprl meje

Skrajneži obljublajo maščevanje

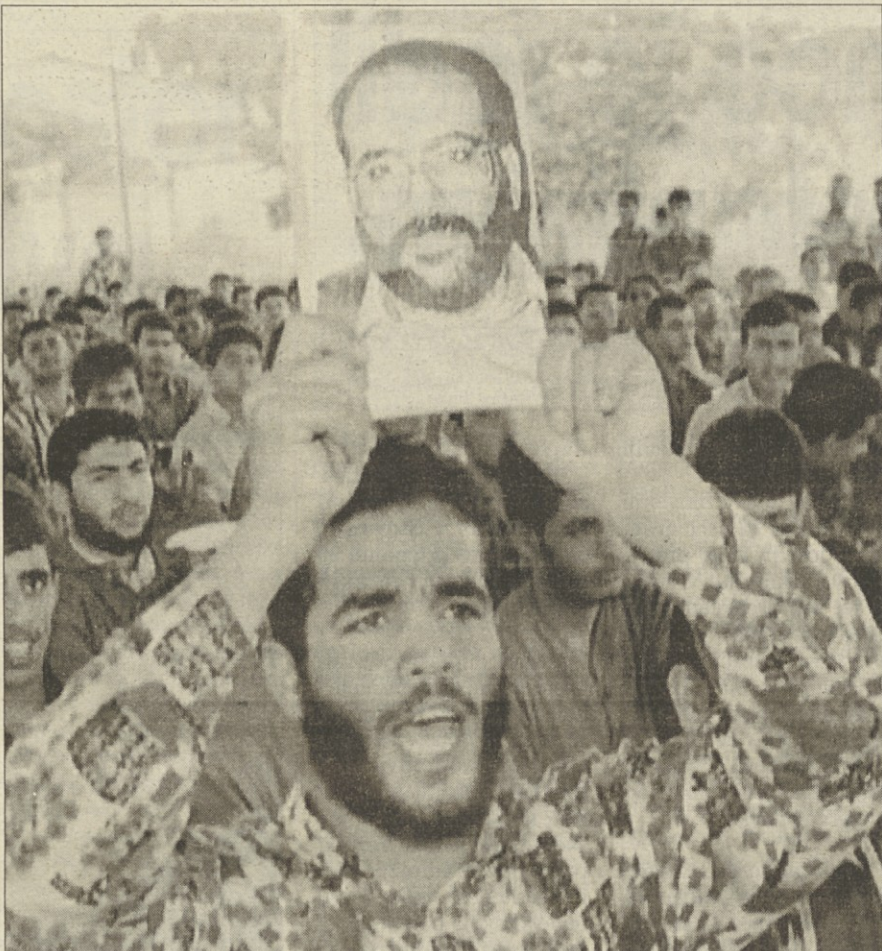
GAZA - Včeraj je Izrael omejil gibanje skoraj dvema milijonoma Palestincev v Gazi in na Zahodnem bregu. Izraelska varnostna služba se namreč boji, da bo gibanje Islamski džihad s terorističnimi napadi poskušalo mascevatati smrt svojega voditelja, ki je bil ubit v četrtek.

Zaradi gospodarskega srečanja, ki te dni poteka v glavnem mestu Jordanije, se Izrael tokrat ni odločil za popolno prepoved gibanja prebivalstva na meji z Gazo in Zahodnim bregom. Le delavci iz Gaze, ki se niso dopolnili 35 let, ne smejo prestopiti meje z Izraelom, enaka prepoved pa velja tudi za vse študente. Prav tako vsi Palestinci iz Jeruzalema in mest na Zahodnem bregu nimajo vstopa v Gazo. Omejitve so bile uvedene zaradi poročila izraelske varnostne službe, ki je ugotovila, da član Islamskega džihada v Gazi načrtuje samomorilski napad v Izraelu.

Izraelski minister za notranje zadeve Sahal je spo-

ročil, da so ukrepi po uboju Fatija Skakija nujni, saj je zidovsko prebivalstvo v Izraelu ogroženo, izraelski radio pa je poudaril, da bi bilo treba zavarovati predvsem izraelska veleposlanstva in naselja v tujini. Palestinski uradniki so ukrep označili kot enostranskega.

Gibanje Islamski džihad je že obsodilo izraelski Mosad, da je izvedel likvidacijo Skakija, in napovedalo, da se bo mascevalo z napadom na Zide. Izraelski ministrski predsednik Rabin pa je uboj islamskega voditelja komentiral z besedami: »Pustite vendar zadevo pri miru. Mi se vendarle ukvarjamo z večjimi problemi mirovnega procesa na Bliznjem vzhodu.« Vseeno pa

Prebivalci Gaze za uboj Fatija Sakija obtožujejo izraelsko varnostno službo (Telefoto: AP)

predsednik vlade ni pozabil poudariti, da »mu zaradi smrti Skakija prav gotovo ni žal«.

Hasan Asfur, član pogajalske skupine za mir v oddelku palestinskih oblasti, je za Reuter povedal, da »-

vsi zbrani podatki kažejo na to, da je Izrael povezan z ubojem«. Seveda, je dodal, palestinska oblast take operacije obsoja, saj zavirajo mirovni proces. Izraelski minister za zdravstvo Sneha je zatrdil, da »smrt vsa-

kega terorista pomeni napredek za mirovni proces«. Palestinski uradniki se s Hamasom že pogajajo, Islamski džihad pa se na poskuse zblizanja in dogovarjanja ne odziva.

Nidal Mugrabi / Reuter

SREČANJE ASAD-CHRISTOPHER

Sirski predsednik vztraja pri svojem

Damask zahteva, da Izrael sprejme washingtonsko načelo »zemlja za mir«

DAMASK - Ameriški zunanji minister Warren Christopher je včeraj v pogovoru s predsednikom Sirije Asadom vnovič poskušal najti pot, ki vodi k mirovnemu dogovarjanju med Sirijo in Izraelom. Pogovorov sta se udeležila tudi sirski zunanji minister Farok Al Sara in ameriški koordinator za mir na Bliznjem vzhodu Dennis Ross.

Sirski uradniki so Christopherja lepo sprejeli, hkrati pa poudarili, da bi se moral Izrael, če resnično zeli odmrzniti odnose med državama, najprej odreci zahtevam, ki omejujejo pravico Sirije do suverenosti. »Izrael mora željo po miru dokazati tako, da sprejme izvedbo resolucij ZN in washingtonsko načelo 'zemlja za

mir',« je dejal eden od uradnikov. Izraelska navzočnost na zasedenem Golanu in zahteva po ohranitvi izraelskih vojaških postojank na sirskega ozemlja tako se vedno zavirata zacetek mirovnega procesa.

Christopher se je v glavnem mestu Sirije mudil predvsem zato, da bi prepričal Asada, naj se z Izraelom začne neposredno pogajati. Povod za njegov obisk pa predstavlja tudi dejstvo, da so mirovni pogovori o Bosni preloženi s torka na sredo, zato je ameriskemu zunanjemu ministru po udeležbi na gospodarskem srečanju v Amanu preostalo dovolj časa za nenačrtovano srečanje s sirskega predsednikom.

Isam Hamza / Reuter

BLIŽNJEVZHODNO GOSPODARSKO SREČANJE NA VRHU

Milijarde dolarjev za spreobrnitev k miru

AMAN (Reuter) - Države Bliznjega vzhoda so na vrhunskem gospodarskem srečanju v jordaniskem glavnem mestu zaprosile za več deset milijard ameriških dolarjev razvojne pomoči, ki bi pripomogla, da se to območje sveta spreobrne od vojne k miru.

Sedem držav, razprostranih od Atlantskega oceana do Zlati, je v okviru drugega dneva srečanja napovedalo, da razvojni projekti brez tujih zasebnih in vladnih finančnih vlaganj ne bodo izvedljivi. Finančne potrebe držav, ki jih je predložila izraelska delegacija in se prekrivajo s predlogi Palestincev in Jordanije, znašajo 25 milijard dolarjev. Palestinci potrebujejo šest milijard dolarjev, od tega bi 1, 5 milijarde porabili za vodovodni sistem z Zahodnega brega v Gazo. Jordanska »prednostna lista« bi potrebovala 3, 5 milijarde, Egipt tri milijarde, Maroko osem milijard, Bahrajn in Katar pa tudi prosita za kar nekaj milijard prepotrebnih dolarjev, ki bi omogočili izvedbo ze načrtovanih projektov.

»Nalozbe so proces, ki ga bo mogoče izvesti korak za korakom, ne čez noč,« je bil pri obljubah previden ameriški minister za trgovino Ron Brown. Stevilni vlagatelji so zaskrbljeni tudi zaradi arabskih finančnih trgov, ki bi se morali, če želijo privabiti tuji

kapital, znebiti številnih omejitev. Vsi trgi, pri čemer je izraelski seveda izjema, so namreč zaznamovani z vladnim nadzorom in omejitvami pri tujem lastništvu.

Na srečanju v jordaniskem Amanu je bilo veliko besed namenjenih tudi napovedani

ustanovitvi banke za razvoj Bliznjega vzhoda. Visoki ameriški uradnik je včeraj sporočil, da je kar 70 odstotkov kapitala omenjene banke že prenesenega na delničarje, čeprav se kar nekaj evropskih in arabskih držav se ni odločilo, da bo vanjo vložilo po-

trebna sredstva. Velika Britanija, Francija in Nemčija so ustanovitvi takšne banke nasprotovali, ker so se zavzemale za ustanovitev manjše institucije, ki bi sredstva pridobivala drugače. Savdska Arabija pa je trdila, da bi banka gospodarsko okrepila Izrael in mu omogočila prednostni položaj, se preden na Bliznjem vzhodu v resnici zavladala mir.

Združene države Amerike predstavljajo glavnega delničarja, privrženca in podpornika banke. Veliko držav je ZDA na srečanju zaprosilo, naj del delnic prihranijo zanje. Uradniki, ki držav niso zeleli imenovati, so izračunali, da bi dodelitev delnic tem državam prinesla toliko sredstev, da bi banko za razvoj Bliznjega vzhoda s sedežem v Kairu lahko ustanovili z 1, 25 milijarde dolarjev osnovnega kapitala. Morebitni ustanovitelji banke so se že dogovorili, kako bo delovala, dokončen seznam vseh delničarjev pa bo znan po novembrskem srečanju v egiptovskem glavnem mestu.

Jaser Arafat in jordanjski kralj Husein na srečanju v Amanu (AP)

NOVICE

Haaško sodišče odloča o jedrskem orožju

HAAG (dpa) - Mednarodno sodišče v Haagu je včeraj začelo razpravo o zakonitosti ali nezakonitosti jedrskega orožja. Na zahtevo Združenih narodov in Svetovne zdravstvene organizacije bodo sodniki odločili, ali sta posedovanje in uporaba jedrskega orožja v nasprotju z mednarodnim pravom. Haaško sodišče sicer ne more prepovedati jedrskega orožja, saj lahko le svetuje. Kljub temu se bo v primeru, da sodniki v Haagu izrazijo mnenje, da je treba jedrsko orožje odstraniti prav tako kot kemico in biološko, mednarodni pritisk na jedrske sile gotovo povečal. Opazovalci pričakujejo, da bo haaško sodišče odločitev o tem sprejelo februarja prihodnje leto.

Bolgarske lokalne volitve dobili socialisti

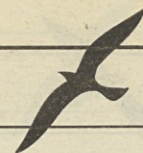
SOFIJA (Reuter) - Bolgarska vladajoča Socialistična stranka je včeraj slavila novo zmago na lokalnih volitvah, čeprav je njen uspeh zasencila prepričljiva zmaga protilevicarske opozicije v pomembnejših mestih. Predstavniki bolgarske volilne komisije so sporočili, da je Socialistična stranka, v katero se je včlanila večina nekdanjih komunistov, na nedeljskih volitvah v občinske svete in na mesta županov dobila 42 odstotkov glasov, s čimer je tudi Bolgarija »izvedla obrat v levo«, ki je značilen za večino nekdanjih vzhodnoevropskih držav. Kljub temu so se volilci v Sofiji, Plovdivu in crnomorskem pristanišču Varna izneverili levicarski tradiciji, saj so večino glasov namenili opozicijski Zvezi demokratičnih sil. Drugi krog lokalnih volitev bo v Bolgariji na vrsti čez dva tedna.

Leesonu bodo sodili v Singapuru

LONDON (Reuter) - Odvetnik nekdanjega borznega posrednika Nicka Leesona je včeraj izjavil, da se bo Leeson prostovoljno vrnil v Singapur, kjer so proti njemu vložili enajst kazenskih ovadb zaradi poverb in goljufij. Leeson se je očitno sprijaznil s sojenjem v Singapuru, potem ko so britanske sodne oblasti zavrnile sodni postopek zaradi pomanjkanja pravne osnove. Leesonova obramba bo verjetno temeljila na poročilu singapurskih finančnih inspektorjev, kjer je med drugim zapisano, da Leeson ni edini krivec za stečaj britanske banke Barings and March. Predvidena zaporna kazen za kazniva dejanja, za katera je tožijo Leesona, je od stiriinast do stiriinosemdeset let.

Nove žrtve v ofenzivi šrilanške vojske

KOLOMBO (Reuter) - Srilanska vojska je včeraj v boju z gverilsko vojsko ubila 132 upornikov, 350 pa jih je ranila; v spopadih z uporniško vojsko Tamilskih tigrov pa je bilo ubitih tudi 41 vladnih vojakov. Vladna vojska je po prevzemu nadzora nad cestnim križiščem pred uporniškim oporiščem Džafna ubila najmanj 92 vojakov tamilskega osvobodilnega gibanja. Uporniki so izgubili se 40 vojakov, med njimi tudi tri vojaške voditelje, v hudih spopadih v bližini Nirvela, vzhodno od Ureluja, kjer ima uporniška vojska podzemni bunker in bolnišnico. Predstavniki šrilanske vlade je napovedal, da bo vladna vojska nadzor nad Džafno prevzela se ta teden.

POGOVOR Z GEZO ERNIŠEM

Slovence je rodil protestantizem

Evangelikičani se želijo srečati s papežem

MURSKA SOBOTA - Ko govorimo o protestantizmu oziroma evangelikičanski cerkvi, moramo priznati, da kljub veliki vnemi slovenskega cloveka za novo vero in nauk, njen začetek na slovenskih tleh ni bil lahek. Proti-reformacija je namreč skoraj povsem uničila protestantizem ze ob njegovem nastanku v 16. stoletju. Kljub temu je Slovenija ena redkih drzav z vecinskim katoliškim prebivalstvom, kjer je dan reformacije drzavni praznik, predvsem zato, ker je z reformacijo nastala naša narodna identiteta, jezik, knjiga, kultura...

Zato so pripadniki evangelikičanske cerkve na Slovenskem lahko upravičeno ponosni. Ponosni pa so tudi na svoja začetnika v svetu in v Sloveniji - Martina Luthra in Primoza Trubarja. Sicer pa bi versko in kulturno bistvo reformacije lahko strnili v nekaj tez: v središču vere, cerkvenega življenja in obredov so sveto pismo, prevod svetega pisma v materinscino in delitev svete večerje (obhajilo) s kruhom in vinom. Pri evangelikičanih ne poznajo ne svetnikov ne Marije, verjamejo le v boga odrešenika, v cerkvi pa veliko pozornosti posvečajo tesni povezanosti z bogom in sočlovekom - protestantizem namreč ne pozna besede fundamentalizem.

Sicer pa smo se o evangelikičanski cerkvi, prazniku reformacije, verouku, obisku papeža in se čem pogovarjali z mag. Gezo Ernišem, seniorjem evangelikičanske cerkve v Sloveniji. Ta 43-letni evangelikičanski duhovnik je mesto seniorja, torej duhovnega voditelja evangelikičanske cerkve v Sloveniji, prevzel na slovesni božji službi 11. junija letos. Ob dnevu reformacije je gospod Erniša z veseljem sprejel našo prošnjo za posebni pogovor za Republiko.

Gospod senior, ali nam lahko v kratkih obrisih predstavite nastanek in razvoj evangelikičanske cerkve v svetu in Sloveniji?

»Začetek reformacije vemo na 31. oktober 1517, ko je Luther na vrata grajske cerkve v Wittenbergu pribil svojih 95 znanih tez. S tem se je sprožil plaz reformacijskega gibanja. Za dolga desetletja so stopili v središče evropske zgodovine zagrizeni boji in spori o vprašanju verovanja. Zahodna (rimska) cerkev se je začela razcepljati na več delov in na različne veroizpovedi - konfesije. Z novimi odkritji, renesanso in Luthrom, ki je odvzel verski monopol katoliški cerkvi, se je dejansko začel evropski novi vek. Med Slovenci se je reformacija pojavila že v začetku 16. stoletja. Glavni in najpomembnejši predstavnik je bil reformator in pisatelj Primož Trubar, ki je tudi oče slovenskega knjižnega jezika. Najpomembnejše delo slovenskih protestantskih piscev pa je seveda prevod celotnega svetega pisma, ki ga je opravil Jurij Dalmatin. Njegov prevod so v materinem jeziku uporabljali tudi katoliški duhovniki. Zal pa je ostalo od te dragocene knjige le nekaj izvodov, drugi so zgoreli na grmadah.«

Koliko pripadnikov va-

se cerkve živi v Sloveniji in drugod?

»Danes živi v Sloveniji že približno 20 tisoč evangelikičanov, in sicer predvsem v Prekmurju. V svetu pa tej veji protestantizma, torej luteranski, pripada približno 70 milijonov ljudi. Skandinavske države so skoraj popolnoma luteranske, veliko evangelikičanov pa živi tudi v Nemčiji. Sedež evangelikičanske cerkve je v Zenevi.«

Nam lahko predstavite literaturo evangelikičanske cerkve in protestantski katekizem, ki je bil pred nedavnim tiskan tudi v slovenscini?

»Evangelikičani izdajamo na literarnem področju mesečnik Evangelikičanski list, vsako leto pa tudi Evangelikičanski koledar in nekatere druge publikacije. Letos smo izdali tudi knjigo Evangelikičanska cerkev na Slovenskem, iz nemščine pa je bil preveden tudi Protestantski katekizem, ki je tako učenik segmentov slovenskega življenja. V njem so tudi predgovori slovenskih protestantskih piscev.«

Slabo sodelovanje z vrhom katoliške cerkve

»Sodelovanja z vrhom katoliške cerkve ni. Skoda, saj sta namreč tako katoliška kot evangelikičanska cerkev na Slovenskem avtonomni cerkvi. Imamo pa seveda stike in tudi občasna srečanja s katoliškimi duhovniki na lokalni ravni. Tudi srečanja s skofi iz mariborske škofije niso več nobena redkost. Srečujemo se ob različnih priložnostih, vendar si kljub temu zeli-

mo še več sodelovanja.«

Kakšno pa je sodelovanje z drugimi verskimi skupnostmi v Sloveniji, saj je pri nas priznanih 26 enakovrednih verskih skupnosti?

»Med enakovrednimi obstajajo zal tudi nekatere - bolj vredne verske skupnosti in to ni dobro. Na splošno pa je sodelovanje z drugimi verskimi skupnostmi, kolikor ga pač je, na zadovoljivi ravni. Verniki pravoslavne veroizpovedi imajo denimo vsako drugo nedeljo svoje bogoslužje v naši cerkvi v Mariboru.«

Kako gledate na verouk v solah oziroma predvideni novi izbirni predmet religija in etika?

»V evangelikičanski cerkvi menimo, naj verouk ostane tam, kjer je bil doslej - v cerkvenih prostorih. Starsi, ki želijo, da njihovi otroci ta pouk obiskujejo, jih bodo pač tja tudi posiljali. Mislim pa, da ne gre pri omenjeni problematiki za tovrsten pouk, torej konfesionalni, temveč bolj za predmet, ki bo učečo se generacijo seznanil z različnimi verstvi sveta. Prepričan sem, da je mogoče z malo dobre volje in pripravljenosti rešiti tudi te stvari, ki so, kot se zdi, nekako sprle slovensko javnost. Je pa res, da mora postati solstvo popolnoma neodvisno od dnevnopolitike. Idelologije, taksne ali drugačne vrste, ki skušajo oblikovati svetovni nazor posameznika, ne sodijo v solo. Država in cerkev, verni in neverni, tako ali drugače misleči lahko najdejo, seveda,

ce to želijo, številne oblike sodelovanja in se pri tem sodelovanju dopolnjujejo. Nesmiselno bi bilo uvajati - predvsem na področju kreativne dejavnosti, ki je v dobrobit ljudem - neke paralelne programe. Če država in cerkev resno in posteno mislita, potem mora biti na prvem mestu duhovno in materialno bogat clovek. Mi seveda se nismo tako daleč, zato je treba poiskati modus vivendi, ki bo omogočil nadaljnje snovanje lepše prihodnosti vseh naših državljanov.«

Obisk papeža katoliškom veliko pomeni. Kaj

vam pomeni praznik reformacije?

»Praznik reformacije je spomin na dan, ko je bila v takratni svet sporočena novica: 'Pravi zaklad cerkve je najsvetlejši evangelij o božji slavi in milosti' (62. Luthrova teza). Evangelikičani pa se seveda tega mejnika ne spominjamo samo zaradi preteklosti, temveč zelimmo vedno znova pokazati, da cerkev tudi na pragu tretjega tisočletja nima drugega temelja in zaklada, kot je evangelij.«

Kako v evangelikičanski cerkvi gledate na obisk

papeža v Sloveniji?

»Gotovo je, da katoliškim vernikom obisk papeža veliko pomeni. Dolgoletna želja po njegovem prihodu med slovenske katoličane se uresničuje in to je treba spoštovati. Ne gre tudi pozabiti, da je bil Vatikan tisti, ki je med prvimi drzavami priznal Slovenijo. Če bo papež kot vrhovni poglavar katoliške cerkve v svoj program vključil tudi srečanje z evangelikičani, se bomo tega srečanja seveda udeležili. Pričakujemo, da bo njegov obisk v Sloveniji ekumenizmu v pomoč in ne korak nazaj.«

Oste Bakal

SVETOVNI DAN REFORMACIJE

Luter v Evropi, Trubar pri nas

Protestantizem na slovenskih tleh ni zadovoljivo ovrednoten

LJUBLJANA - Na današnji dan leta 1517 je nemski teolog Martin Luther poslal svojemu skofu in univerzi v Wittenbergu 95 tez za znanstveno razpravo o korenitni prenovi krščanstva in rimskokatoliške cerkve. Luther je v svojih tezah spodbijal papežovo vrhovnost in nezmožljivost koncilov. To je bil začetek velikega verskega gibanja, imenovanega reformacija, ki je - v nasprotju z nameni reformatorjev - razcepilo katoliško cerkev in povzročilo nastanek novih, od papeža neodvisnih cerkva, zlasti protestantizma.

Luther je med preučevanjem biblije in Pavlovega pisma Rimljanom prisel do spoznanja, da odpuscanja ni mogoče doseči s pokoro, odpustki, romanjem in masami, kot je dolocala srednjeveška cerkev. Prepričan je bil, da milost po svoji volji podeljuje le bog, da je torej ni mogoče kupiti ali izprositi pri papežu in drugih božjih namestnikih na zemlji. Zavzemal se je za vrnitev k božji besedi, zapisani v svetem pismu. Iz

takšnega prepričanja izhaja pomen prevajanja svetega pisma v ljudske jezike, da bi tako cimbolj neposredno približali božjo besedo navadnemu, neizobraženemu cloveku. Izprijenost in dekadentnost cerkve in meštstva ter prihajajoče obdobje renesanse, ko se je po mracnem srednjem veku povečalo zanimanje za znanost, sta potrjevala razloge za prenovu cerkve, uvajanje ljudskih jezikov v cerkveno obredje in boj za

oblast med duhovnim in posvetnim pa sta krepila narodno zavest.

Med južnoslovanskimi deželami je reformacija prodrla le v Slovenijo in na Hrvaško, kjer je bil njen vpliv zelo sibak, predvsem zaradi vloge branitelja krščanstva, ki jo je imelo to ozemlje v 16. stoletju. Obdobje reformacije je izredno pomembno za slovensko kulturo, saj je pripomoglo k nastanku slovenskega knjižnega jezika in književnosti. Prvi slovenski knjigi - Katekizem in Abecedar - je izdal Primož Trubar, po mnenju predsednika Slovenskega protestantskega društva Ota Norčiča oče ne le slovenske književnosti, temveč tudi slovenskega naroda. Primož Trubar se je rodil leta 1508 v Rašici. Zaradi javnega izpovedo-

vanja reformacijskih idej je moral stirideset let pozneje zbežati v Nemčijo, kjer je leta 1550 izdal tudi prvi slovenski knjigi. Pozneje je skupaj z Jurijem Dalmatinom, Adamom Bohoričcem in Sebastijanom Kreljem izdal se več kot petdeset knjig v slovenskem jeziku, med njimi tudi slo-

venski prevod biblije. Trubar je umrl v izgnanstvu leta 1586.

Reformacija in protestantizem sta v Sloveniji in Evropi močno vplivala na nadaljni razvoj družbe, saj sta postavila ideološke temelje za razvoj kapitalističnega družbenega reda.

Bernard Pesjak

Na Gosposvetski 9 v Ljubljani ima sedež Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, ki je bilo ustanovljeno 12. oktobra lani. Gre za laično organizacijo, je povedal predsednik društva, dr. Oto Norčič. Njen glavni namen je ohranjanje in spostovanje protestantske tradicije kot začetka slovenstva. V društvu pravkar pripravljajo zbornik s simpozija ob 400. obletnici Trubarjeve smrti, datum izida pa je zaradi pomanjkanja sredstev nemogoče napovedati, je dejal dr. Norčič. Druge naloge društva so strokovno in znanstveno preučevanje protestantizma, njegovo ovrednotenje - saj je imel protestantizem za Slovence občutno večji pomen, kot mu ga danes pripisujejo - zavzemali pa se bodo tudi za to, da bi država poimenovala katero od svojih ustanov po Primožu Trubarju.

BIBLIE,
TV IE, VSIGA SVE,
TIGAPISMA PERVIDEIL, UKA,
TERIM SO TEPET MOSESSOVE BVQVE,
edri peruzih is drugih iesikou vta Slouenski sucistu stolmazhene,
sred kratkimi inu potrebnimi argumenti zhes vsak Capitul, inu
safitopnimi islagami nekoterih tesbkeishih besed, inu seno
potrebno Slouensko Predguvorio, vkateri ie kratka
lumna, prid inu nezahh Biqui sapoo
paden, skusi Luria Dale
matina.

NA KONZVIE TVDI ENRE,
gishar, vkaterim so, sa Harustou inu drugih Slouensou volo
nekotere Kranske inu druge besede vnah iesik Role
mazlicne, de bodo lete, inu druge nashe
Slouenske Buque bile
safitopili.

Die Fünff Bücher Moses/samdt furget
Argumenten/ennb notwendigen Bejolen.

Form: 5. Cap.

Priam nash GOSPOD inu odreishenih Cristus: De bi vy Mo-
seisu verouait, taku bi vy gishnu tudi meni verouait:
Sak zione is od mene pisal.

DRUKANV LUBLANI PTIM
iesi po Cristuseim Roistu skusi Iona
nesh Mandica
M. D. LXXVIII

VIPAVA / ZADRUŽNI DOM

Ko se za prostor prepirata dva...

Neuspešno iskanje skupnega sožitja

Stavbo zadrúznega doma na Glavnem trgu v Vipavi si delita nova vipavska občina in Kmetijska zadruga Vipava, o načinu sožitja pa so se pogovori zaceli takoj, ko so oblikovali novo lokalno samoupravo. Kljub prizadevanjem, da bi razmerja razresili na sporazumen način, doslej do tega se ni prislo.

Osnovni problem tiči v tem, da si želi KZ Vipava pridobiti v last in posest več poslovnih prostorov v objektu, kot meni občina, da ji pripada. Čeprav sta bili obe strani nekoč že dokaj blizu soglasju, tega nista dosegli, zato je občina z začasnim sklepom utemeljila svoje lastništvo nad celotno zgradbo in zadrugi do dokončne določitve lastninskih deležev dodelila v brezplačni najem pet prostorov. Konec avgusta so se pogajalci vnovič sesli, zadruga pa je predlagala nove kriterije in zahtevala tudi dodelitev prstorov v pritličju, ki jih ima v najemu Hra-

nilno kreditna služba (HKS), doslej pa je placevala najemnino zadrugi. Zadruga je predlagala ovrednotenje vlaganj s strani pravnih prednikov v zgradbo na osnovi verodostojnih listin.

Na tej osnovi je skupina občinskih svetnikov predlagala vnovično obravnavo problematike: občinski svet naj bi sprejel sklep, da zadrugi dom, katerega pravni naslednik je občina, ostaja v občinski lasti razen za znesek, za katerega bi KZ Vipava dokazala vlaganja od začetka gradnje do sedanje vrednosti objekta. Občinska uprava, ki je medtem dobila

od javnega pravobranilca potrditev, da je z vpisanim knjižnim lastništvom stavba nesporno občinska, je oblikovala se drugi predlog. Po njem naj bi zadrugi dodelili v last pet prostorov, tri druge pa bi ji dodelili v brezplačen najem, dokler bi zadruga obstajala. Če zadruga s tem ne bi soglasala, naj bi občina predlagala sklenitev najemne pogodbe. Če ta ne bi bila sklenjena, bi zadrugo izselili, ker ovira HKS, da občini plačuje najemnino. Da občina ponudi v last in najem prostore, je le znak dobre volje, je bilo rečeno. Glasovanje o enem in drugem sklepu ni prineslo razrešitve, ker nihče ni dobil dovolj podpore. Svetniki so se odločili, da bodo do naslednje seje se nekoliko razmislili.

Artur Lipovz

AJDOVŠČINA / OBČINSKA UPRAVA

Pojasnila o lokacijah

Niso se še odločili, kje naj bi bil Petrolov bencinski servis

Zaradi številnih vprašanj o tem, kako bi gradbeno podjetje SGP Primorje doseglo spremembo odloka o zazidalnem načrtu stanovanjske soseske Ribnik za gradnjo Petrolovega bencinskega servisa, je občinska uprava na zadnji seji sveta posredovala nekaj informacij.

Iz njih je razvidno, da je občina od Petrola in inspekcijских služb vendarle prejela nekaj pojasnil o varnostni in ekološki plati gradnje, ne pa tudi od upravljalcev cest. Ko bodo zbrali vse, bodo zahteve posredovali investitorju, piše v informaciji. Z njimi naj bi dopolnili osnutek za vnovično obravnavo predloga. Kot nadomestne lokacije za bencinski servis omenjajo zemljišče nekdanjega podjetja Kovinsko, pa tudi lo-

kacijo na jugu mesta med bodočo obvoznico magistralno cesto. Občinsko upravo so zmotila ugibanja o prenosu lastništva nad zemljiščem na območju Ribnika, zato je netočne informacije pojasnila na seji sveta. Parcela v skupni izmeri 7392 kvadratnih metrov, vredna 310.161 nemških mark, naj je bila prenesena na Primorje s pogodbo z dne 17. novembra leta 1993, ki jo je podjetje sklenilo z občinskim skladom stavbnih zemljišč. 227.956 nemških mark je slo za poravnavo večvrednih prostorov, ki jih je takrat dobilo Komunalno stanovanjsko podjetje v novi soseski C-2, razlika v višini 82.508 nemških mark pa je slo v občinsko blagajno. V pogodbi ni bila obravnavana bodoča namembnost zemljišča. (A. L.)

GORIČKO / OB EVROPSKEM LETU VARSTVA OKOLJA

Reko Kučnico bomo zdravili skupaj z Avstrijci

Naravovarstveniki z obeh strani meja so si za letošnjo akcijo izbrali oživitve levega brega Kučnice

V evropskem letu varstva okolja so zaceli zasajevati levi breg mejne rečice Kučnice. Pobuda za urejanje Kučnice se je uvrstila na seznam mednarodnih akcij, posvečenih evropskemu letu varstva narave. Pobudo zanjo so dali na avstrijski strani.

Ze dlje časa je bilo moteče, da je desni breg mejne rečice Kučnice, ki je na avstrijski strani, zasajen, slovenski, levi breg pa je povsem gol, porasel le s travo. Prav zato so si za skupni cilj letošnje akcije Kučnica izbrali zasajitev levega brega Kučnice. Naravovarstveniki želijo z vnovičnim ozivljanjem krajini ob Kučnici vrniti prvotno podobo oziroma zivljenjski prostor zivalim, ki živijo ob njej. Pobudniki akcije so v dvojezični zloženki z naslovom Kučnica - naravovarstveni projekt, ki so jo izdali pred začetkom akcije, zapisali: Značilna gricevnata pokrajina, ki se dviguje iz prekmurske ravnice, se nadaljuje tako na avstrijsko kot madzarsko stran in pred-

stavlja tipično staro kulturno krajino, ki je nastala in obstaja zaradi človekove kar najbolj osnovne dejavnosti. Gricevje, ki na slovenski strani nosi ime Goričko, je del jugovzhodnega predgorja Alp, katerega nastanek sega v terciar. Današnjo podobo je dobilo s procesi preoblikovanja skozi obdobja poledenitve. Značilne so v smeri sever-jug potekajoče doline potokov, ki si iščejo pot k Muri. Svojevrsne podnebne razmere, geološka podlaga in podoba pokrajine, predvsem pa lega na prehodu med Alpami in Panonsko nizino vplivajo tudi na zanimivo floro in favno.

Prav zaradi tega območja nista mogla razdeliti niti umetno zarezan kanal pred več tisočletji, ki je bil zgrajen z namenom, da loči germanski in slovanski (ogriški) svet, niti državna meja, saj so ljudje s tega območja tako na avstrijski kot na slovenski strani govorili slovenski in nemški jezik in sodelovali ne glede na to, kaksna vlada je bila kje na oblasti.

Kamarovska vina so že od nekdaj razveseljevala dunajski dvor; ljudje so se s posebnim občutkom dotikali zemlje, zato ni nič nenavadnega, da tukaj raseta ozko-listna narcisa in sibirska perunika. Prav v tej dolinici pa gnezditja dve vrsti redkih ptic: zlatovranka, ki je v Nemčiji povsem izginila že leta 1985, in smrdokavra.

Uvajanje tako imenovane mreže biotopov pa seveda ne bi bilo mogoče brez sodelovanja vodarjev, gozdarjev, Društva za varstvo okolja Pomurja, učencev in pedagogov osnovnih šol Cankova, Tišina in Rogasovci, predvsem pa ne brez prof. Janka Urbanka z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Ta je ob začetku del na projektu Kučnica dejal: »Zavedamo se, da je to le prvi mednarodni korak tovrstnega sodelovanja med naravovarstveniki Avstrije in Slovenije. Vendar tisti, ki se zavzemajo za varstvo narave, vedo, da se tudi z majhnimi koraki lahko daleč pride.«

Boris Hegedüs

LENART / VISOK JUBILEJ

Kronika lenarške lepote ob stoletnici šole

Vsebinsko bogata publikacija ob stoletnici šole je pomemben prispevek k lokalnemu zgodovinopisju

OS Lenart je pod uredniškim vodstvom ravnateljice Inge Markoli izdala lepo oblikovano, vsebinsko dovolj bogato in pregledno publikacijo z naslovom Nasa lepota 1895-1995. Delo je nastalo ob stoletnici stare solske zgradbe na Trgu osvoboditve.

Publikacijo je natisnilo podjetje Strakl iz Sv. Trojice, fotografije je prispeval Bojan Mihalic, besedila pa je izbrala Inge Markoli. Izšla je v nakladi 350 izvodov in je pomemben prispevek k lenarski lokalni zgodovini. Pravzaprav je nekakšen uvod v načrtovani obsežnejši zbornik, ki naj bi izšel prihodnje leto ob 800-letnici Lenarta, v njem pa naj bi dobilo pomembno mesto tudi poglavje o zgodovini solstva. Z izidom so zaokrožili praznovanje stoletnice sole.

Naslov publikacije je dovolj zgovoren, stari solski zgradbi v Lenartu, ki

so jo zgradili konec prejšnjega stoletja in je bila eno najlepših solskih poslopij daleč naokoli v Slovenskih goricah, namreč se danes radi rečejo kar lenarska lepota. Ime se je ohranilo tudi zato, ker je zgradba skrbno vzdrževana in med najlepšimi v starem delu Lenarta. Uvodno besedilo izpod peresa Inge Markoli prinaša njene spomine na začetek dela v Lenartu, ko je spoznala vrednost sole, ki je bila v desetletju pred prvo svetovno vojno tudi pomembna narodnostna in kulturna postojanka. Bila je več kot samo sola in to poslanstvo je ohranila vse

do današnjih dni, ko v njenih svetlih razredih se poteka pouk nižje stopnje in oddelkov s prilagojenim programom.

Arhitekti so pred sto leti postavili zgradbo na trdnih temeljih, zgradili so solo in v njej učilnice, ki se danes ustrezajo normativom. Zunanost sole daje vtis lepote in mogočnosti, ki se je ohranila do današnjih dni, ko tudi stopnice kažejo visoko starost. Po njih je namreč stopalo tisoče, desetstisoče otroških nog. Vse do danes jih se niso obnovili, zato imajo tako za učence kot za učitelje poseben čar. Po uvodnem besedilu je v publikaciji objavljenih veliki spominov bivših učiteljev in učiteljev sole, bogatijo pa jo tudi faksimili starih dokumentov, ki ji dajejo posebno vre-

dnost. Objavljeni so spomini znanih Lenartčanov na solo, Med njimi je tudi sedanji zupan Slavko Kramberger, ki ima na solo lepe spomine, zlasti se zaradi domačnosti in človeške topline, ki je bila značilna za delo in življenje na lenarski soli. Lepe spomine na solo v Lenartu je ohranil tudi Zoran Polić, znani sokolski in politični delavec, udeleženec NOB, sicer pa rojak iz Lenarta v Slovenskih goricah. Med drugim je zapisal, da ga na solo, ki »ga je naucila brati in pisati, vežejo prijetni spomini«. Ob tej priložnosti ni pozabil čestitati soli ob visokem prosvetnem jubileju in ji zazelel, »da bi poglobljeno in kulturno življenje ter podvojeni delovni napori meščanov dvignili ugled Lenarta, da bo čim-

prej med najnaprednejšimi kraji v Sloveniji«.

V publikaciji je veliko prispevkov soljarjev, ki zdaj obiskujejo solo in ki so otroško igrivo, razposajeno in iskreno ter domiselno povedali, kaj si mislijo o njihovi hiši učenosti. Morda je nekoliko pomanjkljivo obdelano poglavje o zgodovini solstva nasploh, verjetno so se avtorji odločili za strnjene povzetke najvažnejših dogodkov zato, ker bodo zgodovino solstva obseirneje predstavili v lenarskem Zborniku. Tudi brez te drobne pomanjkljivosti je publikacija vredna pozornosti, prijetno berljiva in soliden izdelek, ki pomeni velik prispevek k lenarskemu zgodovinopisju. Morda je to se njena največja vrednost.

Marjan Tos

VIPAVA / OBČINSKI PRORAČUN

V drugo gre rado

Večja usklajenost postavk

Potem, ko so v prvem predlogu odhodki vipavskega proračuna za skoraj pet odstotkov presejali prihodke, je bil proračun v drugem branju dokaj usklajen. Upostevanih je bilo več pri-pomb in predlogov iz prvega branja, proračun pa je tudi upšteval vladna izhodišča.

Občinska uprava pa je doživela kritiko, ker zaradi časovne stiske ni pripravila tudi pisne obrazložitve postavk, kjer so bile glavne spremembe. Vipavci načrtujejo za 243,9 milijona prihodkov, od tega je tistih zagotovljenih porabe 172,1 milijona tolarjev. Občina je v proračunu upštevala več naložbenih nalog in tudi obljubljenih prihodkov države: v matično solo, čistilno napravo, sanacijo plazov na Erelju, povračilo škode po junijskem neurju...

Tekoci del proračuna se bo odli v višini 163 milijonov tolarjev, največ v otroško varstvo in izobraževanje, sledijo občin-

ski organi s placami, prispevki, nagradami nepoklicnim funkcionarjem in stroški odborov, sredstva za krajevne skupnosti in financiranje političnih strank in dejavnost uprave (skupno približno 28 milijonov), cestno in komunalno ter stanovanjsko gospodarstvo in drugo. Kot zanimivost dodajmo, da je dejavnost Zveze telesnokulturnih organizacij (ZTKO) načrtovana v občini kot nova postavka in denar iz tega naslova ne bo odšel v Ajdovščino. Kljub prejšnji usklajenosti proračunskih postavk, je prislo do preobrata, ko so svetniki izglasovali predlog, da se poveča višina naložbe v vipavsko solo na 35 namesto predlaganih 30 milijonov tolarjev. Za znižanje te postavke od prvega branja namreč ni bilo potrebe, saj so z njo vsi soglasali. Občinska uprava se bo morala zdaj potruditi, da bo nasla manjkajočih 2,7 milijona tolarjev oziroma 1,1 odstotka prekoračenega proračuna drugod. (A. L.)

PORTOROŽ / PARKIRNA MESTA

Podpora gradnji garaže pri hotelu Metropol

Skupščina Turistične-ga podjetja Portoroz je na svoji seji sprejela sklep, da bo podjetje odkupilo 40 odstotkov garažnih mest v novi garažni hiši ob hotelu Metropol.

V poboji pod hotelom vkopana garaža bo preddvidoma končana maja prihodnjega leta, imela pa bo petsto parkiranih mest. Za portoroški Casinò (ki je do lastninskega preoblikovanja del holdinga TPP) bo garažna hiša izredno pomembna pridobitev, saj sedanje težave s parkiranjem zelo motijo njihove goste. Kljub temu je bilo na skupščini tudi nekaj nasprotovanj predlogu, da bi igralnica podprla Metropolovo naložbo. Igralnica namreč trenutno beleži izgubo v poslovanju,

čeprav se je število gostov povečalo in s tem tudi izkupicek. Ker pa je njihovo izkupicek v lirah, so zaradi padca vrednosti italijanske valute vseeno zabeležili 81 milijonov tolarjev izgube. Večini članov skupščine pa je bilo vendarle jasno, da so nova parkirna mesta zivljenjska potreba tako igralnice kot Metropol.

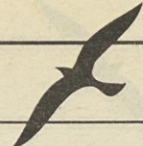
Vodstvu holdinga pa se je na skupščini posredil tudi zelo duhovit ma-never. Za člana nadzorne-ga sveta sveta igralnice so predlagali tudi dva predstavnika sindikata igralniških delavcev. Ta dva sta funkcijo sprejela, s tem pa sta prevzela tudi breme odgovornosti za prihodnje odločitve, ki bodo lahko neljube.

Boris Vuk

Več kot priložnost za koprski Tomos

KOPER - Včeraj se je zaključil stitridnevni obisk delegacije kitajskega mesta Jiuijiang, ki je pobrateno s Koprom. Gostje so vrnili obisk koprške delegacije, ki je bila na Kitajskem aprila letos.

Pred prihodom v Koper sta v Ljubljani delegacijo, ki jo vodi podzupanja Chend Shuifeng, ločno sprejela kitajski veleposlanik Lu Peixin in ljubljanski podzupan Anton Colarič. Obisk v Kopru je bil delovne narave. Poleg srečanja z županom Aureliom Jurijem in drugimi predstavniki Mestne občine Koper so gostje obiskali tovarno Tomos, obrate Elektromehanike in prazarne Emonec, Luko Koper ter Vina Koper. Pogovori z gospodarstveniki so bili nadvse vzpodbudni. Dobro so ocenili možnosti proizvodnje in prodaje Tomosovih izdelkov v stitrimilijonskem kitajskem mestu Jiuijiang ter v stitridesetmilijonski pokrajini Jiangxi, kjer leži mesto, ter odprtje predstavništva tovarne puhovk Ya-Ya v Kopru. (A. Zn.)

RAI 1
6.30 Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes(7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik, 7.35 Gospodarstvo
9.35 Nan.: Cuori senza età
10.00 Verdemattina - Nasveti
10.25 Film: La contessa azzurra (kom., It. '60), vmes (11.30) dnevnik
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik
14.00 Kviz: Pronto? Sala giochi
14.40 Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.10 Pronto? Sala giochi (2.)
15.45 Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30 Nan.: Zorro
17.50 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Aktualno: Italia Sera - Zanimivosti iz vsakdana
18.50 Variete: Luna Park
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.40 Variete: Numero Uno (vodi Pippo Baudo)
23.15 Dnevnik
23.20 Aktualne teme iz telefonskih klicev - Lasciate un messaggio dopo il BIP
24.00 Dnevnik, zapisnik, horoskop, nočni pogovori in vremenska napoved
0.30 Videosapere: Maestrissimo, 0.40 Green

RAI 2
7.00 Varjete za najmlajše
8.45 Nad.: Paradise Beach
9.30 Aktualne teme: Fuori dai denti (vodi F. Oppini)
11.10 Rubrika o potovanjih
11.30 TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00 Aktualni variete: I fatti vostri (vodi G. Magalli)
13.00 Dnevnik, zdravje in vremenska napoved
14.00 Aktualno: I fatti vostri
14.40 Nad.: Quando si ama, 15.30 Santa Barbara
16.20 Dnevnik
16.25 Film: Quel fantasma di mia madre (kom., ZDA '93, i. J. Stapleton)
17.15 Dnevnik
18.15 Sport in vreme
18.35 Sereno Variabile
18.45 Nan.: Hunter
19.45 Dnevnik in sport
20.25 Nogomet: Lazio - Lione (pokal UEFA)
22.30 Oddaja o skrivnostnih pojavih Misteri
23.30 Dnevnik in vreme
0.10 Iz Parlamenta
0.20 Variete: Ponoci, na trgu Italija (vodi G. Magalli)
0.30 Variete: Tenera è la notte
1.20 Filmske novosti
1.25 Film: Primula Rossa

RAI 3
6.00 Jutranji dnevnik, vreme
8.30 Drobci
9.15 Film: Acqua cheta ('33)
10.30 Oddaje Videosapere: Zdravje, B. Mussolini, Potovanje po Italiji, itd.
12.00 Dnevnik iz Milana
12.15 Glasba: Orchestra!
12.45 Drobci jazza, Kljub vsemu, moja Italija, Gasman sreca Danteja
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
14.50 Nan.: Vita da strega
15.20 Sport: motonavtika, superbike, rokomet
17.05 Nan.: Infiltrato
17.55 Dok.: geo
18.25 Nan.: Viaggiatori delle tenebre, vreme
19.00 Dnevnik, dezelne vesti
19.50 Producer Club, 20.10 Blob
20.30 Chi l'ha visto
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualna tema: Linea 3, 23.50 Pred premiero
0.30 Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme

RETE 4
7.25 Nad.: Piccolo amore, 8.00 Il disprezzo, 9.00 Cuore ferito, 9.50 Testa o croce, 10.15 Felicità, 10.45 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
11.40 Nan.: Colombo
13.30 Dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
14.15 Nad.: Sentieri
15.15 Film: Lo sceicco bianco (kom., It. '52, i. A. Sordi)
17.10 Aktualno: Perdonami
18.00 Aktualne teme: Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30 Film: Il solitario di Rio Grande (western, ZDA '71, i. G. Peck, P. Quinn)
22.30 Film: Cileo di piombo, ispettore Callaghan (krim., ZDA '76, i. C. Eastwood), 23.30 dnevnik
0.35 Pregled tiska
0.50 Film: I vitelloni

CANALE 5
6.00 Na prvi strani, vreme
8.45 Maurizio Costanzo Show
11.30 Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.15 Nan.: Robinsonovi
14.45 Variete: Casa Castagna
16.00 Otroški variete
18.00 Dnevnik TG 5 - Flash
18.05 Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Risvegli (dram., ZDA '90, i. R. De Niro, R. Williams, J. Kavner), vmes večerni dnevnik
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1
6.30 Otroški variete
11.30 Nan.: Le strade di San Francisco
12.25 Odprti studio
12.45 Aktualno: Fatti e misfatti
12.50 Sport studio
13.00 Otroški variete
15.00 Variete: Generazione X
16.00 Variete: Appuntamento al buio, 16.45 Village
17.15 Nan.: California Dreams, 17.45 Primi baci
18.30 Odprti studio, vreme
18.45 Sport studio
19.00 Nan.: Baywatch, 19.50 Il principe di Bel Air
20.30 Nan.: Beverly Hills, 21.30 Melrose Place
22.30 Film: I nuovi eroi (pust., ZDA '92, i. J.-C. Van Damme, D. Lundgren)
23.40 Aktualno: Fatti e misfatti
0.35 Sport: rally
1.05 Italija 1 sport
2.10 Nan.: Mike Hammer

TELE 4
13.30 19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: Man from Atlantis, 21.55 Gospodarstvo

MONTECARLO
14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10 Film: Se è martedì, deve essere il Belgio (kom.)
20.35 Film: Il ponticello sul fiume dei guai (kom.)
23.00 Sport: Mondocalcio

RAI 3 slovenski program

20.25 Risanka: Popaj

20.30 TV dnevnik

BORIS S.

popravila TV - VCR

antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2

OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1
08.50 Gremo k babici, lutkovna igrca
09.20 Erazem in potepuh, 2. del igrane serije
09.50 Bilo nas je pet, 2. del ceske serije
10.20 Ljubezenski sel, film
12.45 Ze veste
13.00 Poročila
13.05 Sedma steza
14.05 Sobotna noc, ponovitev
16.20 Mostovi
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Samo za punce, 3. del kanadske nanizanke
17.40 O. J.: Zlata podkev, madžarski film
17.55 Lahko noč, ljubica, 9. del angleske nanizanke
18.25 Umetnost in civilizacija
18.45 Kolo sreče, tv igrca
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05 Učitelj, 5. del francoske nadaljevanke
21.00 Osmi dan
22.00 TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20 Sova
Ko se srca vnamejo, 4. del ameriske nanizanke
22.50 Poročevalka s sodisca, 11. del nemske serije

SLOVENIJA 2
12.10 Euronews
14.15 Malo angleščine, prosim
14.30 Zvecilni gumi - lepljiva navada, belgijska dokumentarna oddaja
15.20 Studio City
16.20 Simpsonovi, 4. del serije
16.40 Sova, ponovitev
Seinfeld, 18., zadnji del
17.10 Poročevalka s sodisca, 10. del nemske serije
18.00 Regionalni program
18.45 Iz zivljenja za zivljenje
19.15 Videospon
20.05 Svet na zaslonu
20.55 Roka rocka
21.55 Svet poroca
22.25 Druga Evropa, 5. del angleske dokumentarne nadaljevanke
23.20 Evropski pokal v košarki (M): Smelt Olimpija - Banik Cigel, posn. iz Ljubljane

KANAL A
09.55 Luc svetlobe, ponovitev
10.15 Brlog, ponovitev 19. dela ameriske nanizanke
11.15 A - shop, Spot tedna
16.50 Spot tedna, A - shop
17.30 Rodeo, ponovitev
18.20 Generacija transforme-rjev II, ponovitev
18.45 A - shop
19.00 Novice, risanka
19.10 Luc svetlobe, 545. del
20.00 Hermanova glava, 9. del
20.30 Zgodovina ameriskega podjetnistva, 7. del
21.30 Drzavnik novega kova, 7. del angleske nanizanke
22.30 Benny Hill, 26. del
23.00 Novice
23.05 A-Shop

Koper
16.00 Euronews
16.30 Goli Evrope
17.00 »Il piacere Degli occhi« - tedenska oddaja o filmu
17.30 TV sola
18.00 Slovenski program
Studio 2
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 TV sola
20.00 Euronews
20.30 Alpe Jadran
21.00 Dialogi - vodi Maurizio Bekar
22.00 Vsedanes - TV dnevnik
22.15 Nogomet - pokal UEFA

ORF Avstrija 1
06.25 Ponovitve
11.25 Izgubljeni svet, ponovitev filma
13.00 Otroški program
13.00 Peter Pan in gusarji
13.25 Konfeti
13.40 Mila Superstar
14.05 Am dam des
15.40 Vesoljska ladja Enterprise: Reševalna akcija
16.25 Baywatch: Zaliv zaljubljenecv
17.10 Strašno prijazna družina: Al kot delodajalec
17.35 Zlata dekleta: Sophia bo nuna
18.05 Iz dobrega gnezda: Nered in trpljenje
19.30 Cas v sliki
19.53 Vreme
20.00 Sport
20.15 Tihi priseljenci, Zivali, ki so se udomacili v Avstriji
21.10 Hunter: Nadcutna obdobja
21.55 Misery, ameriski tv triler, 1990
Rezija: Paul Sheldon
23.40 Cas v sliki
23.45 Nori casi, francoska komedija, 1991
Rezija: Gerard Jugnot
Michel izgubi službo, avtomobil in prijateljico Juliette. Pridruzi se paris-kim brezdomcem...
01.15 Strašno prijazna družina, ponovitev
01.40 Schiefjok, ponovitev
02.40 Dobrodošli v Avstriji
05.40 Blagoslovljena dvojica, ponovitev

ORF Avstrija 2
06.00 Videostrani
07.00 Vreme
09.00 Cas v sliki
09.05 Schiefjok
09.00 Cas v sliki
10.05 Kuharja njegovega velicanstva, ameriska komedija, 1945
11.15 Avstrija II, pon. 31. dela
13.00 Cas v sliki
13.10 Tema, ponovitev
14.00 Slika Avstrije, ponovitev
14.25 Blagoslovljena dvojica: Ljubezen naj bo iskrena
15.10 Umor je napisala: Nevarni New York
16.00 Vsak dan s Schiefjokom
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Cas v sliki/kultura
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Akti X - skrivnostni primeri FBI, Nespečnost
21.10 Poročilo
22.00 Cas v sliki
22.30 Državljanska vojna, reportaža
22.30 Ana od sestega do osemnajstega leta, dok. film, 1994
01.30 Reklama

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 10.00 Evangeličanska maša; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Moč protireformacije; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za serendado; 21.05 Igra; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno.

10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val; 18.00 Italijanska glasba; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 19.25 Vreme; 21.30 Avstralska glasba; 22.00 Camel Rhythm; 0.00 D.J. Alf.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Koledar kulturnih prireditev; 9.35 Pop-evki tedna; 10.00 Praznična reportaža; 11.35 Obvestila; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.00 Ob 100-letnici rojstva J. Vidmarja; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.10 Kviz; 11.20 Vedeževanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Mladi, nadarjeni, obetavni; 19.30 Večrni pr.; 20.00 911 Turbo.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske m. iniaturo; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 9.00 Joycekova lestvica; 11.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Jocular; 17.00 Kaj pa univerza & Sou Talk; 19.00 TB: Isaac Hayes; 20.00 Underground International, Hard'n'Heavy; Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zastrita krila; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Humor na slovenski način; 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 MPZ Vres; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Igra: Dvojboj (D. Jančar); 18.50 Soft music; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.00, 15.00 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Športni komentar; 18.30 Otroški vrtljak; 20.30 Smeh in glasba.

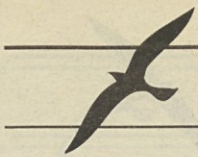
Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti;

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. oktober 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	85,75	86,55	12,05	12,31	7,27	7,72
A banka Koper	85,50	86,45	12,01	12,28	7,20	7,69
A banka Nova Gorica	85,90	86,45	12,06	12,29	7,27	7,68
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,90	86,70	12,10	12,38	7,30	8,00
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	85,70	86,60	12,10	12,30	7,40	7,80
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	86,12	86,44	12,13	12,25	7,49	7,64
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	86,00	86,40	12,18	12,28	7,40	7,75
Creditanstalt d. d.	85,90	86,50	12,10	12,30	7,30	7,80
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	86,10	86,50	12,10	12,25	7,30	7,60
Nova kreditna banka Maribor d.d.	85,05	86,50	11,97	12,25	7,20	7,75
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,80	86,40	12,10	12,30	7,30	7,75
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije	84,70	86,45	10,85	12,25	6,80	7,80
Publikum Ljubljana, t: 312-570	-	-	-	-	-	-
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	86,15	86,38	12,16	12,23	7,55	7,63
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	86,20	86,45	12,15	12,24	7,55	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	86,00	86,25	12,18	12,20	7,40	7,75
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	84,75	86,30	12,20	12,28	7,30	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	86,20	86,40	12,18	12,25	7,56	7,60
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,90	86,34	12,15	12,25	7,40	7,69
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	86,00	86,49	12,16	12,30	7,50	7,75
Publikum Portorož, t: 066/747-240	86,10	86,38	12,15	12,24	7,56	7,66
Publikum Ljubljana Miklošičeva Tel: 061/ 318-788	86,20	86,33	12,21	12,24	7,55	7,62
SKB d.d., ***	85,15	86,75	12,05	12,40	7,30	7,80
SHP Kranj, t: 064/331-741	86,10	86,40	12,12	12,22	7,40	7,70
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,95	86,55	12,07	12,27	7,35	7,70
UBK Ljubljana, t:061/444-358	85,70	86,57	12,04	12,32	7,40	7,75
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

Bralce opozarjamo da so tečaji okvirni. Menjalnice lahko sproti spreminjajo tečaje po dnevni ponudbi in povpraševanju!

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara milnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojani: tel. +39/40/41161
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

30. OKTOBER 1995 **v LIRAH**

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1563,00	1626,00
nemška marka	1109,00	1155,00
francoski frank	320,00	333,00
holandski gulden	989,00	1029,00
belgijski frank	53,90	56,10
funt sterling	2461,00	2562,00
irski sterling	2531,00	2635,00
danska krona	286,00	298,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1145,00	1192,00
japonski jen	15,30	15,90
švicarski frank	1371,00	1427,00
avstrijski šiling	157,40	163,80
norveška krona	251,00	261,00
švedska krona	236,00	245,00
portugalski escudo	10,50	10,90
španska pezeta	12,80	13,40
avstralski dolar	1186,00	1234,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,80	13,60
hrvaška kuna	280,00	310,00

KMEČKA BANKA - GORICA

30. OKTOBER 1995 **v LIRAH**

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1567,00	1617,00
nemška marka	1119,00	1154,00
francoski frank	321,00	332,00
holandski gulden	993,00	1020,00
belgijski frank	54,10	55,90
funt sterling	2470,00	2560,00
irski sterling	2537,00	2632,00
danska krona	287,00	297,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1147,00	1187,00
švicarski frank	1384,00	1419,00
avstrijski šiling	158,00	163,00
slovenski tolar	12,70	13,40

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

27. OKTOBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,60
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,60
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,10	8,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. OKTOBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.3898	1.3938	1.3978
funt sterling	2.1981	2.2051	2.2121
irski funt	2.2555	2.2625	2.2695
kanadski dolar	1.0105	1.0145	1.0185
nizozemski gulden	89.152	89.262	89.372
švicarski frank	123.48	123.58	123.68
belgijski frank	4.8534	4.8634	4.8734
francoski frank	28.559	28.619	28.679
danska krona	25.730	25.790	25.850
norveška krona	22.496	22.556	22.616
švedska krona	21.138	21.198	21.258
italijanska lira	0.8702	0.8742	0.8782
avstrijski šiling	14.188	14.208	14.228
španska peseta	1.1433	1.1473	1.1513
portugalski escudo	0.9423	0.9453	0.9483
japonski jen	1.3761	1.3776	1.3791
finska marka	33.040	33.120	33.200

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 02. 11. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 86,30 86,72

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 209 z dne 30. 10. 1995 - Tečaji veljajo od 31. 10. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,6435	90,9162	91,1889
Avstrija	040	šiling	100	1203,5536	1207,1751	1210,7966
Belgija	056	frank	100	411,9511	413,1907	414,4303
Kanada	124	dolar	1	87,2339	87,4964	87,7589
Danska	208	krona	100	2185,0834	2191,6584	2198,2334
Finska	246	marka	100	2810,6635	2819,1209	2827,5783
Francija	250	frank	100	2442,0075	2449,3556	2456,7037
Nemčija	280	marka	100	8470,9572	8496,4465	8521,9358
Grčija	300	grd	100	—	51,5479	51,7025
Irska	372	funt	1	—	193,3791	193,9592
Italija	380	lira	100	7,4790	7,5015	7,5240
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2276,5867	2283,4370	2290,2873
Japonska	392	jen	100	117,3228	117,6758	118,0288
Nizozemska	528	gulden	100	7559,8210	7582,5687	7605,3164
Norveška	578	krona	100	1916,9776	1922,7458	1928,5140
Portugalska	620	escudo	100	80,3047	80,5463	80,7879
Švedska	752	krona	100	1804,3139	1809,7431	1815,1723
Švica	756	frank	100	10486,1978	10517,7511	10549,3044
Velika Britanija	826	funt sterling	1	188,0044	188,5701	189,1358
ZDA	840	dolar	1	119,3727	119,7319	120,0911
Evropska unija	955	ECU	1	155,2853	155,7526	156,2199
Španija	995	peseta	100	97,7379	98,0320	98,3261

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 31. 10. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj *	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	141	99.0694%	98.5489%	98.8091%	1.700.000 170.000	842.090 84.209	837.665 83.767	1.679.755 167.976

LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE			Tečajnica borznega trga								
			št.: 206			Datum: 30. 10. 1995					
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm. 1000 SIT	
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice											
LEKC	800	(11.5.95)	12.254		26.10.	12.000	12.690				
PRB	665	(13.6.95)	18.825	2,23	30.10.	18.740	18.990	19.000	18.500	11.916	
SAL	500	(2)(11.9.95)	19.614	1,33	30.10.	19.500	19.750	19.650	19.600	981	
SKBR	1000	(24.2.95)	37.432	1,67	30.10.	37.350	37.500	37.600	36.860	44.845	
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice											
BCE1	10,0	2(1.10.95)	105,6	29	30.10.	106,0		106,0	105,3	488	
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,6	45	30.10.	102,4	102,5	102,9	102,1	7.018	
RSO2	9,5	10(1.10.95)	113,5	13	30.10.	113,5	113,6	113,6	113,4	20.577	
RSO8	5,0	4(31.5.95)	93,3A	54	30.10.	93,0		94,5	93,3	576	
RS11	7,0	5(15.7.95)	99,7	59	30.10.	98,0	105,0	99,7	99,7	15.818	
RSLD	8,0	5(30.6.95)	102,2	18	30.10.	101,3	102,8	102,2	102,0	471	
RSLD2	9,5	10(1.10.95)	113,0		23.10.	109,3					
SKB1	10,0	6(1.11.95)	104,1		27.10.	103,6	112,0				
SKB2	10,5	4(15.9.95)	110,6	1,01	30.10.	110,0	111,0	111,0	109,5	665	
SKR1	5,0	3(30.6.95)	78,5		26.10.	80,0	81,3				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice											
BTBR	300	(2)(28.7.95)	14.820	—	30.10.	14.390	14.790	14.850	14.500	578	
DAD	10.000	(1.6.94)	160.894**	9,61	30.10.	161.450		161.450	157.000	47.946	
FMD	1715	(24.5.95)	21.933	1,54	30.10.	22.000	22.440	22.450	21.000	7.150	
EPGR		(1)	23.990	4,09	27.10.	22.000	23.980				
FMER		(1)	16.999	1,59	30.10.	16.610	17.450	17.000	16.720	46.442	
MKZ	218	(30.3.93)	13.866	3,58	30.10.	14.000	14.200	14.390	13.300	146.870	
NIKR	200	(26.6.95)	4.897*	7,78	30.10.	4.961	4.998	4.998	4.998	13.663	
TUCTR		(5)	995,5	2,43	30.10.	1.000	1.007	1.029	998,0	16.267	

TENIS / PO ZMAGI V ESSNU

Muster brez dlake na jeziku, Becker potrebuje v Parizu le eno zmago

Za nastop v Frankfurtu

ESSEN (dpa) - Po zmagoslavju je Thomas Muster spregovoril brez dlake na jeziku. »Ni pravilno, kako bodo razdelili točke na svetovnem prvenstvu ATP v Frankfurtu. Četudi bi zmagal jaz, se mi ne bi zdelo korektno do drugih igralcev,« je po prvem dvoranskem uspehu v karieri na turnirju Super 9 v Essnu dejal »kralj pesčenih igrišč«. Avstrijec je namignil na dejstvo, da rezultati iz Frankfurta ne štejejo za lestvico ATP. Čeprav je Boris Becker na včerajšnji lestvici s četrtega mesta padel na peto, mu za uvrstitev na turnir v Frankfurtu zadostuje že ena zmaga na turnirju v Parizu.

Mustrova jeza je razumljiva. Če bi drugače obračunavali rezultate, bi imel 28-letni Avstrijec že na dvoranskem turnirju v Parizu lepe možnosti za prestižno »številko 1« na lestvici ATP. Na najnovjši lestvici, ki vsebuje stiri najslabši rezultati posameznika v zadnjih dvanajstih mesecih, se vedno vodi Andre Agassi (5279 točk) pred Petrom Samprasom (5048), sledijo pa Thomas Muster (4474), Michael Chang (3095) in Boris Becker (2879). Na lestvici svetovnega prvenstva, ki upošteva stiri najslabši dosežki samo v letu 1995, je Muster (4474 točk) že drugi, in sicer za Agassijem (4765) in pred Samprasom (4327). V Frankfurtu bi se najboljša trojica lahko potegovala za teniški prestol. Po Agassijevi odpovedi nastopa v Parizu bo prihodnji teden zanesljivo prišlo do zamenjave na prvem mestu svetovne lestvice. Pete Sampras bo s 580 točkami, ki jih je dobil za lansko zmago v Frankfurtu, imel najmanj 179 točk prednosti pred Agassijem. Muster bi se lahko potegoval za drugo mesto. Tudi Becker kot finalist svetovnega prvenstva 1994 (390 točk) je na svetovni lestvici v boljšem položaju kot v boju za mesto v Frankfurtu. Nemec je z 2384 točkami sele šesti za Michaelom Changom (2931) in Jevgenijem Kafelnikovom (2519). Za Beckerjem sta Jim Courier (2222) in Thomas Enqvist (2139). Zaostanek 443 točk in več imajo za osmim mestom zasledovalci Wayne Ferreira, Goran Ivanisevič, Richard Krajicek in Sergi Bruguera. Zato se lahko Becker z zmago v uvodnem dvoboju v dvorani Bercy proti Aleksandru Volkovu (Rus) dokončno uvrsti na masters. V Parizu bo zmagovalec dobil 380 točk, teden dni pozneje bo na turnirjih v Moskvi in Stockholmu na voljo se 200 in 220 točk. Eden od Beckerjevih zasledovalcev bi z vsemi tremi zmagami lahko zbral približno 800 točk. Toda samo eden, ne vsi.

Lestvica ATP: 1. (1.) Agassi (ZDA) 5279 točk, 2. (2.) Sampras (ZDA) 5048, 3. (3.) Muster (Avt) 4474, 4. (5.) Chang (ZDA) 3095, 5. (4.) Becker (Nem) 2879, 6. (6.) Kafelnikov (Rus) 2519, 7. (8.) Courier (ZDA) 2222, 8. (9.) Enqvist (Sve) 2139, 9. (7.) Ivanisevič (Hrv) 1964, 10. (11.) Bruguera (Spa) 1956, 11. (13.) Ferreira (JAR) 1876, 12. (13.) Rosset (Svi) 1742.

AMERIŠKI NOGOMET / V POKLICNI LIGI NFL

Jerry Rice izboljšal rekord v skupni dolžini osvojenih jardov

Bliža pa se tudi rekordu ulovljenih podaj

SAN FRANCISCO (STA/AP) - Zvezdnik ameriškega nogometa Jerry Rice je na tekmi San Francisco 49ers in New Orleans Saints v ameriški poklicni nogometni ligi (NFL) presegel dosedanj rekord NFL v skupni dolžini osvojenih jardov. Rice je na srečanju ujel osem podaj v skupni dolžini 108 jardov, kar je 14.040 jardov v enajstletni karieri. Prejšnji rekord je imel James Lofton s 14.004 jardi.

Tekma je bila za nekaj časa prekinjena, toda že po dveh igrah dve minuti in pol pred koncem srečanja podajalcu Elvisu Grbacu ni uspelo zoge spraviti do Rica. Rice je priznal napako, saj se mu je zoga med prsti izmuznila, njegova ekipa San Francisco 49ers pa se nato do nje ni več dokopala. Domaca ekipa San Francisco 49ers je srečanje izgubila s 7:11.

Rice je skozi celotno 11-letno kariero lovilc zog (wide receiver) v ekipi San Francisco 49ers, pri tem pa, razen ko so stavkali, ni manjkal na nobeni tekmi. Skupaj ima 164 tekem v rednem delu sezone in 182 drugih. Lofton je za

prejšnji rekord potreboval 16 sezon, zamenjal pa je pet ekip. Rice se zdaj blizu tudi rekordu po skupnem številu ulovljenih podaj, ki je trenutno v lasti Arta Monka (934), zaostaja pa za 57 podaj. Igralec San Francisco 49ers se je na 151 tekmah zapored vpisal na lestvico ulovljenih podaj in sicer je na tretje mesto v zgodovni NFL za Monkom (180) in Stevom Largentom (177).

Izidi NFL: Atlanta Falcons - Dallas Cowboys 13:28, Cincinnati Bengals - Cleveland Browns 26:29 po podaljku, Indianapolis Colts - New York Jets 17:10, New England Patriots - Carolina Panthers 17:20 po podaljku, Philadelphia Eagles - St. Louis Rams 20:9, Pittsburgh Steelers - Jacksonville Jaguars 24:7, Arizona Cardinals - Seattle Seahawks 20:14 po podaljku, Detroit Lions - Green Bay 24:16, Houston Oilers - Tampa Bay Buccaneers 19:17, Miami Dolphins - Buffalo Bills 23:6, San Francisco 49ers - New Orleans Saints 7:11, Carolina Washington - New York Giants 15:24.

UMETNOSTNO DRSANJE

Eldredge in Kwanova najboljša v Detroitu

DETROIT (STA/Xinhua) - Na mednarodnem tekmovanju v umetnostnem drsanju v Detroitu so imeli največ uspeha domači drsalci. Pri moskih sta dvojno zmago za ZDA dosegla Todd Eldredge in Michael Weiss, pri ženskah pa je zmagala Američanka Michelle Kwan. V parih sta obe zlati medalji odsli v Rusijo, saj sta pri športnih parih zmagala Elcova in Buskov, pri plesnih parih pa Griščukova in Platov.

Izidi - moski: 1. Todd Eldredge (ZDA) 1.5, 2. Michael Weiss (ZDA) 4.5, 3. Aleksander Abt (Rus) 4.5; ženske: 1. Michelle Kwan (ZDA) 2.5, 2. Lu Chen (Kit) 2.5, 3. Irina Slutckaja (Rus) 4.0, 4. Surya Bonaly (Fra) 6.5; športni pari: 1. Elcova-Buskov (Rus) 1.5, 2. Meno-Sand (ZDA) 3.0, 3. Bereznaja-Sljakov (Rus) 4.5; plesni pari: 1. Griščuk-Platov (Rus) 2.0, 2. Krilova-Ovsjanikov (Rus) 4.0, 3. Roca-Sur (ZDA) 6.0.

V 8. krogu turnirja v Horgnu prva zmaga Kasparova

ZÜRICH (dpa) - Sahovski svetovni prvak Gari Kasparov (Rusija) je na turnirju svetovne elite v Horgnu pri Zürichu v osmem krogu prisel do prve zmage. Dvaintridesletni šampion je po šestih remijih in porazu v nedeljo zvečer po 27 potezah premagal 64-letnega veterana Viktorja Korčnjoja (Svica). Vladimir Kramnik (Rusija) se je z zmago proti Joelu Lautierju (Francija) pridružil vodilnemu Vasiliju Ivančuku. Oba sta zbrala po pet točk.

NOVICE

V Čilu slavje Čehov

SANTIAGO (STA/AP) - Čeh Slava Dosedel, ki ni bil med nosilci teniskega turnirja v Santiagu v Čilu (230 tisoč dolarjev nagradnega sklada), je v finalu premagal tretjega postavljenega igralca, domaćina Marcela Riosa, s 7:6 (7:3), 6:3. Češko slavje sta v finalu dvojic dopolnila še Jiri Novak in David Rikl, ki sta ugnala Američana Shelbyja Cannona in Francisca Montano s 6:4, 4:6, 6:1. Dosedel je za zmago nad levicarjem Riosom, ki je trenutno najboljši južnoameriški teniški igralec (26. na lestvici ATP), potreboval 85 minut. Čeprav je Rios zaradi izredno skokovitega napredka na lestvici ATP, ki ga je naredil letos, najprijetnejši športnik v Čilu, so Dosedelovo zmago gledalci pozdravili z dolgim aplavzom. Finalna izida - posamezniki: Slava Dosedel (Čes) - Marcelo Rios (Čile, 3) 7:6 (7:3), 6:3; dvojice: Jiri Novak-David Rikl (Čes, 3) - Shelby Cannon-Francisco Montana (ZDA) 6:4, 4:6, 6:1.

Za olimpijske igre v Atlanti prijavljeno rekordnih 172 držav

ATLANTA (STA/AP) - Mednarodni olimpijski komite (MOK) je sporočil, da se je doslej za olimpijske igre v Atlanti prihodnje leto prijavilo 172 nacionalnih olimpijskih komitejev, kar je rekord dosedanjih OI. Na OI leta 1992 v Barceloni so bile tri države manj. Prejšnji teden so se prijavile še Moldavija, Norveška, Indija, San Marino, Filipini, Portugalska, Butan, Britansko deviško otočje, Kapverdski otoki in Burundi. V Barceloni je tekmovalo 9.300 športnikov iz 169 držav, v Atlanti pa jih pričakujejo 10.000 iz okrog 196 držav.

Težave z nagradami smučarjev

MÜNCHEN (STA/dpa) - Prireditelji tekem za svetovni pokal alpskih smučarjev imajo težave, kako bi zagotovili vsaj lanskoletno višino denarnih nagrad za tekmovalce in tekmovalke. Dva tedna pred začetkom tekmovanj mednarodna smučarska zveza (FIS) se ni dala natančnega seznama denarnih nagrad, čeprav so imeli prireditelji do 15. oktobra rok, ko bi jih morali sporočiti FIS. Lansko zimo je bilo za denarne nagrade namenjeno okrog tri milijone DEM. Za začetek sezone 11. in 12. novembra v francoskem Tignesu je za moški veleslalom na voljo 35.000 švicarskih frankov, za ženske pa 25.000. Koliko bodo smučarji in smučarke dobile na ostalih tekmah, pa je se ni dokončno jasno, predvsem pri ženski listi prizorišč je se veliko vprašajev. Najnižja vsota, ki jo lahko se izplačajo, je 20.000 frankov na tekmo.

Tomba in Compagnonijeva ne bosta štartala v Tignesu

MILANO (STA/AP) - Najboljša italijanska alpska smučarja Alberto Tomba in Deborah Compagnoni ne bosta štartala na uvodnih tekmah letošnje sezone v francoskem Tignesu, kjer bosta 11. novembra ženski veleslalom in 12. novembra moški veleslalom. Smučarja se bosta medtem pripravljala za nastope nadaljevanja sezone v ZDA, je sporočila italijanska smučarska zveza.

Tomba in Compagnonijeva, ki sta na olimpijskih igrah skupaj osvojila pet zlatih odličij, se naslednji teden odpravljata v Vail, kjer bosta trenirala na prizorišču slaloma in veleslalom za svetovni pokal sredi novembra (od 16. do 19.).

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA / V ŠPANIJI SLABI NASTOPI VODILNIH EKIP

V Münchnu se gledalci ob osmih zadetkih ne dolgočasijo

MÜNCHEN - Na Olympiastadionu letos gledalcem res ni dolgčas. V »južnjaskem« derbiju med Bayernom in Stuttgartom je recimo padlo kar osem golov, v zadovoljstvo domačih navijačev pa se je kar pet zog znaslo v mreži gostov. Od osmih golov jih je kar sedem padlo v drugem polcasu. Bayern je povedel v zadnji minuti prvega dela (Strunz) in nato v nadaljevanju povisal na 3:0 (Zickler in Scholl). Stuttgart je ne bodi len od 76. do 84. minute stanje izenacil (Kruse in dvakrat Elber), toda že minuto kasneje je Zickler spet povedel Bavarce v vodstvo, končni izid pa je z drugo 11-metrovko postavil Scholl. Prav mladi Mehmet Scholl, ljubljene Matthaüsa, pa je močno na prepihu. Baje se ne razume najbolje s trenerjem Rehthaglom, kljub temu da se vztrajno govori, da se zanj zanimajo nekateri italijanski klubi pa se ugibanja v Nemčiji prevesajo na stran senzacionalne zamenjave z Werderjem, od koder naj bi na Bavarsko prisel nič manj kot Mario Basler. Slednji se tokrat sicer ni najbolj izkazal, saj je zastreljal najstrožjo kazn in Werder je doma igral le neodločeno s St. Paulijem. Borussia je v velikem porusnem derbiju s Schalkejem (71 tisoč gledalcev na razpro-

danem Parkstadionu) zmago odnesla z največjo težavo. Po vodstvu domaćih sta zadela Ricken v 42. in Zorc v 90. minuti. VRSTNI RED: Bayern 27, Dortmund 24, Borussia MG 22, Hansa Rostock 17, Stuttgart in Leverkusen 16.

Ubogi Manchester City je v slabem tednu na Liverpoolovem Anfieldu moral kar 10-krat pobrati zogo iz mreže. Najprej 4-krat v zveznem pokalu, nato 6-krat v 11. kolu prvenstva. Liverpool je tako potrdil, da preživlja obdobje dobre forme, odločilni preizkusni kamen za ambicije »redsov« pa bo že naslednje gostovanje v Newcastleu. Vodilni je tokrat le izenacil (1:1), toda na igrišču vedno nevarnega Tottenham. Z golom običajnega Ferdinanda je Newcastle porušil klubski rekord: v devetih zaporednih srečanjih je dosegel vsaj en gol. Manchester United je doma s klasičnim 2:0 premagal Middlesbrough, za katerega seveda ni zaigral Juninho, ki je nastopil za reprezentanco. Leeds je Coventry odpravil s »hat-trickom« Skota McAllisterja, Blackburn pa vsaj na domači sceni (če že ne v pokalu prvakov) kaže znake prebujanja: žrtev je bil Gullitov Chelsea. Nottingham (Silenzi skorajda ne stopi na igrišče) je gostoval pri QPR-u, kjer pa an-

gleski Italijan Daniele Dichio stalno zadeva v polno. Tako je bilo tudi tokrat in QPR je Nottingham prisilil k remiju. VRSTNI RED: Newcastle 28, Manchester Utd 26, Liverpool 23, Arsenal*, Middlesbrough in Nottingham 21, Aston Villa in Leeds 20.

V Španiji so tokrat visokovrstena moštva igrala izredno slabo. Atletico Madrid je doma proti Mèridi prejel gol v prvi minuti in nato stanje uspel le izenaciti. Real Madridu se je zmaga v Albaceteju izmuznila tri minute pred koncem, ko je po vodstvu Raùla za ekipo bivšega trenerja Reala Benita Flora izenacil Maqueda. Prvi prvenstveni poraz je doživela Barcelona. V Santiagu de Compostela je povedla z golom Kodra, v zadnjih minutah srečanja pa so domaćini spreobrnili rezultat. Cez remi, na domačem igrišču, ni sel Espanyol: Katalonce je zaustavila Celta. Deportivo nadaljuje z razocarjanji, saj je tokrat igral brez golov pri zadnjevrstenci Sevilli. VRSTNI RED: At. Madrid 26, Barcelona 23, Espanyol 21, Compostela 19, Valencia 17.

Paris SG je v francoskem prvenstvu visoko zmagal v Metz. Le-ta je z 32 točkami ohranil prvo mesto, a Parizani imajo zdaj le piko zaostanka. (dk)

Brazillec Elder je dosegel dva gola za Stuttgart, kar pa ni bilo dovolj (AP)

NOVICE

Rokomet: tržaški Principe v četrtak proti Ferrari

TRST - Po dveh zaporednih porazih bodo rokometasi tržaškega Principa v četrtak spet igrali prvenstveno tekmo (14.45) proti ekipi Estense iz Ferrare. Drugi polčas tega srečanja, s pricetkom ob 15.30 bo neposredno prenasala Rai 3. Estense iz Ferrare je novinec v ligi in ga trenira Bolgar Platonov, za ekipo pa igra Bolgar Ivanov v vlogi levega branilca. Boljša posameznika tega mostva sta desno krilo Ridolfi, ki je tudi državni reprezentant, in Cristaudo, desni branilec in bivši državni reprezentant. Glede postave tržaškega mostva bo gotovo odsoten Pastorelli, ki se čuti bolečine v hrbtu, in Ovegla, ki je bil izključen na tekmi s Conversanom.

Incidenti v Noceri: aretirali šestnajst navijačev

NOCERA INFERIORE - Na nedeljski tekmi C1 lige med Nocerino in Savoio, ki se je končala brez gola, so izbruhnili med navijači obeh klubov huđi izgređi. Ranjenih je bilo kar 40 oseb, mladega navijača pa so celo ranili v nogo s samokresom. Policija je aretirala 16 pobalinov, osem pa je mladoletnih. Ranjenih je bilo tudi več policajev. Razjarjeni navijači so poskodovali 20 policijskih avtomobilov, stiri mestne avtobuse in kombi navijačev Savoie.

Orlando končal sezono

FIRENCE - Nogometaš Fiorentine Massimo Orlando si je na nedeljski prvenstveni tekmi z Barijem tako hudo poškodoval koleno, da je predčasno končal letosnjo sezono. Včerašnji zdravniški izvidi so pokazali, da je poškodba tako huda, da bo moral mirovati vsaj šest-osem mesecev. 24-letni vezni igralec Fiorentine je že lani izgubil vso sezono zaradi poškodbe gleznja. Fiorentina ga je najela od Milana, Orlando pa si je z vztrajnostjo in s temeljito vadbo prislužil mesto v ekipi.

Obvestila**SK DEVIN**

sporoca, da se prične DANES, 31. t. m. rekreacijska telovadba za odrasle. Telovadba bo vsak torek in četrtek od 20.30 do 22. ure v telovadnici sole De Marchesetti v Selslanu. Tel. st. 200912.

SK DEVIN

obvesca, da bo tečaj na plastični stezi v Nabrezini za odrasle 31. oktobra, 2., 6. in 8. novembra od 20. do 22. ure. Na razpolago je se nekaj mest. Tel. 220423.

SPD GORICA

prireja od 27. decembra do 2. januarja zimovanje v Cerknem. Nastanitev bo v hotelu Eta, smučanje na Crnem vrhu, kjer imajo naprave za umetno zasneženje. Prijave na sedežu društva ob sredah, od 11. do 12. ure in ob četrkih, od 19. do 20. ure (tel. 0481-33029). Rok za prijavo (in vplacilo akontacije) zapade DANES, 31. oktobra.

SMUCARSKI ODSEK SPDT

prireja od 26.12.1995 do 1.1.1996 zimovanje v Auronzu. Za prijave in informacije o zimovanju in ostalih smučarskih dejavnostih zainteresirani lahko pokličejo Valentino Fachin (tel. st. 571327) ali Marka Presla (tel. st. 425105) ob uri kosila. DANES zapade rok za poravnavo prvega obroka za zimovanje v Auronzu. Znesek se lahko poravnava v uradu ZSSDI v ul. sv. Franciska 20.

NOGOMET / POKAL UEFA

Vse tri italijanske ekipe le korak od osmine finala

Roma s prednostjo 4 golov Lazio doma - Milan v četrtek

RIM - V tem pokalu so vse tri italijanske ekipe (Roma, Lazio in Milan) favoriti za uvrstitev v osmino finala.

Pred najlajzjo nalogo bo vsekakor Roma, ki bo danes sicer gostovala pri belgijskem Aalstu, prednost starih golov s prvega srečanja pa je tolikšna, da bi Belgijce resil samo čudež. Lazio bi moral danes nadoknaditi rezultat (1:2) s prvega srečanja v Lyonu, Milan pa v četrtek ne bi smel imeti težav s Strassbourgom, ki ga je že v Franciji premagal z 1:0.

DANASNI SPORED: Nottingham Forrest (Angl) - Auxerre (Fr) (0:1); Guimaraes (Port) - Barcelona (Spa) (0:3); Aalst (Bel) - Roma (Ita)

(0:4); Slavija Praga (Ces) - Lugano (Svi) (2:1); Liverpool (Angl) - Brondby (Dan) (0:0); Dinamo Minska (Blr) - Werder Bremen (Nem) (0:5); Roda Kerkrade (Niz) - Benfica Lizobna (Port) (0:1); Zimbru Chisinau (Mol) - Sparta Praga (Ces) (3:4); Rotor Volkograd (Rus) - Bordeaux (Fra) (1:2); PSV Eindhoven (Niz) - Leeds United (Angl) (5:3); Olympiakos Pirej (gr) - Sevilla (Spa) (0:1); Lazio (Ita) - Lyon (Fra) (1:2); Bayern München (Nem) - Raith Rovers (Sko) (2:0); JUTRI: Real Betis (Spa) - Kaiserslautern (Nem) (3:1); Lens (Fra) - Cernomorec (Ukr) (0:0); V ČETRTEK: Milan (Ita) - Strasbourg (Fra) (1:0).

KOŠARKA / MED KADETI

Odličen začetek Jadrana Visok poraz Kontovela

Jadran - SGT 117:53 (47:22)

JADRAN: Hrovatin 10, Senica 23, Bogatec, Gustin 16, Mura 3, Slavec 31, Petaros 16, Sosić 6, Valente 10, Stefancić 2. Tri točke Hrovatin 2, Slavec 2, Petaros 1.

Jadran je z visoko zmago nad SGT dobro začel prvenstvo pod vodstvom trenerja Iztoka Cehovina in pomožnega trenerja Gordana Miralema. Tekma se je za jadrance začela dobro, saj so uspešno izvedli več protinapadov, predvsem zaradi agresivne obrambe. Prvi polčas se je končal s prednostjo jadrancev s 25 točkami. Tudi drugi polčas je potekal povsem

enosmerno in jadranci so prednost še povečali in na koncu zasluženo visoko slavili, saj so pokazali dobro kolektivno igro in agresivno obrambo. (Martin Gustin)

Kontovel - Libertas 42:128 (22:50)

KONTOVEL: Bukavec 5, Paoletic 13, Crisettig, Brundula 1, Baldi 11, Stoka 1, Pauletich 7, Puntar 4, trener Meden. SON: 20; PON: Paoletic in Stoka; 3T: Baldi 1.

Proti starejšemu in fizično veliko močnejšemu nasprotniku Kontovelovi kadeti kljub veliki borbenosti niso mogli kaj dosti storiti. Gostje so bili premočni in so od začetka do konca stalno višali razliko. (R. P.)

NAMIZNI TENIS / DRŽAVNE LIGE

Tokrat uspešni obe ženski vrsti

Drugoligašice nadigrale Flash club, C-ligašice pa videmski CUS - Poraz fantov v Padovi

V četrtem krogu namiznoteniških prvenstev je Krasova ženska vrsta dosegla dve pomembni zmagi. V ženski B ligi so krasovke nadigrale na gostovanju Flash club Sarnthein, v Vidmu so krasovke v C-1 ligi visoko slavile nad postavo Cus Udine, le fantje v isti ligi so se iz gostovanja v Padovi vrnili porazeni.

ZENSKA B LIGA

Proti vsem pričakovanjem so Krasove drugoligašice v Serentinu pri Bocnu premagale nasprotnice Flash cluba. Pricakovali smo hud boj, a ne zmage, zlasti ker so gostiteljice vključile v igro nekadanjo mladinsko reprezentantko Sabino Obexer (proti nji je Nina Milic osvojila niz) in drugokategorijec Stauder, igrali pa so se s tretjo igralko. Krasova mladinka Ivana Stubelj in narasčajnica Nina sta z odlično igro premagali seniore. Posamične točke sta naredili nad drugokategorijco in bili uspešni tudi v igri dvojic. S to odlično potezo so zasedle drugo mesto na začasnih lestvicah. V naslednjem krogu bi se morale srečati z Lano, vendar je srceanje negotovo, ker je Lana odigrala le prvi krog. Iz uradnih obvestil pa izhaja, da se Lana ni srečala ne s Serentinom, niti z Arezzom.

Flash Club - Kras 2:3

Stauder - Stubelj 0:2 (13:21, 4:21); Obexer - Nina Milic 2:1 (16:21, 21:15,

Ivana Stubelj

21:17); Obexer, Tutzer - Stubelj, Milic 0:2 (15:21, 19:21); Obexer - Stubelj 2:0 (21:19, 21:15); Stauder - Nina Milic 0:2 (16:21, 12:21)

Ostali izidi 4. kroga: Linus Arezzo - Sportverein Lana neodigrano, Cus Sassari - Juvenes Serrevalle (Repubblica San Marino) 0:5, Edera Forlì počitek

Vrstni red: Juvenes Serrevalle in Kras 6, Edera in Flash Club 4, Linus 2, Sportverein Lana in Cus Sassari 0 točk.

ZENSKA C1 LIGA

Po nesrečenem porazu s San Giovannijem, le-ta je izgubil s Chiadinom 1:4, so krasovke v drugem krogu tretjeligaškega prvenstva slavile zmago na gostovanju pri Cus Udine. Domačinke na čelu z Gambinijevom so morale kloniti proti udarnosti razgibane Irene Rustja in narasčajnice Jasmin Kralj. S »knock-out«

tom« v Vidmu so krasovke presle v vodstvo med štirimi ekipami skupine E, ki so vse doslej zabeležile eno zmago in en poraz. 4. novembra se bodo krasovke pomerile se v mestnem derbiju s Chiadinom.

Cus Udine - Kras 0:5

Serafini - Kralj 0:2 (20:22, 10:21); Gambini - Rustja 1:2 (21:17, 13:21, 13:12); Gambini, Serafini - Rustja, Kralj 1:2 (9:21, 21:15, 14:21); Serafini - Rustja 0:2 (6:21, 13:21); Gavgnin - Kralj 0:2 (12:21, 15:21)

Vrstni red po 2. krogu: Kras Zgonik, Chiadino Trieste, San Giovanni Basedo Chions, Cus Udine vsi po 2 točki.

MOSKA C1 LIGA

Krasovo tretjeligaško mostvo se je iz Padove vrnilo s četrtnim porazom, s čimer so ekipi Quartiere 7 pripomogli, da se je povzpela na 2. mesto. Krasova mladinci Santini in Radini krepko placujeta skok iz promocijske v državno ligo. Srečanje na gostovanju je sicer terjalo tri tekme z dodatnim nizom, vendar je le Bertolottiju uspelo iztržiti iz njih castno točko. Upamo, da bo slo krasovcem bolje v nadaljevanju prvenstva z ekipama Cus Udine in Pellicano, kar bi bilo nujno za obstanek.

Quartiere 7 - Kras 5:1

De Lorenzi - Santini 2:1 (18:21, 21:8, 21:18); Lazzari - Bertolotti 2:0 (23:21, 21:17); Bragotto - Radini 2:0 (21:9, 21:9); De Lorenzi - Bertolotti 1:2 (21:18, 15:21, 17:21); Bragotto - Santini 2:0 (21:12, 21:9); Lazzari - Radini 2:1 (15:21, 21:7, 21:18).

Ostali izidi 4. kroga: Fincantieri Trieste - Polisportiva Pellicana Trieste 5:3, TT Vicenza - Azzurra Gorizia 2:5, Cus Udine - Rangers San Rocco Udine 1:5.

Vrstni red: Azzurra 8, Quartiere 7 in Fincantieri 6, Rangers in Vicenza 4, Cus Udine in Pellicana 2, Kras 0 točk. (J.J.)

ODBOJKA / NA TRŽAŠKEM STA SE ZAČELI PRVENSTVI MLADINCEV IN MLADINK

Že v 1. kolu pomembna zmaga združene ekipe Koimpex

Resnega tekmečca za končno zmago Pallavolo premagali po štiri setih - Prvi ženski derbi pripadel Boru Friulexport

MLADINCI

Združena ekipa Bora in Sloge Koimpex je dobro pričela mladinsko prvenstvo in brez večjih težav odpravila verjetno enega najresnejših tekmecev v boju za pokrajinski naslov. Tretji tekmeč za vrh bi moral namreč biti Volley club, ki letos ne skriva ambicij po najvišji uvrstitvi.

Pallavolo TS - Koimpex 1:3 (9:15, 15:11, 10:15, 8:15)

KOIMPEX: Furlanec 9 točk + 9 menjav, Sustersić (na sliki) 2+ 6, Cuk 5+5, Furlani 0+0, Micalessi 4+ 7, Drasic 2+5, Ritossa 5+10, Smotlak 0+0, Mauri 0+0.

Servis (točke/napake): 11/15; napake nasprotnika: 29. Trajanje setov: 24, 22, 17 in 18 minut.

V prvem setu so Drasicevi varovanci igrali brezhibno. Celotna sesterka je dobro sprejemala, podaja so bile brezhibne, zaključni udarci pa zelo močni. Prav v tem setu je bilo jasno videti, da skupno enoletno delo rojave svoje sadove. Drugače je bilo v naslednjem setu. Mogoče preveč prepričani v lastne moči so naši igralci pri stanju 5:5

nekoliko popustili, kar je nasprotnik izkoristil in z odlično igro kapetana Zinna prisel do 15. točke. Naslednja dva seta sta ponovno dokazala, da je bila to za naso združeno ekipo le trenutna slabost, kajti igra je spet postala učinkovitejša, popravili so sprejem in napad je bil ponovno izredno prodoren.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da je Drasic lahko poslal na igrisce vseh devet igralcev, kar prica o homogenosti ekipe, saj so bile menjave popolnoma enakovredne in prav to je pripomoglo h končni zmagi. (Marij)

Körting - Volley 80 0:3 (10:15, 4:15, 12:15)

KÖRTING: Mikolj, Milic, Pecar, Peterlin, Savarin, Stopar.

Mlajša združena ekipa Bora in Sloge je začela svojo pot v prvenstvo mladincev, kamor so jo vpisali v glavnem za uigravanje in nabitiranje izkusen, saj po letnikih spadajo se vsi igralci v kategorijo deckov, trije pa so se celo izpod starostne meje te kategorije. Združena ekipa je z delom začela

sorazmerno pozno, pa tudi trenirala je malo, saj je bil stadion 1. maj neuporaben. Sedaj se bodo stvari prav gotovo spremenile, saj fantje pod vodstvom Branka Saina pridno trenirajo, nadvse razveseljivo pa je, da je v skupini nekaj se mlajših odbojkarjev, ki pa v mladinskem prvenstvu ne smejo nastopati, ker so premladi. Körting je tekmo izgubil, ob tem pa moramo naše odbojkarje pohvaliti, saj so izkusenejšim, zrelejšim in neprimerno višjim in močnejšim nasprotnikom nudili močan odpor. Volley 80 je bil na mreži absolutno boljši, vendar so se mu nasi fantje zoperstavliali z dobro obrambno igro in ostrim serviranjem, kar je nasprotnika nemalokrat presenetilo. Kljub predvidenemu porazu, torej spodbuden začetek naše združene ekipe, ki nam bo prav gotovo letos pripravila marsikatero presenečenje. (INKA)

OSTALA IZIDA 1. KOLA: Prevenire - Volley Club 0:3 (1:15, 1:15, 8:15), Virtus - Nuova Pallavolo 1:3 (5:15, 8:15, 16:14, 8:15).

MLADINKE

V prvem kolu ni prislo do presenečenj, potrdilo pa je, da so Koimpex, Bor Friulexport in Nuova Pallavolo brzkonice za razred boljši od vseh ostalih ekip.

Koimpex - Oma 3:0 (15:4, 15:10, 15:2)

KOIMPEX: Babudri, Blazina, Furlan, Kocjancic, Kufersin, Mamillo, Mauro, Molassi, Sosić.

Prvi nastop v mladinskem prvenstvu je za Koimpex predstavljala le golo formalnost. Oma ima sicer zelo visoko ekipo, je pa v tem srečanju pravzaprav razočarala, saj ni nudila Koimpexu praktično nobenega odpora. Visoko stevilo točk v drugem setu, ki so jih domačinke osvojile, gre pripisati napakam Slogasice. Te so se visoko povedle 12:1, a nato povsem popustile. Padec koncentracije pa se je poznal pri netočnih podajah, brez katerih je kajpak napad nemogoč. Vsekakor so igralke se v pravem času utrdile svoje vrste in vzpostavile pravilno razmerje sil na igrišču. Pri Koimpexu je tokrat opravila svoj krstni nastop v stan-

dardni postavi Samoa Mauro, ki je svojo vlogo dobro opravila.

Bor Friulexport - Sloga B 3:0 (15:1, 15:6, 15:2)

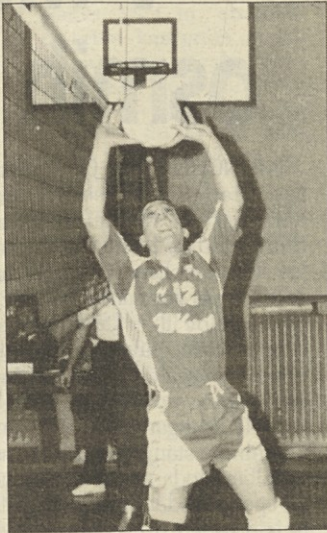
BOR: Zadnik, Gruden, Sternad, Sadlowski, Faimann, Rogelja, J. in Z. Milicevic, Flego, Macho, Bogatec.

SLOGA B: Milic, Zagar, Strajn, Sossi, Ferluga, Canciani, Cauter, Gregori, Kette, Di Guida, Dagostini, Kovacic.

V prenovljeni mali dvorani na Stadionu 1. maja so borovke v otvoritveni tekmi mladinskega prvenstva po pričakovanju brez težav premagale drugo ekipo Sloge. Slogasice so namreč mlajše in v prvenstvu nimajo drugih ciljev kot nabiranje izkušenj. V vseh treh setih je tako prišla do izraza večja izkušnost in boljša tehnična pripravljenost borovk, ki so že s servisom povsem onespособile nasprotnice. (Dejan)

Breg - Sant' Andrea 0:3 (9:15, 11:15, 6:15)

BREG: Bet, Rodella, Carboni, Orlando, Tercon, Pettiroso, Cok, J. Sancin, Druzina.

Proti starejšemu nasprotniku, ki tehnično sicer ni bil boljši, so Brezanke doživele prepričljiv poraz. To pa trenerja Caca ne skrbi preveč, saj Breg nastopa z igralkami under 16 in mu mladinsko prvenstvo služi predvsem za nabiranje izkušenj. Na igrisce so tako stopile vse igralke, z nekaj več sreče pa bi lahko Dolincanke osvojile drugi set. (Noemi Bet)

OSTALI IZIDI 1. KOLA: SGT - Nuova Pallavolo 0:3 (6:15, 5:15, 0:15)

JADRANJE / JESENSKI POKAL SLOVENIJE

Evropa in optimist v zamejskih rokah

Miran Guštin (Sirena) 1. v razredu evropa
Johana Kriznič (Čupa) prva »optimistka«

Včeraj se je v Portorožu (JK Pirat) zaključil cikel regat (Izola-Koper-Portorož), veljavnih za Slovenski jesenski pokal in sicer v razredih optimist, evropa in laser. Oblačno jesensko vreme je v Portorožu omogočilo jadralcem v skorajšnjem brezvetrju (do 2 metra na sekundo) opraviti le dve kratki preizkušnji (optimisti le eno). Vsekakor se je ob množični udeležbi tekmovalcev iz Slovenije ter Italije jadralska ekipa Cupe ter Sirene globalno zelo dobro odrezala. Cuparji so najboljši rezultat dosegli v razredu optimist in laser, medtem ko se je Sirena izkazala predvsem v razredu evropa.

V razredu evropa je Sirenina zastava zavihrala na prvi stopnički po zaslugi odličnega jadrana Mirana Gustina, ki je med drugim v nedeljo dobil oba posamezna plovera, sledili pa so mu Paolo Tomsic na 5. ter Andrej Mocilnik na 8. mestu (vsi Sirena). V kategoriji laser se je najbolje odrezal Dani Toscaño (Cupa) s končnim 2. mestom, Sirenin jadralac Ales Omari pa je pristal na četrto stopnico letošnjega slovenskega jesenskega pokala.

Pri optimistih je s konstantnim ter solidnim jadranjem najvišje prijadrala Johana

Kriznič (Cupa), ki je zmagala v ženski konkurenci in zasedla odlično 2. mesto v absolutni konkurenci devetdesetih tekmovalcev. Od Cupinih tekmovalcev so ji sledili Jaro Furlani (17.), Danjel Piculin (25.), Erik Masten (30.), Lara Spinazzola (32.), Mirjam Malalan (40.) ter Barbara Piculin (52.). Sirenini tekmovalci, ki so nekoliko mlajši od sesljskih sovrstnikov, so v tej kategoriji pristali v drugi polovici lestvice, četudi so v nedeljo zasedli zaporedoma 25. (Carlo Cobato), 39. (Devan Cecchi) ter 41. mesto (Lara Praselj).

Pohvala gre torej vsem slovenskem jadralcem Cupe ter Sirene, ki bodo sicer že ta teden nadaljevali svojo jadralsko pot v Trzinu.

Končni rezultati
Razred optimist: 1. Rok Kosir (Burja Izola), 2. Johana Kriznič (Cupa Sesljan), 3. Rok Strukelj (Olimpic Izola).

Razred evropa: 1. Miran Guštin (Sirena Barkovlje), 2. Vesna Dekleva (Olimpic Izola), 3. Janko Belinger (Burja Izola).

Razred laser: 1. Vasilij Zbogar (Burja Izola), 2. Dani Toscaño (Cupa Sesljan), 3. Matevž Ravnikar (Olimpic Izola)

Domenis

NOGOMET / POKRAJINSKI PRVENSTVI NARAŠČAJNIKOV

Zarjani na vrhu lestvice Tesen poraz Sovodenj

V Bazovici so Tulovi varovanci prikazali najboljšo letošnjo igro - Sovodenjci so z okrnjeno postavo izgubili v Ločniku

NA TRŽASKEM

Zarja Adriampex - San Sergio 8:2 (4:1)

Strelci za Zarjo: Ota (4), Ostrouska (2), Miliani (2).

ZARJA ADRIAMPEX: Damjan Gregori, Miliani, Bukavec, Jan Gregori, Iozza, Semec, Karis (Krizmancic), Lorenzi, Curman (Manzin), Ostrouska, Ota.

V Bazovici smo tokrat videli točo golov. Združena ekipa Zarje Adriampex je San Sergiu nasula kar osem golov in pokazala izvrsten nogomet ter odigrala daleč najboljšo tekmo v letošnji sezoni. Že po prvih desetih minutah so zarjani vodili z dvema goloma prednosti. Nasprotnik ni bil dorasel in naši so bili v vseh elementih igre za razred boljši. Tržacani so le s težavo prehajali čez sredino igrišča, gol pa so dosegli bolj po »radodarnosti«

IZIDI 6. KOLA: Portuale - Muggia B 0:1, Muggia A - Olimpia 1:0, Zarja Adriampex - San Sergio 8:2, Chiarbola -

koncu polcasu so bili dokaj številni gledalci z igro zadovoljni. V drugem delu so domaći poleg se starih zadetkov napravili se vrsto priložnosti za zadetek. Pohvalo za uspeh zaslužijo vsi, se zlasti pa strelci golov Ostrouska, Ota in Miliani, ki so bili ves čas med najbolj prizadevnimi. S to zmago se je Tulova vrsta povzpela na sam vrh lestvice. (d.gr.)

IZIDI 6. KOLA: Portuale - Muggia B 0:1, Muggia A - Olimpia 1:0, Zarja Adriampex - San Sergio 8:2, Chiarbola -

la - Sant'Andrea 1:4, Montebello - Domio 0:1, Costalunga - C.G.S. 1:1, počivala Opicina.

VRSTNI RED: Zarja Adriampex, Muggia A in Olimpia 15, Opicina 12, Costalunga 8, Sant'Andrea 9, Domio 7, Muggia B in Montebello 6, San Sergio 4, Chiarbola in Portuale 3, C.G.S. 1.

PRIHODNJE KOLO: Zarja Adriampex je prosta.

NA GORIškEM

Lucinico - Sovodnje 1:0 (1:0)

SOVODNJE: Dimitrij Devetak, Davorin Devetak (Piras), Moro, Jarc, Figelj, Pavšic, Ba-

gon, Jelen, Gorjan, Miklus, Ferletic (Korsic).

Sovodenjci so nastopili z zelo okrnjeno postavo, saj so manjkali stiri standardni igralci. Poleg tega se je poznala utrujenost, saj je večina sovođenjskih nogometašev dan prej igrala v prvenstvu najmlajših ali z mladinci.

Edini gol je padel proti sredini prvega polcasu zaradi nespornosti v obrambi. Do konca polcasu naši nogometaši niso imeli večjih priložnosti za izenačenje, saj so le s težavo prisli do nasprotnikovega kazenskega prostora, kjer pa so gostitelji v kali zatrti vse akcije naših fantov. Tudi v drugem polcasu se slika na igrišču bistveno ni spremenila. Igra se je pretežno odvijala na sredini terena, večjih priložnosti za gol ni bilo ne na eni ne na drugi strani, zmaga pa je ostala doma.

Franco Causio danes

v Doberdobu gost Mladosti

Nekdanji svetovni nogometni prvak Franco Causio bo danes gost doberdobske Mladosti in si bo ogledal prijateljsko tekmo cicibanov med domačo ekipo in Italo iz Gradišca. Srečanje se bo pričelo ob 15. uri.

NOGOMET / NAJMLAJŠI

Združena ekipa Gaje kljub premoči igrala samo neodločeno Sovodenjci brez sreče

Na Tržaskem

Gaja - Costalunga 1:1 (0:0)

STRELEC za GAJO: Skabar

GAJA: Hrovatin, Guštin, Kapun, Berce, Batič, Primosi, Martini (Skabar), Cernjava, Giraldo, Longo (Spazzapan), Strajn.

Združena ekipa Gaje je proti Costalungu iztržila le točko, kljub temu, da je skozi vso tekmo imela terensko premoč. Že takoj na začetku je bilo jasno, da bo naša ekipa igrala napadalno, kljub stalnim napadom pa zoga ni in ni hotela v mrežo. Gostje so celo imeli izjemno priliko, da iz nekoliko prestrogo dosojene enajstmetrovke prvi povedejo, toda vratar Hrovatin je strel z bele točke ubranil. Polcas pa se je tako končal brez zadetkov, bolj živahno pa je bilo v nadaljevanju, ko so si gajejci pripravili vrsto priložnosti in stalno bili pred vrati gostov. Kar niso uspeli gajejci, so uspeli gostje, ki so po napaki naših na sredini igrišča dosegli vodilni zadetek. Veselje pa je bilo kratko, saj je Skabar izid kmalu izenačil. Gajejci so nato skušali doseči se zmagoviti zadetek, toda najprej Spazzapan in nato se Berce sta sama pred vrati pripravila stoodstotni priložnosti za gol, gostom pa je »priskocila na pomoč«

Na Goriskem
Staranzano - Sovodnje 4:2 (1:2)

STRELCA ZA SOVODNJE: Zanier in Todde.

SOVODNJE: Gergolet, Mauri, Cotič, R. Tomsic (Assi), Figelj, Bagon, S. Tomsic, Piras (Simsic), Todde, Pavšic, Zanier.

Sovodnje so v Staranzanu pripravile enkratno priložnost, da bi si prisile tri točke na lestvici. V prvem polcasu je združena ekipa igrala dobro in večkrat spravila v zadrego domačo obrambo. Sovodnje so dosegle gole po lepih skupinskih akcijah. Povedati velja, da so Sovodnje v prvem polcasu pripravile dve priložnosti, da bi prišle do zadetka. V drugem delu igre je prišla na dan utrujenost slovenskih igralcev in Staranzano je v desetih minutah dosegel tri zadetke. Sovodnje so skušale izenačiti, a to je bilo zelo težko, kajti domača obramba je zelo dobro ustavila vse sovođenjske napadalce. (A. Pavšic)

NOGOMET / DEŽELNO IN POKRAJINSKO PRVENSTVO MLADINCEV

Visoki porazi Sovodenj, Primorja in Vesne - Samo Juventina uspešna

Na treh srečanjih so naše tri ekipe dobile petnajst golov, dosegle pa le enega - Tudi Štandrežci so se proti zadnji Aquileii močno namučili

DEŽELNI MLADINCI

Aquileia - Juventina 3:4 (1:4)

STRELCI za Juventino: Balaben, Gambino, Macuzzi, Padovani.

JUVENTINA: Pavo, G. Trampus, Screm, Padovani, Izzo, Bibili, Milotti, Gallo, Macuzzi, Ballaben, D. Trampus, Gambino.

Zopet dvolična predstava Juventine, ki je v napadu kot vedno zaigrala odlično, v obrambi tradicionalno slabo. Glede na skromnost nasprot-

nika (Aquileia je zadnja na lestvici) so Štandrežci morali zmagati in zmaga je tudi prišla, pa čeprav pot do nje ni bila lahka. Juventina je začela izredno slabo in prvih deset minut sploh ni uspela čez sredino igrišča, prešla pa je tudi gol. Nato so gostje končno uveljavili svojo premoč in do konca polcasu s štirimi lepimi goli malodane zapečatili tekmo. V drugem polcasu pa je Juventina zaigrala zelo lezerno, podcenjevanje pa je k sreči obrodilo le dva prejeta zadetka.

IZIDI 7. KOLA: Aquileia - Juventina 3:4, Cormonese - Sangiorgina 1:3, Gradese - Staranzano 2:1, Pro Gorizia - Itala San Marco 4:2, San Canzian - Ponziana 1:2, San Sergio - Ronchi 3:0, San Luigi - Mossa 3:1.

VRSTNI RED: San Sergio in Ponziana 17, Pro Gorizia 15, Ronchi 14, Juventina 13, Itala San Marco 12, San Canzian in San Luigi 10, Sangiorgina 9, Cormonese 7, Staranzano 5, Mossa in Gradese 4, Aquileia 2.

PRIHODNJE KOLO: Staranzano - Juventina.

POKRAJINSKI MLADINCI

Na Goriskem

Sovodnje - Lucinico 0:4 (0:2)

SOVODNJE: Dimitrij Devetak, Peteani, Pisk, Peric, Gomiscek, Fajt, Davorin Devetak, Gorjan, Figelj, Giacomelli, Zobot (Zanfagnin, Tomsic).

Sovodenjci so proti solidni ekipi Lucinica začeli solidno, toda kaj ko jim zaradi poškodb primanjkuje napadalcev. Akcij tako ni manjkalo, priložnosti pa zal prav nobene. Po uvodnem delu srečanja je pobudo prevzel Lucinico, ki je dvakrat zadel mrežo Dimitrija Devetaka. V nadaljevanju je Lucinico se bolj dal občutiti teži petih starejših igralcev, dosegel se dva gola, toda kljub visokemu porazu velja za borbenost sovođenjske igralce pohvaliti.

Na Tržaskem

Domio - Vesna 6:1 (4:1)

STRELEC za Vesno: Olenich.

VESNA: Gruden, Glavina (Urlini), Lachi (Rodella), Bulli, Vascotto, Morassut, Olenich, Schiavon, Stoka, Varin, Poli (Locoselli).

Proti odlični ekipi Domia, ki je skupaj z Opicino glavni kandidat za končno zmago, je Vesna zaigrala preveč boježe, da bi lahko odnesla poraz dostojnejših razsežnosti. Krizani so takoj prejeli dva zadetka, nato sami zadeli mrežo, ob koncu polcasu pa se dvakrat pobrali zogo iz svoje mreže. V drugem delu je bila igra bolj izenačena, toda bolj po »zaslugi«

Primorje - Sistiana 0:5 (0:3)

PRIMORJE: Murri, Ferfolja, Lipovec, Braini, Turk, Kuk (Husu), Ban, Zangari, Ostrouska, Emili, Franzot.

Primorje je tudi tokrat zapustilo igrišče s kopico golov v mreži, ki so posledica že običajne slabe predstave. Sistiana je tekmo odločila v prvih dvajsetih minutah, ko je dosegla tri gole. Nato je bilo srečanje bolj izenačeno, »rdeče-rumeni«

Trener mladincev Primorja Franzot (Foto Kroma)

sad vsega prizadevanja (med drugim tudi prečka Emilija) sta bila dva uspešna protinapada Sesljancanov. (Gorazd)

IZIDI 5. KOLA: Edile Adriatica - Zaule 2:0, Domio - Vesna 6:1, Sant'Andrea - Montebello 6:0, Primorje - Sistiana 0:5, Chiarbola - Olimpia 2:4, Opicina - Costalunga 2:2, Muggia - Portuale 2:0.

VRSTNI RED: Domio 15, Muggia 13, Edile Adriatica 11, Opicina in Portuale 10, Sistiana in Olimpia 8, Zaule, Costalunga in Sant'Andrea 5, Vesna in Primorje 3, Montebello 1, Chiarbola 0.

PRIHODNJE KOLO: Montebello - Primorje, Vesna - Sant'Andrea.

Sodnica in nešporto vedenje

Plavolasa sodnica, ki je v nedeljo zjutraj delila pravico nogometašem na tekmi mladinskega prvenstva je doživela nemajhen uspeh. Igralec je namreč v eni izmed številnih akcij preigral se vratarja, ustavil zogo na gol črti, se obrnil in jo v mrežo poslal s peto. Gol je moz, pardon, dekle v črnem seveda priznalo, toda strelcu gola pri prici pokazalo rumeni karton. Lekcija sportne etike, ki jo bo mladi zogobrcar (verjetno kot vsi vrstniki le »preobkoljen«

od vse-mogočnega in povsod prisotnega nogometa) se dolgo pomnil.

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Pocutili se boste tako zelo prijetno, da vas bo zaskrbelo, da ni morda kaj narobe. Seveda je narobe, vendar le to, da si takega pocutja niste omogočili že prej. Ni se prepozno.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Pritoževali se boste nad onesnženim zrakom, ki vašim pljučam ne dovoljuje prostnega vdihavanja. Ne prelagajte krivde na zunanji svet, za globok dihanje lahko veliko naredite tudi sami.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Večino časa boste zrtvovali za načrtovanje jutrisnjega dne, vmes pa si boste privoščili tudi nekaj spominskih skokov v preteklost. Nič novega, tako delate vsak dan in zapravljate leta.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nihali boste med dvema možnostima zaposlitve. Bolj ko boste razmišljali, manj vam bo jasno, katera odločitev bi bila najboljša. Odmislite vse in izpraznite svoje srce.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vam bo očital samovsečnost. Skoraj mu boste že vrnili z očitkom nevoščljivosti, ko se vam bo to zazdelo povsem odveč; no, še en razlog več za samovsečnost, ki je več kot to.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Cetudi se boste se tako sprenevedali, si boste morali prav kmalu priznati, da vas gloda črvicek ljubosumja. Ne bojte se tekmecev, raje dokazite, da imate pred njimi prav lepo prednost.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Skusali boste uskladiti službo z družbo. Na delovnem mestu boste poglabili prijateljske stike, v zabavo pa boste vnesli še duh ustvarjalnosti. Oboje bo prav kmalu obrodilo sadove.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vasa nezaupljivost do novih obrazov tokrat ne bo imela nobene osnove, vsaj ne zunaj. Pobrskajte po svoji notranjosti in čim prej odvrzite moteče spomine, preden vam vsi uidejo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Včasih ste se ideji o popolnosti smejali, zdaj pa vas bo do konca obsedla. Poti na goro je veliko, vendar vsaka vodi navkreber. Bolj strmo boste izbrali, prej se boste dotaknili vrha.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Čeprav se bodo nad vašim ljubezenskim gnezdecem zbirali črni oblaki, ne boste v skrbeh. Ze vnaprej vam je namreč jasno, da je struga pregloboka, da bi reka prestopila breg.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Znašli se boste pred oviro, ki bo dajala videz nepremagljivosti. Ne boste se zbal; ogledali si jo boste povsem ravnodušno in ji odvzeli strašni videz. In pot vam bo spet odprta.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zaletavi boste, kot že dolgo ne. Pripravljeni boste celo na to, da greste z glavo skozi zid. Ze prav, a vseeno raje izberite mesto, kjer je okno; pa odpreti ga nikar ne pozabite.

Merkur v Škorpionu nam lahko pripravi prijetno presenečenje

Prvega dne tega tedna bo luna nastopila fazo prvega krajca, kar se bo zgodilo v znamenju Vodnarja. Luna v tej fazi že tako podpihuje idealizem, ker pa se je tokrat znašla v Vodnarju, bo tovrstni vpliv se izrazitejši. Podvigov se bomo lotevali z veliko mero vere, ki pa se bo nemalokrat prevesila v navdušenje fanatičnih razsežnosti. V času okoli luninega prvega krajca bomo zelo impulzivni, opaziti pa bo tudi inovativnost in izvirnost. Vecino ovir bomo preskočili z lahkoto.

4. novembra bo Venera zapustila znamenje Skorpiona in nacela pot skozi Strelca. Ta prehod predstavlja določeno olajšanje, saj je bila v Skorpionu v eksilu, kar je bilo vsekakor neugodno. V znamenju Strelca njeno delovanje sicer ni posebno močno, utegne pa biti zanimivo, saj spodbuja svobodomiselnost in spontanost. Krepi tudi erotično domisljijo. Glede na blizajoco se zimo nam bo to gotovo prislo prav. Ze naslednji dan bo

znamenje zamenjal tudi planet Merkur. Iz Tehtnice bo prešel v znamenje Skorpiona, ki predstavlja njegovo eksaltacijo. V tem položaju je njegovo delovanje na visku, zato lahko pričakujemo kakšno prijetno presenečenje.

Merkur v Skorpionu prebujata neverjetno močno intuicijo, kar nas bo prav gotovo priblizalo oazi resnice. Mogoci bodo celo trenutki genialnosti, zato imejmo pri roki pero in papir, da nam ne bi pobeignil kaksen preblisk. Tip inteligence, ki jo Merkur spodbuja na tem mestu, je prodoren in nadvse ploden, torej se ga splaca čim bolj izkoristiti.

Merkur bo do 5. novembra edini planet v zračnem znamenju, po njegovem prehodu v vodno znamenje pa bo element zraka povsem brez zastopnikov. To bi lahko v marsikaterem primeru predstavljalo težavo, vendar je tokrat splosni položaj dovolj ugoden, da nam to ne bo povzročalo večjih težav.

(A. O.)

ANEKDOTA

O raziskovalcu Afrike Mungu Parku

Kot mlad castnik je bil škotski raziskovalec Afrike Mungo Park na vajah z generalnim stabom svoje enote. Nenadoma se je zakadil v skupino castnikov osel, ki je zbežal iz tovrne kolone. Vsi so bili ogorčeni, le Park se je veselo muzal.

Ko ga je neki major vprašal, kaj se mu zdi tako smešno, najprej ni hotel povedati, potem pa se je le ojunacil in rekel:

»Nič posebnega, gospod major, a zanimivo je vendarle: zgodilo se je namreč prvič, da je prisel osel brez protekcije v generalni stab.«

	TOR	SRE	CET	PET	SOB	NED	PON
POCUTJE, ZDRAVJE							
sprostitev	○	✓	✓	○	○	○	○
sport	✗	✗	○	○	✓	✓	✓
post, dieta	○	✓	○	○	○	○	○
tezja fizična dela	○	✗	✗	○	○	✓	✓
izlet	○	○	✓	✓	✓	✓	○
DRUŽBA, ODNOSI							
obisk znancev	○	✗	✗	○	○	○	✓
domača zabava	✗	✗	○	○	○	✓	✓
družinski posvet	✓	✓	✓	○	○	○	○
družabne igre	○	○	○	✓	✓	✓	✓
urejanje uradnih zadev	✓	✓	✓	✓	○	○	✗
POSEL, DENAR							
poslovno srečanje	✓	✓	○	○	○	○	✗
nalozbe in nakupi	○	✓	✓	○	○	○	○
zamenjava službe	✗	✗	○	○	○	○	✗
izposoja denarja	✓	○	○	○	○	✗	✗
igre na srečo	○	○	✓	✓	✓	✓	○
LJUBEZEN, SPOLNOST							
osvajanje	○	○	✓	✓	✓	○	○
iskren pogovor	✓	✓	○	○	○	✓	✓
zmenek	○	✓	✓	✓	○	○	○
ljubljenje	✓	✓	✓	✓	○	○	○
prekinitve zveze	✗	✗	○	○	○	✗	✗
UMSKE DEJAVNOSTI							
branje	○	✓	✓	✓	○	○	○
učenje, sirjenje obzorja ...	○	✗	○	○	✓	✓	✓
raziskovanje	✗	✗	○	○	○	✓	✓
umetniško ustvarjanje ...	✓	✓	✓	✓	○	○	○
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	✓	○
LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan							

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

405	SKRAJNEZ	GLAVNO MESTO KALIFORNJE	NAJVIŠJI FUNKCIONAR	SLOVENSKA BALERINA STRANIC	AMERISKA IGRALKA GARDNER	ZIVEC	ALBANSKI POLITIK (RAMIZ)	BIVSI NOGO-METAS SCT OLIMPIJE (EDMOND)	TEŽNJA PO POPOLNI GOSPODARSKI NEODVISNOSTI	AVTOR: SIMON BIZJAK	UMETNO USNJE	IGLAVEC Z LUSKASTIMI LISTI, KLEK	STOLETJE, VEK	KAREL CAPEK	TRDNA KAMNINA, KONGLO-MERAT	LETNI GOZDNI POSEK	ITALJANSKI SKLADATELJ (LUIGI)	VRSTA VRBE	RIMSKI DRŽAVNIK, NASPROTNIK SULE	PSEVDONIM ROMAINA GARYA (EMILE)
PLOŠČAD, SPREHAJALISCE										STEKLENA POSODA Z OZKIM GRLOM										
BOLG. KNJIZEVNIK IN REVOLUC. (LJUBEN)										RADIOKTIVNI ELEMENT (Ku)										
PISEC LITERARNE PREDLOGE ZA FILM										GOETHEJEVA MATI				JUŽNI SADEZ						
NERODEN, OKOREN CLOVEK					SANITETNI MATERIAL					JEAN ANOUILH			KRAJ PRI KOPRU	PESTNER MOLIVEC V STRKSC. UM.				100 m2		
SRBSKA IGRALKA (EVA)				RAFKO IRGOLIC	JAMBSKI VERZ IZ SESTIH STOPIC	SKANDINAVSKO MOSKO IME	IRINA RODNINA NACUJA			OSTER PODALJSEK PLEVE PRI KRASU	ESTONSKI ESTRADNI PEVEC (GEORGIJ)	NEM. IGRALKA (KARIN) IGRA S KARTAMI				IZDELOVALEC OSTRESIJ IN OPAZEV	JADRANSKI POLOTOK	RIMSKA SESTICA	SLOVENSKI PESNICA CERNEJ	BREZPRAVNO LJUDSTVO
AM. FILOZOF IN PESNIK (RALPH WALDO)								ZADRUGA VULKANSKI IZMECEK												SLOVENSKI POLITIK, ČLAN SKD (IVAN)
PREUČEVANJE SREDNJEGA VEKA															REKA V SR. ITALIJI PRITOK DONAVE V ROM.					
REKA SKOZI GL. MESTO TIROLSKE				NEPOJASNJENOST VITAL AHACIC														IVO MOJŽERN IZTOK COP		
MORSKA PENNA (MINERAL.)						ZNAMENJE ZODIAKA, ARIES				STROJ ZA ENTLANJE (POGOV.)										
IZDELOVALEC TOKOV						SPOSTLJIV NAZIV ZA ZENSKO				TITAN				PREBIVALEC TRAKIJE						

TRACAN
LI
DAMA
TOKAR
ENTHARICA
OVEN
STIVA
IM
NERAZISKANOST
NNI
ESINO
MEDIEVALISTKA
KOOPERATIVA
EMERSON
DOR
IR
RAS
AR
OTO
JA
VATA
TRDE
BANANA
AJA
SCENARIST
KURCATOVJ
KARAVELOV
STEKLENICA
ESPLANADA
Vodovarstvo:
RESTITEV:

DOMAČI LJUBLJENCI

Kakšen naj bo naš novi kuža?

Pred izbiro je treba dobro premisliti

Neskončno je stevilo raznih pasjih gobckov in velikosti - prav vsaka pasma ima lasten značaj in temperament. Če iscete prijaznega in zvestega spremljevalca na življenjski poti in če z gotovostjo veste, da imate dovolj casa in sredstev, da mu boste lahko nudili, kar potrebuje - potem je pes ljubljencek, ki ga potrebujete. Zverinica, ki jo boste izbrali, bo postala del vaše družine in vašega življenja za deset do petnajst let. Pazljiv premislek v času izbiranja vas utegne obvarovati pred prehitrim korakom, ki bi ga pozneje obžalovali. Če se odločite, da je pes zival za vas, potem morate se ugotoviti, kakšen stirinozec bo ustrezal vam in vaši družini. Mogoče ste o svojem idealnem psu že razmisljali in celo že imate izkusnje z določeno pasmo? Pretresti pa morate se svoj način življenja in lastnosti izbrane pasme - boste lahko eno in drugo uskladili?

Presodite sebe in svoj življenjski slog

Trezno preudarite, kaj psu lahko nudite, in odgovorite na naslednja vprašanja:

Koliko casa boste kužku lahko posvetili?

Ne pozabite, da so psi družabna bitja. Potrebujete veliko pozornosti. Posebej pri mladih si boste morali vzeti dovolj casa - za učenje, gibanje in nego. Ko boste kosmatinca učili lekcijo iz higiene, bo prav nerodno, če vas ne bo zraven v ključnih trenutkih in občutljivem obdobju nasploh.

Ce bi psa morali večino dneva puscati samega, potem se enkrat premislite; mogoče bo za vas primernejši macek.

Koliko prostora imate?

Velikost vaze hise in vrta in - se bolj pomembno - dostopnost travnikov ali drugih odprtih površin bosta vplivali na velikost, rod in pasmo psa, ki ga boste izbrali. Novofundlandec se bo v majhnem stanovanju pocutil ujetega in dalmatincu, ki si mora včasih dobro pretegni-

ti noge, tudi ne bo vsec stanovanje v bloku.

Koliko gibanja boste vi in vaša družina psu lahko omogočili?

Ste telesno sposobni nuditi psu toliko tekanja, kot ga potrebuje? Nekatere pasme potrebujejo veliko razgibavanja (na primer husky), druge bistveno manj.

Kakšnega psa si lahko privoščite?

Na začetku se boste morali sprijazniti z nabavno ceno zverinice, zavedati pa se morate, da vas bodo vseskozi spremljali drugi izdatki. Samo po sebi umevno je, da bodo stroški hranjenja manjši pri kužku kot pri kakšni veliki »zverini«, vendar boste morali placati tudi veterinarja - tako pri rutinskih pregledih in cepljenjih kot v nujnih primerih. Nekaj bo stal pasji hotel med pocitnicami in, pri nekaterih pasmah, redna dodatna nega (striženje itn.). Ni neumno pozanimati se za pasje zavarovanje - zlasti za nujno zdravniško pomoč in za prijete, ko je udeležena tretja stran.

Koliko izkušenj s psi imate?

Ce prvic kupujete psa, se ogibajte pasem, ki potrebujejo zahtevno in dolgotrajno urjenje, pa tudi taksnih, ki s clovekom težje vzpostavijo pristen stik.

Zakaj si zelite psa?

Vecina ljudi zivi s psi, ker potrebuje tovarisa, razlogi pa so lahko se drugi: zelite cuvaja, delovnega psa; bi ga radi pokazali na kakšni razstavi... Morda vam gre za odlične potomce?

Kakšen pes?

Ko ste se odločili za meje lastnih »zmogljivosti«, se lahko zatopite v lastnosti psov, ki so vam na izbiro. Cim temeljiteje se seznanite z različnimi pasmami - obiskujte pasje razstave, pogovorite se z vzreditelji in drugimi lastniki psov ter prebrajte knjige in revije o pasjem svetu.

Cistokrvni pes ali mešanec?

Ceprav ima vsak posamezen pes lasten značaj, lahko lastnosti nekoliko splošno znane znotraj pasme - tako boste vnaprej približno vedeli, kakšen bo kuža kot odrasel pes. Mešanček (dveh ali več pasem) je lahko zelo vsečen, pa tudi prava neznanka po drugi strani; se posebej, ce nimate možnosti videti staršev, ne morete vedeti za velikost in značaj odrasle zivali.

Velik ali majhen pes?

Ne pozabite, da veliki psi na splošno potrebujejo več prostora in rednega gibanja; tudi njihova prehrana stane več.

Kratkodlak ali dolgodlak?

Dolgodlake zivali so lahko zelo privlačne, vendar potrebujejo tudi redno krtačenje, da ostane njihov placist in urejen - nekatere pasme je treba poleti celo stricati. Psi s krajšo dlako potrebujejo v tem pogledu manj skrbnosti in se v slabem vremenu ne umažejo tako zelo.

Kakšne so naravne sposobnosti in lastnosti pasme?

Skotski ovcar, ki so ga vzgojili za delo z ovčami, se bo verjetno hitro zacel dolgočasiti in zalostiti, ce ga boste za daljši cas pustili samega in nedejavnega. Ne izbirajte nobene cuvajske pasme, ce niste povsem prepričani, da boste zival vedno lahko imeli na očeh. Prepričajte se, da psu lahko nudite način življenja, ki ustreza njegovi naravi - z nesrečnim psom bodo prej težave.

Pes ali psicka?

Samci so ponavadi nekoliko večji od samic iste pasme in so lahko tudi družabnejši. Nekateri lastniki menijo, da so psicke bolj custvene in bolj navezahe na dom ter se »lepše vedejo« do otrok. V vsakem primeru se bo psicka dvakrat na leto »možila« in to utegne biti za vas naporno; zlasti ce je ne boste kastrirali ali se odločili za kakšno drugo preprečevalno metodo.

Hocete mladička ali boste lahko ponudili dom odraslemu psu?

Vecina ljudi bi si zelela vzgajati in uciti psa od malega, vendar ne smete povsem izključiti odraslih zivali - tudi te so lahko predstavljali in imajo najbolj destruktivno življenjsko obdobje že za sabo. Kljub temu ni odveč opozorilo: preden sprejmete odraslega psa, se pozanimajte, zakaj je na voljo. Morda vam ne bo ustrezal nič bolj kot njegovim prejšnjim lastnikom.

Kje boste poiskali mladička?

Ko boste nasli svojega idealnega psa, se boste vprašali, kam ga lahko greste iskat.

Pasemskega kužka je nedvomno najbolje vzeti pri znanem, cenjenem vzreditelju. Tega lahko poiščete s pomočjo kakšnega lastnika psa, veterinarja...

lahko pa vzamete v roke kakšno »pasjo« revijo in preberete oglase ali jo celo mahnete na kakšno pasjo razstavo. Ce imate možnost, vprašajte za informacije tudi pri najbližjem kinoloskem društvu.

Ne kupujte pri vzreditelju, ki mladičke dobiva iz več virov. Zivali so morda prežgodaj zapustile mater, mogoče so morale prepotovati dolge razdalje in so prisle do vzreditelja zmedene in prestrašene. Takšnega trgovanja ne moremo podpirati, pa tudi nevarnost bolezni in zdravstvenih okvar zaradi stresa je pri teh mladičkih večja.

Ce ste se odločili psa kupiti v trgovini s hišnimi zivalmi, se morate prepričati, da je zakonita in deluje po predpisih ter da si je po možnosti že pridobila

ugled kupcev.

Pribežališča za zivali (običajno povezana z Društvom proti mučenju zivali) so drug vir hišnih ljubljencev - tam je vedno dovolj primerenih psov vseh starosti, ki isčejo stalni dom. Vendar ne morete zagotovo vedeti, kako je pes zivel prej in kakšno je njegovo zdravje, zato se morate posvetovati z veterinarjem, ce ste se odločili po tej poti posvojiti psa. Vecina, kot denimo Azil v Mariboru, ima svojega stalnega veterinarja, zato se lahko pogovorite kar z njim.

Kaj iskati

Zahtevati morate, da vam pokažejo mladička skupaj z materjo - na ta način se boste prepričali, da za psicko primerno skrbijo. Približno si boste tudi lahko predstavljali, kako velik bo vas pes, ko odraste, in kakšnega značaja bo. Najbolj pomembno pa je, da boste vedeli, da kužka niso prežgodaj odstavili in da ga niso celo dobili kje drugje. Vprašajte, ce lahko vidite tudi očeta, včasih je to mogoče urediti.

Najbolje je pocakati, da je mladiček star približno osem tednov, preden se loci od matere. Poskusajte si ogledati različna legla in se sele potem dokončno odločite - ko boste kužka izbrali, odpovejte obiske pri drugih rejcih, ki ste jih morda se nacrtovali. Vas pes naj bo iz čistega doma (vendar ne pričakujte, da bodo pesjaki sterilni), kjer so zivali zdrave in srečne.

Izberite mladička, ki je poskocen ter izgleda zdrav in cist. Ne sme imeti izcedkov iz nosu in oci, usesa morajo biti cista, dlesni zdrave in roznate barve. Na spodnji strani repa in na zadnjih nogah poglejte za izdajalskimi sledovi diareje. Mladickov kozuh se ne bo nujno svetil, mora pa biti cist in zivalce ne sme na nobenem mestu srbeti.

Prepričajte se, da zival nima telesnih deformacij in ji pregledajte trebusček - morda boste nasli kakšno otekline, ki bo spominjala na kilo. Vse, kar se vam bo zdelo čudno, je morda nenormalno, zato se pred nakupom po potrebi se enkrat posvetujte z veterinarjem.

Ne kupujte sibkega mladička zato, ker se vam smili; lahko si nakopljete dolgo-

trajne težave in visoke račune. Ce se vam zdi, da se mladiček ob vašem prvem obisku slabo pocuti, pridite spet čez nekaj casa. Ce kuža tudi tedaj ne bo v formi, se mu raje odpovejte.

Ceprav so mladički pogosto nekoliko bojno razpoloženi do tujcev, ne kupujte takega, ki je živčen in samo zdi v kotu. Pa tudi najbolj hrupen mladiček lahko sčasoma postane prevec neobvladljiv in morda za vas ne bo najbolj primeren. Obnašanje psicke je lahko vzorec obnašanja njenih odraslih potomcev, zato bodite pozorni tudi nanjo: morda je prevec zadržana ali prevec živčna.

Kaj lahko pričakujete

Ne smete biti uzaljeni, ce vas bo vzreditelj povprašal po vaših zmožnostih in nactih za oskrbo mladička - to bo le izraz iskrene skrbi za dobro pocutje psa in lastnik matere vam bo kvečjemu pomagal, da se boste lažje izognili napaki že pri izbiri zivali.

Ko boste izbrali psa, bodo verjetno pričakovali, da placate del vsote vnaprej. Znesek boste poravnali v celoti, ko bo kosmatinec dovolj star, da zapusti mater. Seveda vam morajo dati potrdilo, da ste ga »vplacali«.

Ce boste kupili pasemskega psa, morate dobiti njegov podpisan rodovnik in drugo dokumentacijo. Ta včasih zamuja zaradi počasnega postopka vpisovanja.

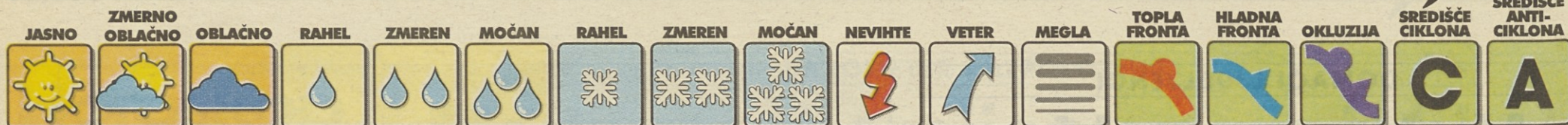
Preverite, katera cepljenja je mladič prejel in ce so ga že zdravili zaradi črevesnih zajedalcev - morda je treba zdravljenje nadaljevati. Poskrbite, da dobite vsa potrebna potrdila.

Od vzreditelja morate dobiti tudi mladičkov jedilnik: kaj je jedel, koliko in kako pogosto. Preden postopno začnete hraniti psa po svoje, se morate nekaj dni držati vzrediteljevega načina prehranjevanja. Od vzreditelja boste verjetno dobili tudi kakšen koristen nasvet glede posebne oskrbe, ki jo mladičkova pasma zahteva.

Ze v prvih dneh, ko je pri hiši novi prijatelj, skupaj z njim obišcite veterinarja. Svetoval vam bo tako glede cepljenj in zdravljenj kot glede mladičkove prehrane in splosne oskrbe.

Društvo za odgovoren odnos do malih zivali

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope bo območje visokega zračnega pritiska. Nad našimi kraji in nad severnim Sredozemljem pa bo se vztrajala oslabiljena hladna fronta. Ob severozahodnih višinskih vetrovih se bo nad nami se zadrževal vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.40 in zšlo ob 16.50. Dan bo dolg 10 ur in 10 minut. Luna bo vzšla ob 13.20 in zšla ob 0.00.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	24. 10	23. 10
Ljubljana	16	17
Beograd	24	14
Celje	14	30
Zagreb	-	38
Trbovlje	0	83
Dobovec		304

Mejna imisijska vrednost: 350 mikrogramov/m³
Kritična imisijska vrednost: 700 mikrogramov/m³

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo danes slabše počutili, bodo razdražljivi, nemirni, potrti in utrujeni. Potreba po spanju se bo povečala.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.07 najvišje 25 cm, ob 10.34 najnižje -3 cm, ob 15.04 najvišje 7 cm, ob 21.55 najnižje -28 cm.
Jutri: ob 5.22 najvišje 31 cm, ob 12.03 najnižje -14 cm, ob 17.15 najvišje 9 cm, ob 23.16 najnižje -28 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	12
1000 m	9
1500 m	7
2000 m	4
2500 m	1
2864 m	-2

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SW 3 do 6 vozlov
popoldne: NE 4 do 8 vozlov

VOX POPULI

Enostranska vljudnost ne more dolgo trajati.
Teorija brez prakse je kot sedlo brez konja.

DANES

Slovenija: Večinoma bo oblačno, čez dan so možne še rahle padavine. Najvišje dnevne temperature bodo od 11 do 16°C.
Sosednje pokrajine: Zmerno do pretežno oblačno bo, ponekod so lahko še manjše padavine.

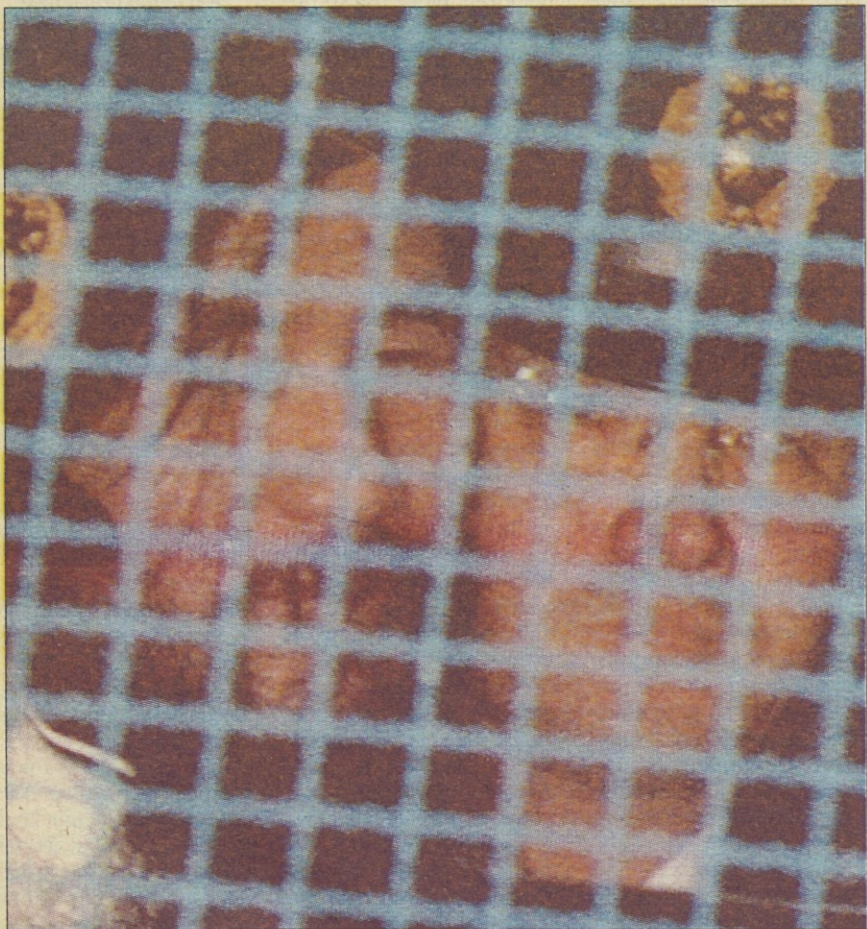
JUTRI

V Sloveniji: Delno jasno bo in suho, zjutraj bo ponekod po nizinah megla.
Obeti: V četrtek se bo znova pooblačilo, čez dan bodo občasno že padavine.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

Asaharova sekta Aum Šinrikio odslej nezakonita

TOKIO - Medtem ko se je voditelj neobudistične sekte Aum Sinrikio (Vzvišena resnica) Soko Asahara (na sliki AP za resetskami policijskega kombija) vnovic odpovedal svojemu odvetniku, je tokijsko okrožno sodišče Asaharovo sekto včeraj končno proglasilo za nezakonito.

Prva vest je razočarala milijone Japoncev, ki

so včeraj pričakovali zacetek procesa. S svojim sklepom je Soko Asahara pravzaprav prisilil sodnike, da imenujejo uradnega branilca, posredno pa to pomeni, da se bo proces začel sele v prvih dneh prihodnjega leta. Toliko casa bo namrec potreboval novi odvetnik, da se bo seznanil z obtožnico in vsem dokaznim gradivom. Se več, v so-

dnih krogih prevladuje prepričanje, da bi potreboval vsaj deset odvetnikov, da bi bili lahko kos obseznemu gradivu. Marsikdo je že navedel, da sekta dobesedno igrava japonsko zakonodajo in da bo v prihodnje storila vse za zavlačevanje procesa. Optimisti menijo, da bo morebitna obsodba Soka Asahare postala pravomočna sele čez tri leta,

pesimisti pa so prepričani, da se bo zadeva še bolj zavlekla.

Mnenja o prepovedi sekte Aum Sinrikio pa se razhajajo. Nacelno se vsi strinjajo, da je sodišče pravilno ukrepalo, ker je prepovedalo njeno delovanje in sekto proglasilo za nezakonito. Marsikdo pa se boji, da to odpira pot podobnim ukrepom proti drugim sektam.

Aum Sinrikio je do marca letos stela približno deset tisoč članov. Za zapahi je trenutno 40-letni Soko Asahara, družbo mu dela še približno dvajset voditeljev in več kot sto članov. Zaradi atentatov z bojnim živčnim plinom sarinom vsem grozi smrtna obsodba. Poleg tega si je sekta nagrmadila ogromno premoženje, ki naj bi bilo vredno več kot 312 milijonov ameriških dolarjev. Pri tem so likvidirali marsikatero privrženca, ki ni hotel prostovoljno izročiti vsega svojega premoženja. Po včerajšnjem sodnem ukrepu bodo lahko zdaj celotno premoženje sekte zaplenili.

Na japonskem se zdaj marsikdo boji, da bo vlada omejila delovanje drugih sekt, predvsem pa okrnila dosedanje davčne olajšave. Približno 183 tisoč japonskih verskih sekt je bilo namreč oprostenih davkov, tako da so si nagrmadile ogromno premoženje, z njim pa tudi vpliv na politično življenje.

Končno sodobna javna stranišča

PEKING - Kot je včeraj zapisal kitajski tisk, so se v Pekingu končno pojavila prva sodobna »enosedežna prenosna stranišča«. Podobna so telefonskim govornicam, v njih pa je uporabniku zagotovljena intimnost, ki bi jo zamen iskali v starih pekinških javnih straniščih.

Ta so za zahodne pojme prava posebnost, ki je skregana z logiko. Pekinska stranišča so morda se najbolj podobna vojskaskim straniščem iz prve svetovne vojne. To so zidani in s streho pokriti prostori, ki imajo na vsaki

strani po en vhod (za ženske in moške), v sredini pa je pravi greznici jasek, nad katerim uporabniki pokleknejo in opravijo telesne potrebe. Seveda v tem prostoru ni vmesnih sten, tako da je vsakdo na ogled vsem.

Peking pa ima kljub temu od vseh mest na svetu največ javnih stranišč. Pred kakim desetletjem v pekinskih stanovanjskih blokih sploh ni bilo stranišč, tako da so vsi opravljali fiziološke potrebe v javnih straniščih. Danes se je položaj nekoliko izboljšal, saj so v novih poslopih poskrbeli za to pomanjkljivost.

Kako dobro...

Zelena avstralska drevesna žabica z zadovoljstvom hrusta črčka na roki uslužbenca stuttgartskega živalskega vrta, ki ima poseben oddelek za dvoživke in plazilce. (AP)